

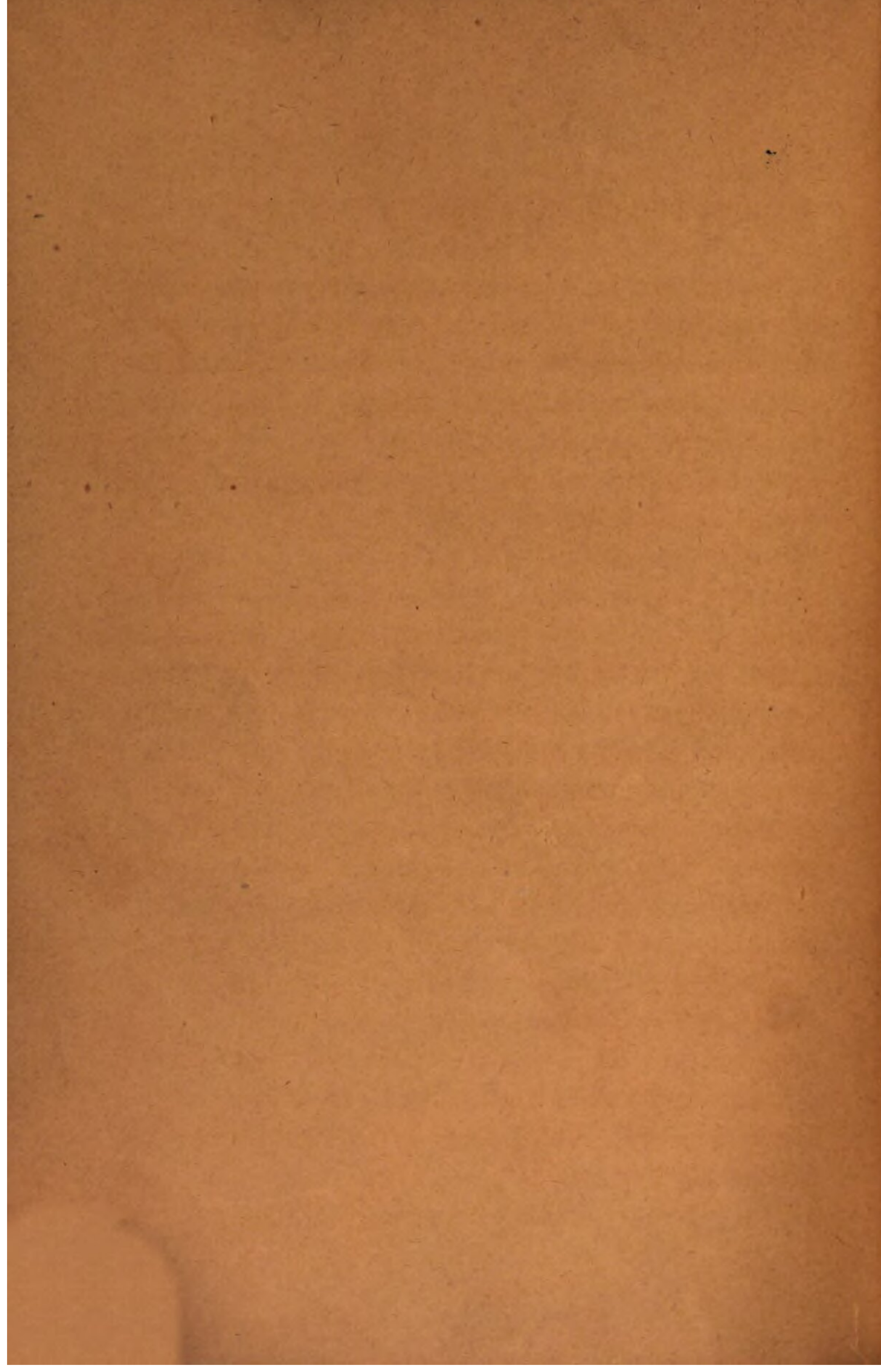
36

6191

36

6191

Heyse

ΑΝΤΙΝΟΟΣ

ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ.

Παραφρασθεῖσα ἐλευθέρως
ΕΞ ΤΟΥ ΓΕΡΜΑΝΙΚΟΥ ΤΟΥ PAUL HEYSE,

Κ α ῖ

ΕΚ ΤΩΝ ΕΝΟΝΤΩΝ

ΛΥΡΙΚΑΙ ΠΟΙΗΣΕΙΣ

ΒΡΑΒΕΥΘΕΙΣΑΙ ΕΝ ΤΩ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΜΩ τοῦ 1866,

ΥΠΟ

ΑΓΓΕΛΟΥ Σ. ΒΛΑΧΟΥ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

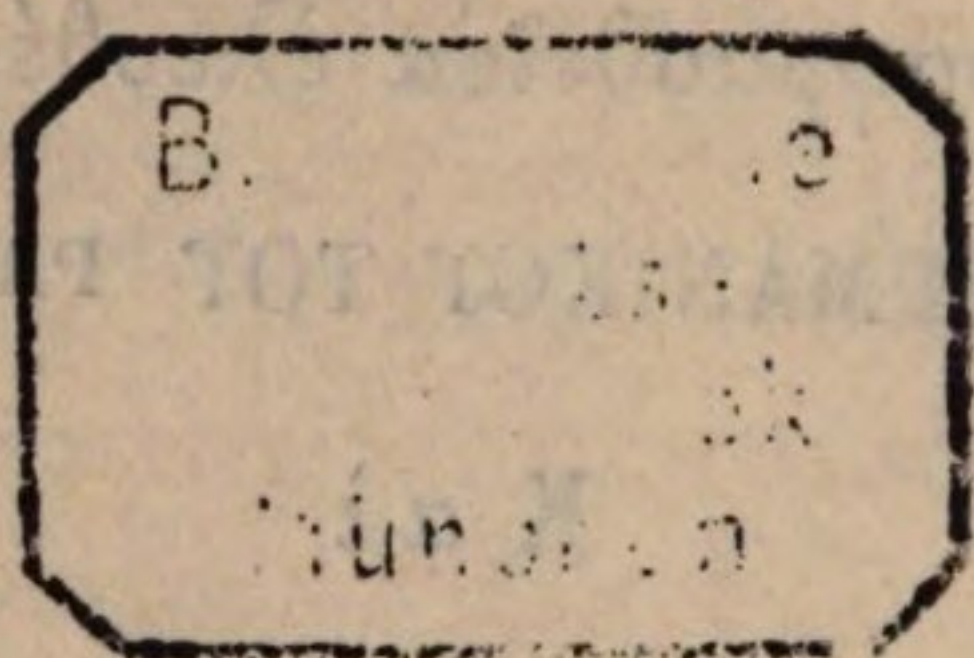
ΤΥΠΟΙΣ Α. ΚΤΕΝΑ ΚΑΙ Η. ΣΟΥΤΣΑ.

—
1866.

1800

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

BRANDENBURG & CO. NEW YORK

1800

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

1800

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Ὅστις μετ' ἐπιστάσις καὶ πεφωτισμένου ἐνδιαφέροντος παρηκολούθησε τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ κατὰ τὰ 1850 καταστηθέντος καὶ ἐπὶ δεκαεξαετίαν ὅλην ἔκτοτε ἑξακολουθοῦντος ποιητικοῦ ἀγῶνος, ὅστις ἐσπούδασεν ἀληθῶς περὶ τὰ καλὰ ἢ κακὰ ἀποτελέσματα τῆς ποιητικῆς ταύτης σταδιοδρομίας καὶ ἐμελέτησεν ἐξερευνῶν τὴν ἐπιρροήν, ἣν αἱ κατ' ἔτος ἀποφάσεις τῶν κριτῶν ἔσχον ἐπὶ τὴν πρόοδον τῆς συγχρόνου ἐλληνικῆς ποιήσεως, ἐπείσθη βεβαίως μετ' ἀλγούσης, καρδίας ὅτι ὁ διανοητικὸς οὗτος συναγωνισμὸς δὲν ἀπήνεγκε μέχρι τοῦδε ὅσα δικαίως προσεδόκα παρ' αὐτοῦ ἀποτελέσματα πᾶς Ἑλλήν ἀγαπῶν τὴν προκοπὴν τῆς νεαρᾶς φιλολογίας τῆς πατρίδος αὐτοῦ.

Ἀνατεθείσης ἀρχῇθεν τῆς κρίσεως τῶν εἰς τὸν ἀγῶνα στελλομένων ποιημάτων εἰς καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου, ὥσανεὶ πᾶσα κριτικὴ σοφία καὶ καλλαισθητικὴ εἰδικότης ἦν ἀποκλειστικὸς κλῆρος τῶν Κυρίων καθηγητῶν τοῦ ἐλληνικοῦ πανδιδασκτηρίου, καὶ τῆς δικαστικῆς ταύτης πλειάδος κατ' ἔτος ἀνανεουμένης, δύο μέγιστα ἐκ τούτου προέκυψαν ἄτοπα· τὸ μὲν, ὅτι ὥς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκλήθησαν εἰς κρίσιν ποιητικῶν ἔργων ἄνθρωποι οὐδεμίαν ἢ σχεδὸν οὐδεμίαν ἰδέαν ἔχοντες περὶ ποιήσεως καὶ δὴ νεοελληνικῆς, τὸ δὲ ὅτι αἱ

ἐτησίως μεταβαλλόμεναι κριτικαὶ αὗται ἐπιτροπαὶ οὐδέποτε ἐθεώρησαν ἑαυτὰς ὡς ἀλληλοῦχα μέρη μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς κριτικῆς ομάδος, ἔργον ἐχούσης νὰ ποδηγετήσῃ τὴν γεννωμένην νεοελληνικὴν ποίησιν εἰς τὴν ἀληθῆ αὐτῆς ὁδόν, καὶ νὰ τῇ διαγράψῃ πρὸς τοῦτο ἀσφαλῆ, βέβαια καὶ ἀμετάθετα ὅρια, ἀλλ' ἐξέλαβον ἑκάστη ἑαυτὴν ὡς αὐτοτελὲς καὶ ἀνεξάρτητον κριτήριον, ἰδίαν ἔχον ἀποστολὴν, τὸ νὰ κρίνῃ δηλαδὴ τὰ εἰς αὐτὸ ὑποβαλλόμενα ποιήματα καθ' οἷαδήποτε μέτρα αὐτῷ ἐδόκει, καὶ νὰ τὰ σταθμίσῃ πρὸς οἷαδήποτε ἔκρινε κρείττονα σταθμά. Τοσοῦτῳ δὲ μᾶλλον ἦν λυπηρότερον τὸ δεύτερον τοῦτο, καὶ τοσοῦτῳ ἀπαισιοτέραν ἤσκησεν ἐπιρροὴν ἐπὶ τὴν μόρφωσιν τῆς νεοελληνικῆς ποιήσεως, ὅσω οὐδεὶς σχεδὸν τῶν κατὰ καιροὺς εἰς τὴν ἑδραν τοῦ ἀγωνοδίκου κληθέντων κριτῶν, τῶν στερουμένων φυσικοῦ κριτικοῦ νοὸς καὶ ἐμφύτου καλλαισθησίας, ἔτυχε, κατὰ σύμπτωσιν καὶ, νὰ ᾔνε πρεπόντως ἐστοιχειωμένος πρὸς τὸ δυσχερὲς ἔργον κριτοῦ ποιημάτων, οὐδεὶς σχεδὸν κατηρτισμένος ἐπαρκῶς διὰ τῶν ἀναγκαίων φιλοσοφικῶν καὶ καλλαισθητικῶν μελετῶν, ἐνήμερος εἰς τὰς προόδους τῆς φιλολογίας τῶν ἐθνῶν τῆς ἐσπερίας, ὀλίγιστοι δὲ, πάνυ ὀλίγοι, καὶ αὐτῆς τῆς κινήσεως τῆς νεοελληνικῆς φιλολογίας ἐντριβεῖς, γνωρίζοντες ποῖον ὥδευσε δρόμον τὸ ἐλληνικὸν πνεῦμα, ἀφ' ἧς ἐχειραφετήθη ἀπὸ τοῦ δουλικοῦ ζυγοῦ, καὶ ἐκ τῆς παρελθούσης αὐτοῦ πορείας τὴν μέλλουσάν

του τροχίαν μαντεύοντες καὶ διαγράφοντες. Ἦρ-
κει γὰρ ἦνέ τις καθηγητῆς, ἀδιάφορον τίνος μαθή-
ματος, ἵνα κληθῇ εἰς κρίσιν τῶν ἀγωνιζομένων
ποιημάτων, καὶ ἦρκει γὰρ ἦνέ τις πρύτανις, ἵνα
προεδρεύσῃ τοῦ καλλαισθητικοῦ τούτου κριτηρίου,
φέρων μάλιστα καὶ τὴν νικῶσαν. Τὸ δὲ περιεργό-
τατον καὶ νοστιμώτατον πάντων ἦτον, ὅτι οἱ ἀ-
καταλληλότατοι ὡς ἐκ τῆς ἐπιστημονικῆς αὐτῶν
κλήσεως καθηγηταὶ ἔτυχον πολλάκις ἀρμοδιώ-
τεροι εἰς κρίσιν ποιημάτων ἢ ἐκεῖνοι, παρ' ὧν, ὡς
ἐκ τῆς ἀκαδημαϊκῆς αὐτῶν ἑδρας, ἐδικαιούτό τις γὰρ
ἀναμένη μείζονα περὶ τὸ ἔργον τοῦ κριτικοῦ εἰδι-
κότητα καὶ μᾶλλον πεφωτισμένην καλλαισθητι-
κὴν κρίσιν.

Τῆς τοιαύτης λυπηρᾶς καταστάσεως τοῦ ποιη-
τικοῦ δικαστηρίου λυπηρὰ συνέπεια ὑπῆρξεν, ὅτι
σπανίως ἐξεδόθη παρ' αὐτοῦ δικαία καὶ λελογισ-
μένη ἀπόφασις, καὶ εἶδομεν πολλάκις βραβευθέντα
ἔργα τοσοῦτον ἀσήμαντα καὶ οἰκτρὰ, ὥστε ἄλλων
μὲν οἱ ποιηταὶ οὐδὲ καὶ ἀπετόλμησαν γὰρ παραδώ-
σωσιν εἰς τὴν δημοσιότητα τὰ ἀθλοφόρα ἀγωνίς-
ματά των, ἄλλων δὲ οἱ ψάλλται οὐδ' ἀνεφάνησαν
καὶ πλέον ἐπὶ τοῦ βήματος τῆς ποιητικῆς ἐκείνης
Πνυκός, ἐφ' ἣν σπιγμιαία μᾶλλον τύχης φορὰ ἢ
μυχία καὶ διαρκῆς ποιητικὴ ζέσις εἶχον ἀναβιβά-
σει αὐτοὺς, καὶ ἐσίγησαν σιγὴν ἄλυτον, ἀφοῦ μετ'
ἐκπλήξεως ἴσως εἶδον ἑαυτοὺς περιβεβλημένους
στέφανον, ὃν πιθανῶς οὐδὲ καὶ ὠνειρεύοντο. Κα-
τεδίκασαν πολλάκις καὶ ἔρριψαν ἀπὸ τῆς Ταρπηίας

πέτρας οἱ κριταὶ ποιήματα ἄξια λόγου, τιμήσαντα τὴν ἀρτιγενῇ ἡμῶν φιλολογίαν, ἀνεβίβασαν δ' ἄλλοτε εἰς τὸ Καπιτώλιον καὶ ἔστεψαν μὲ τῶν εὐθαλεστέρων ἐπαίνων τὰ ῥόδα ἔργα ἀπόβλητα, συνονθυλεύματα κακόρεκτα καὶ χαμαίζηλα ὀθνείων ἀναγνωσμάτων, γυμνάσματα παιδίων, ἀποστηθισάντων ὀλίγους στίχους τοῦ Οὐγκῶ, τοῦ Βύρωνος καὶ τοῦ Μυσσέ, καὶ στεναζόντων κωμικῶς ξένους στεναγμοὺς ἐπὶ ταῖς πικρίαις καὶ ταῖς βασάνοις τοῦ βίου, εἰς οὗ δὲν εἰσῆλθεν ἔτι τὸν περίβολον ἢ ἔξηβος μόλις ἡλικία των. Δὲν περιωρίσθη δὲ μόνον τὸ κακὸν ἕως ἐδῶ. Οἱ ἀδικούμενοι, ἢ νομίζοντες ἑαυτοὺς ἀδικηθέντας, ἀντεπεξήρχοντο ἐκαστοτε δημοσίως κατὰ τῶν ἀγωνοδικῶν, κατακρίνοντες τὰ δεδογμένα αὐτοῖς, ἄλλοι μὲν ἡπίως καὶ ἀξιοπρεπῶς, ἄλλοι δὲ αὐστηρότερον καὶ προπετέςερον, ὥς ἕκαστος εἶχεν ἀπαθείας ἢ καλῆς ἀνατροφῆς, καὶ ἢ ἐπίσημος ἐκείνη ἐτυμηγορία ἀπέβαινε εἰς ἀληθινὴν πέτραν σκανδάλου, γεννῶσαν καὶ παρατείνουσαν διαμάχας, ἃς μετὰ λύπης θέλει ποτὲ ἀναγράψει ὁ ἱστορήσων τὴν νῦν περίοδον τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων. Ἄλλ' οὐδ' ἦν δυνατόν ἄλλως γενέσθαι, καθότι οὐδεμία ὀνόματος αὐθεντεία, ἢ ἀνεγνωρισμένης κριτικῆς εἰδικότητος κῦρος ὑπῆρχε δυνάμενον νὰ δυσωπήσῃ τοὺς ἀγωνιζομένους καὶ ὑποτάξῃ αὐτοὺς ἀγογγύστως εἰς τὸ δεδικασμένον.

Ἐπειδὴ ὅμως τὸ ἑλληνικὸν κοινόν, καί τοι πο-

λιτικῶς χειραφετηθὲν, καὶ τοιαύτῃσιν καὶ μέχρις ἀπεψίας ἐμφορηθὲν τοῦ μάνα τῶν ἐλευθέρων ἀρχῶν, τῆς ἀκωλύτου συζητήσεως καὶ τῆς συνταγματικῆς ἰσότητος, διατελεῖ ἔτι οὐχ ἥττον φιλολογικῶς ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς εἰδωλολατρικῆς δουλείας, καὶ τελεῖ ταπεινῶς φόρον ἀπεριορίστου σεβασμοῦ καὶ θαυμασμοῦ βαθυτάτου εἰς τὰ μεγάλα ὀνόματα, τὰ ὑψηλὰ ἀξιώματα, τὰς πανεπιστημιακὰς καθέδρας καὶ τὰ ἀκαδημαϊκὰ διπλώματα, πάντοτε σχεδὸν φωνὴ ἀγανακτήσεως ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὰ δειλὰ παράπονα ἢ καὶ τὰς τολμηροτέρας καταγγελίας τῶν ἀποσκυβαλιζομένων καὶ καταδικαζομένων ἐκάστοτε ποιητῶν, μορφασμοὶ δὲ εἰρωνείας ἢ καὶ οἴκτου συμπαθὲς μειδίαμα ὑπεδέχετο τὰς κατὰ τῆς ἀκαδημαϊκῆς κρίσεως ἐνστάσεις αὐτῶν. Ἀγνωμοσύνης, ἀχαριστίας, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ κακῆς ἀγωγῆς ἠλέγχοντο οἱ ταλαίπωροι ποιηταί, οἱ δὲ κριταί, χολούμενοι ἐν πάσῃ ἀξιοπρεπείᾳ ἀπὸ τῆς περιωπῆς τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ των θρονίου, καὶ ἐπὶ τῷ ἀπταίστῳ τῆς κρίσεως αὐτῶν πεποιθότες, διέστελλον εὐαρέστως τοὺς ῥώθωνας, ἵνα ὁσφρανθῶσι τὸν ἄφθονον λιβανωτὸν τῶν περὶ αὐτοὺς εἰδωλολατρῶν, τῶν ἐκσφενδονιζόντων τοὺς μύδρους τῆς ἱερᾶς των ἀγανακτήσεως κατὰ τῶν πικροχόλων ἐκείνων ποιηταρίων, ἅτινα ἀπετόλμων νὰ ἀρνῶνται δημοσίᾳ τὸ αὐτὸς ἔφα τῶν διδασκάλων.

Οὕτω δὲ οἱ δυστυχεῖς ποιηταί, μεταξὺ τῆς Σκύλλης τῶν ἀκαδημαϊκῶν κριτῶν ἐξ ἑνός, καὶ

τῆς Χαρύβδεως τῶν πανηγυριστῶν αὐτῶν ἐξ ἐτέρου φερόμενοι, οὐδὲ λέξιν παραπόνου τολμῶντες νὰ ἐκστομίσωσι, κατήντησαν ὀλίγον κατ'ὀλίγον νὰ μακρύνωνται τοῦ διαγωνισμοῦ, καὶ ἄψευδές τούτου μαρτύριον ἔστω ὁ ἀπό τινων ἤδη ἐτῶν ἐλαττούμενος ὁλονὲν ἀριθμὸς τῶν στελλομένων εἰς τὸν ἀγῶνα ἀξίων λόγου ποιημάτων.

Οὐδεμία λοιπὸν ὑπῆρχε διὰ τὰ ἀτυχῆ αὐτὰ ὄντα διέξοδος; Οὐδεὶς ὑπῆρχε τρόπος ν' ἀποδειχθῇ ἀναμφιρρήστως καὶ πασιφανῶς ὅτι εἶχον δίκαιον παραπονούμενοι κατὰ τοῦ ἀκαταλλήλου τῶν κριτῶν αὐτῶν, κατὰ τῆς ἀδικίας τῶν ἀποφάσεών των; οὐδὲν ὑπῆρχε μέσον νὰ φιμωθῶσιν ἅπαξ διὰ παντὸς τὰ στόματα τῶν εἰδωλολατρῶν, οἵτινες ἐπροπηλάχιζον αὐτοὺς, ὡς ἐπιβάλλοντας βέβηλον χεῖρα κατὰ τῶν σεπτῶν ἐκείνων κριτικῶν κορυφῶν;

Τοῦτο ἡρώτων ἐμαυτὸν ἐσπέραν τινὰ τοῦ παρελθόντος χειμῶνος, καθ' ἣν, κλείσας πρὸ ἐμοῦ ἓνα τόμον τοῦ *Gothe*, ἀνεπόλουν περίλυπος τὴν ἐλεεινὴν ἔκπτωσιν τῆς εὐγενοῦς σταδιοδρομίας, εἰς ἣν φιλότιμοι ἄνδρες εἶχον καλέσει, ὁ εἷς μετὰ τὸν ἄλλον, τοὺς ποιητὰς τῆς νέας Ἑλλάδος. Εἰς τὴν ἐρώτησιν δὲ ταύτην προσεπάθησα νὰ ἀπαντήσω οὐχὶ διὰ λόγων, ἀλλὰ διὰ πραγμάτων, ἀποστέλλων εἰς τὸν ἐφετεινὸν διαγωνισμὸν τὴν δημοσιευομένην σήμερον παράφρασιν τοῦ δράματος *Hadrian* τοῦ διασήμου γερμανοῦ ποιητοῦ Παύλου Ἑυσίου (*Paul Heyse*.)

Ὁ σκοπὸς πρὸς ὃν ἀπέβλεπον, ἀποστέλλων εἰς τὸν συναγωνισμὸν τὴν μετάφρασιν ταύτην, ἐπετεύχθη· ὅ,τι ἐμάντευον τοῦτο καὶ συνέβη. Οἱ κύριοι κριταὶ οὐ μόνον δὲν ἀνεγνώρισαν τὸ ὀθνεῖον τοῦ ὑποβαλλομένου αὐτοῖς ἔργου, οὐ μόνον ἔκριναν καὶ ἐβράβευσαν αὐτὸ ὡς ἔργον γνήσιον Ἑλληνίδος μούσης, ἀλλὰ καὶ τὸ κατέκριναν καὶ ἤλεγξαν αὐτοῦ ἐλαττώματα σπουδαῖα, καὶ προσηνέχθησαν πρὸς αὐτὸ, ἀπλῶς εἰπεῖν, μετὰ τῆς αὐτῆς πατρικῆς αὐθεντείας, μετὰ τοῦ αὐτοῦ κριτικοῦ μεγαλείου, μετὰ τῆς αὐτῆς νουθετικῆς συγκαταβάσεως, μεθ' ὅσης καὶ πρὸς τὰ ἄλλα ἑλληνικὰ ἔργα, τὰ ἐκ τῆς ἐπινεύσεως τῶν σοβαρῶν αὐτῶν ὀφρύων ἀναμένοντα ταπεινῶς τὴν τύχην των· διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐβράβευσαν αὐτὸ, ὡς λέγει ἡ ἔκθεσις (σελ. 60), οὐχὶ ὡς ἄμεμπτον τραγωδίαν, ἀλλ' εὐχόμενοι εἰς τοὺς θιασώτας τῆς ἑλληνικῆς Μελπομένης προκοπὴν εἰς τὴν τέχνην πλείονα.

Ὅποῖον παρήγαγεν ἀποτέλεσμα ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐν τῷ δελτίῳ τοῦ Ἀ ν τ ι ν ὀ ο υ περιεχομένης δηλώσεως περὶ τῆς ιδιότητος αὐτοῦ, οἱ μὲν παρευρεθέντες ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Πανεπιστημίου ἀναγνώσταί μου ἐνθυμοῦνται, οἱ δὲ ἀπόντες ἔμαθον ἴσως ἐκ τῶν ἐφημερίδων, ἢ τοῦλάχιστον εὐκόλως μαντεύουσι. Πάντες ἐγέλασαν—πλὴν τῶν κριτῶν ἐννοεῖται—πολλοὶ δὲ καὶ ἠγανάκτησαν ἐπὶ τῷ παθήματι τῶν κυρίων ἀγωνοδικῶν, καὶ φοβερὰ θύελλα δυσήχων ἐκδηλώσεων ἤθελεν ἴσως ἐκραγῇ ἐν τῇ

αἰθούσῃ τῆς ποιητικῆς ἐκεῖνης τελετῆς, ἂν μὴ με-
τριοπαθέστεροί τινες καὶ φρονιμώτεροι τῶν ἀκροα-
τῶν προελάβανον αὐτήν.

Μετὰ τὴν ἐπελθοῦσαν ἔνεκα τοῦ γεγονότος
τούτου παράδοξον ἀπόφασιν τῆς ἐπιτροπῆς, περὶ
βραβεύσεως τῶν ἐπομένων κατὰ τὴν τάξιν δύο λυ-
ρικῶν συλλογῶν, καὶ διχοτομήσεως τῆς τε δάφνης
καὶ τοῦ χιλιοδράχμου γέρως, πάντες ὑπέθετον,
καὶ ἐγὼ πρῶτος, ὅτι τὰ γενόμενα ἤθελον βαθμηδὸν
ἀπηχῆσαι εἰς λήθην, ὡς συνήθως συμβαίνει ἐν Ἑλ-
λάδι, καὶ ὅτι τῇ ἐπιτροπῇ πρὸ πάντων ἤθελε με-
λήσει νὰ συντελέσῃ διὰ τῆς σιγῆς καὶ τῆς καρ-
τερικῆς τῶν γενομένων ἀποδοχῆς εἰς τὴν ταχυτά-
την καὶ σύντομον συγκάλυψιν τοῦ κριτικοῦ αὐτῆς
ὀλισθήματος,

jurant, mais un peu tard, qu' on ne l'y prendrait plus,
ὡς ὁ πτερωτὸς ἐκεῖνος τοῦ Λαφονταίνου ἦρως.

Ἄλλως ὅμως ἔδοξεν ἐνὶ τῶν κριτῶν, τῷ Κυρίῳ
Ἀλεξάνδρῳ Ῥαγκαβῇ. Ποιητῆς οὗτος ἀνεγνωρισ-
μένος τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, καὶ δὴ δραματι-
κὸς, ἐν Γερμανίᾳ μὲν, ὡς καὶ οἱ ἄλλοι δύο συνά-
δελφοὶ αὐτοῦ, σπουδάσας, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐ-
κείνων, φυσικῶ τῷ λόγῳ, ἐμπεφορημένος τῶν
προϊόντων τοῦ Τευτονικοῦ Παρνασοῦ, ὑπέλαβεν,
οὐχὶ ἀδίκως ἴσως, ὅτι τὸ κωμικὸν καὶ σκανδαλῶ-
δες ἐκεῖνο δυστύχημα τῆς δικασάσης τὸν ἐφετει-
νὸν ποιητικὸν ἀγῶνα ἐπιτροπῆς ἐπ' αὐτοῦ ἰδίως κα-
τέπεσε βαρὺ καὶ ἀδυσώπητον, καὶ αὐτοῦ πρὸ πάν-

των τὴν ποιητικὴν καὶ κριτικὴν ὑπόληψιν προσέ-
βλαπτε. Ἀναλαβὼν λοιπὸν μόνος ἐπὶ τῶν ὤμων
του καὶ τὸ τοῖς συναδέλφοις αὐτοῦ ἐπιβάλλον μέρος
τῆς εὐθύνης, ἠθέλησε νὰ ἀποπλύνῃ τὴν ἐπιτροπὴν
παντὸς μώμου καὶ πάσης κατηγορίας ἐπὶ κριτικῇ
ἀδαημοσύνῃ, καὶ ἐδημοσίευσεν διὰ τοῦ ἀριθ. 138 τῆς
ἐφημερίδος ἡ «Ἀλήθεια» τὰ ἐξῆς ἀπαρ-
αλλάκτως:

Κύριε Συντάκτα τῆς Ἀληθείας.

Ὁ «Φιλόπατρις Ἑλλήν», γράφων περὶ τοῦ τελευταῖον
κριθέντος ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ, παρεξηγεῖ τὴν περί-
στασιν ὅτι ὁ κ. Βλάχος παρουσιάσας δρᾶμά τι εἰς αὐτὸν,
ἐλησμόνησε νὰ χαρακτηρήσῃ αὐτὸ ὡς μετάφρασιν, καὶ
ἐσημείωσε τοῦτο μόνον ἐντὸς δελτίου ἐσφραγισμένου μετὰ
τοῦ ὀνόματός του. Ὁ «Φιλόπατρις Ἑλλήν» διῆσχυρίζε-
ται ὅτι ὁ κ. Βλάχος ἔπραξε τοῦτο ὅπως ἀπατήσας τοὺς
κριτὰς, ἀποδείξῃ αὐτοὺς ἀκαταλλήλους νὰ κρίνωσι.

Γνωρίζων τὸν κ. Βλάχον, ἀναλαμβάνω ν' ἀποκρούσω
μετὰ πάσης πεποιθήσεως, πρὶν ἢ πράξῃ αὐτὸ καὶ ὁ ἴδιος,
τὴν ἀδίκως εἰς αὐτὸν ἀποδιδομένην πρόθεσιν. Ὁ κ. Βλά-
χος δὲν εἶναι ἐξ ἐκείνων οἵτινες δύναται ν' ἀγνοῶσι παν-
τάπασι τί ἀπαιτεῖται παρὰ κριτῶν τοῦ ποιητικοῦ διαγω-
νισμοῦ. Διὰ ν' ἀποφανθῇ τις περὶ ποιήματος, ἂν ἔχῃ προ-
τερήματα ἐμπνεύσεως, συνθέσεως, γλώσσης, δὲν εἶναι
ἀνάγκη ν' ἀνέγνωσε καὶ νὰ ἐνθυμῇται ὅ,τι καλὸν, κακὸν
ἢ μέτριον παρήγαγόν ποτε, καὶ ἐξακολουθοῦσι παράγου-

σαι ὅλων τῶν ἐθνῶν αἱ φιλολογίαι, νὰ ἤξεύρῃ ἐκ στήθους τὰς ἑκατοντάδας τῶν δραμάτων τοῦ Κοτζεβοῦ, καὶ τὰ χίλια πεντακόσια δράματα τοῦ Λόπηζ δὲ Βέγα, καὶ ὑπὸ τὸν Ἀντίνοον τοῦ διαγωνισμοῦ ν' ἀναγνωρίσῃ τὸν ἱκανῶς ἄγνωστον Ἀδριανὸν τοῦ Ἑῦσε.

Ὁ κ. Βλάχος ἐκ λάθους λήθης μόνον βεβαίως ἐνέβαλε τοὺς κριτὰς εἰς τὸν κόπον τοῦ νὰ κρίνωσι τὴν ἐσωτερικὴν ἀξίαν δράματος, οὐ μόνον τὸ ἐξωτερικὸν ἔνδυμα ἦτον ἐδικόν του, καὶ οὐ τὸ πολὺ ἢ γλῶσσα μόνον καὶ ἢ στιχουργία ἔπρεπε νὰ κριθῇ. Καὶ ὅτι μὲν εἰς τοῦλάχιστον ἐκ τῶν κριτῶν, ὁ ὑποφαινόμενος, εἶναι ἀκατάλληλος εἰς τὸ νὰ κρίνῃ τοῦτο, καὶ χωρὶς νὰ προκληθῇ διὰ τεχνάσματος, προθυμώτατα τὸ ἐμολογεῖ, διὰ πελλεὺς λόγου πολὺ σπουδαιότερους τοῦ ὅτι δὲν ἤξευραν ὅτι ὁ Ἀντίνοος ἦτον μετάφρασις· διότι καταψηφίσας αὐτὸς κατὰ τοῦ δράματος τούτου, δι' ἧς αἰτίας ἐξέθηκε διὰ μακρῶν ἐν τοῖς πρακτικοῖς, οὐδεμίαν ἀνάγκην εἶχε νὰ ἐξετάσῃ ἂν πρωτότυπον ἢ μετάφρασις ἦτον τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἀποδοκιμαζόμενον. Ἐν γένει δ' οἱ νομίζοντες ὅτι ἀνεκαλύψαν πονηρὸν τέχνασμα εἰς τὴν ἀθῶαν ἀβλαψίαν τοῦ κ. Βλάχου, παραγνωρίζουσι τὸν ἐμβριθεὶς χαρακτῆρά του, καὶ ὅτι ἂν ἐθεώρῃ τοὺς κριτὰς του ὡς ἀκατάλληλους, καὶ ἦτον δυνατόν νὰ πιστεύσῃ ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου τοὺς ἐξήλεγχεν ὡς τοιούτους, οὔτε ποίημα, ποιήματα μάλιστα, θὰ ὑπέβαλλεν εἰς τὴν κρίσιν αὐτῶν, οὔτε τὸ ὑπ' αὐτῶν ἀπονεμηθὲν βραβεῖον θὰ ἐδέχετο.

Ζητοῦμεν συγγνώμην παρὰ τοῦ κ. Βλάχου, ὅτι ἀνε-
λάβομεν τὴν ὑπεράσπισίν του ταύτην, ἥς δὲν ἔχει ἀνάγκην.

A. P. ΡΑΓΚΑΒΗΣ.

Ἀναγνοὺς τὰ ἀνωτέρω ἐξομολογοῦμαι ὅτι ἐλυ-
πήθην, οὐχὶ διότι ἐγενόμην ἀντικείμενον τῆς εὐ-
γενεστάτης εἰρωνείας τοῦ Κυρίου 'Ραγκαβῆ, ὃν
τέως ἐνόμιζον φίλον μου, ἀλλ' ἀπλῶς καὶ μόνον
διότι προκαλούμενος ὑπ' αὐτοῦ ἠναγκαζόμην, ἄκων
μὲν καὶ πρὸς μεγίστην μου δυσαρέσκειαν, ἀλλὰ
χάριν τῆς προσβαλλομένης φιλοτιμίας μου καὶ
πρὸς ἰδίαν μου ὑπεράσπισιν, νὰ παρατείνω σκηνὴν
σκανδαλώδη, ἥς ὅ,τι τάχιστον ἐπεθύμουν τὸ πέρας.

Ἀπήντησα λοιπὸν πρὸς τὸν Κύριον 'Ραγκαβὴν
διὰ τοῦ ἀριθ. 143 τῆς αὐτῆς ἐφημερίδος τὰ ἐ-
πόμενα:

Κύριε Συντάκτα τῆς Ἀληθείας.

Ὡς γνωστὸν, μεταξὺ τῶν εἰς κρίσιν τῆς ἐφετεινῆς ἐπὶ
τοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ ἐπιτροπῆς ὑποβληθέντων ποιη-
μάτων ἦν καὶ ὁ Ἀντίνοος, ὑποβολιμαῖον ἐξ ἄλλο-
φύλου μητρὸς ποιητικὸν τέκνον, ὅπερ ἡ ἐπιτροπὴ υἱοθέ-
τησεν ὡς γνήσιον Ἑλληνίδος μούσης ἀποκύημα, οὐχὶ ὅπως
υἱοθέτησεν ὁ ἱστορικὸς Ἀδριανὸς τὸν ἱστορικὸν Ἀντίνοον,
ἐν γνώσει, ἀλλ' ἐν ἀγνοίᾳ. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ νόθον τοῦτο
παραγκωνίσαν τὰ γνήσια ἐκρίθη ἄξιον τοῦ βραβείου, τὸ
ἀστεῖον τοῦτο γεγονὸς ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς σκηνὴν ἐκτά-

κτως ἀστείαν, ἥς ἀμέσως μὲν κατὰ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἐκθέσεως ἀπήλαυσε τὸ ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Πανεπιστημίου παρεστῶς πλῆθος, ἐμμέσως δὲ καὶ μετὰ ταῦτα ὁλόκληρον τὸ λοιπὸν τῆς πρωτευούσης κοινὸν, καὶ κατόπιν ἴσως καὶ ὁ ἐκτὸς αὐτῆς ἐλληνικὸς κόσμος, εἰς ὃν διεκωδώνισεν ὁ Ἀθηναῖκός τύπος μεθ' ἱκανῆς διαχύσεως τὸ πρᾶγμα.

Καὶ τίς μὲν σοβαρὸς τῶν Ἀθηνῶν κάτοικος ἐχάλκευσε τὸ ἀστεϊότατον τοῦτο ἥκιστα δ' ἐμβριθὲς παιγνίδιον δὲν ἐγνώσθη ἔτι ἐπισήμως, ὅπως ποτ' ἂν ᾖ ὅμως, ὁ ὑποφαινόμενος, εἰς ὃν ἀπεδόθη ἡ ἐπινόησις αὕτη ὑπὸ τοῦ Ἀθηναῖκοῦ κοινοῦ καὶ τύπου, μόνον ποιητῆς οὐχὶ δὲ καὶ ἥρως τῆς κωμικῆς ἐκείνης σκηνῆς δύναται νὰ θεωρηθῇ. Καὶ ὅμως ὁ σοφὸς καὶ ἀγαθὸς μου φίλος Κ. Α. Ρ. Ῥαγκαβῆς, μέλος καὶ αὐτὸς τῆς ἐπὶ τοῦ ἐφετεινοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ ἐπιτροπῆς, εὔρε λίαν παραδόξως, ὅτι ἐν τῇ γενικῇ ἔνεκα τοῦ ἱλαροῦ τούτου συμβάματος διαχύσει ἐκινδύνευε σπουδαίως καὶ τραγικώτερον τοῦ δέοντος, καὶ διὰ νὰ σωθῇ εἶχεν ἀνάγκην ταχείας ὑπερασπίσεως καὶ ὑπεραπολογίας, ὅχι ἄλλος τις, ὅχι παραδείγματος χάριν αὐτὸς οὗτος ὁ Κύριος Ῥαγκαβῆς, ἀλλ' ὁ ὑποφαινόμενος· διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἔσπευσε ν' ἀναλάβῃ τὴν ἐκ τοῦ κινδύνου τούτου σωτηρίαν μου, καὶ αὐτεπάγγελτος συνήγορός μου ἐδημοσίευσεν ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 138 φύλλῳ τῆς Ἀληθείας τὴν ἀπολογίαν μου.

Ὅσῳ δὲ προφανὲς καὶ πασίδηλον εἶνε, ὅτι ἐν τῇ ὑποθέσει ταύτῃ ἐγὼ μὲν, οὐδαμῶς κινδυνεύων, παντὸς ἄλλου

μᾶλλον ἢ ὑπερασπίσεως καὶ ἀπολογίας εἶχον ἀνάγκην, ὁ δὲ εὐμενὴς φίλος μου, εἰς τὴν ἐκ διαμέτρου ἀντίθετον πρὸς ἐμὲ θέσιν εὐρισκόμενος, δὲν εἶνε ὁμολογουμένως ἐκτὸς κινδύνου, τοῦναντίον δὲ μάλιστα, ἀναλαβὼν μετὰ τοσαύτης αὐταπαρνήσεως τὴν ὑπεράσπισίν μου, ἐξετέθη χάριν μου εἰς νέους κινδύνους, τόσῳ βαθεῖα ὑπῆρξεν ἡ ἐκ τῆς εὐγενοῦς ταύτης πράξεως τοῦ ἀγαθοῦ μου φίλου συγκίνησίς μου, καὶ τόσῳ μᾶλλον φυσικὴ ἢ προθυμία μεθ' ἧς σπεύδω νὰ ἐκφράσω αὐτῷ δημοσίᾳ τὴν βαθυτάτην μου εὐγνωμοσύνην, ἀναγνωρίζων καὶ ἐν τῇ περιστάσει ταύτῃ τὴν φιλόστοργον τοῦ Κ. Α. Ρ. 'Ραγκαβῆ μέριμναν ὑπὲρ τῆς προόδου καὶ προκοπῆς τῆς νέας φιλολογικῆς γενεᾶς τῆς 'Ελλάδος, ἣν τοσοῦτον ἐπόθησε πάντοτε νὰ σκέπη ὑπὸ τὴν πατρικὴν τῶν πτερύγων αὐτοῦ αἰγίδα. Τόσῳ δὲ μᾶλλον θερμὴν αἰσθάνομαι ἐν ἐμαυτῷ τὴν πρὸς τὸν εὐγενῆ μου φίλον εὐγνωμοσύνην, ὅσῳ ἀναλογίζομαι, ὅτι ἵνα σώσῃ ἐμὲ, ἠναγκάσθη ὁ Κύριος Α. Ρ. 'Ραγκαβῆς ν' ἀναγνώσῃ ἐφημερίδας, πρᾶγμα ὅπερ εἶνε ξένον πρὸς τὰς ἔξεις του, καὶ ἵνα μὲ ἀθωώσῃ ἀπὸ πάσης μομφῆς καὶ παντὸς ῥύπου, ἀπεφάσισε νὰ προκινδυνεύσῃ καταβαίνων εἰς τὴν πλήρη κονιορτοῦ καὶ καύσωνος παλαίστραν τῆς δημοσιογραφίας, πρᾶγμα, ὅπερ, ὡς γνωστὸν, ὑπὲρ οὐδενὸς οὐδέποτε ἔπραξε μέχρι σήμερον, οὐδ' ὑπὲρ ἑαυτοῦ.

"Αν ὅμως, ἀποβλέπων εἰς τὴν πρόθεσιν καὶ ὄχι εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς ὑπερασπίσεως, εὐγνωμόνῳ τῷ ἀγαθῷ μου φίλῳ, λυποῦμαι ὅτι, ἔχων περὶ φιλολογικῆς ἐνοχῆς καὶ

ἀθωότητος ιδέας τινὰς διαφόρους τῶν τοῦ Κυρίου 'Ραγκαβῆ, ἀναγκάζομαι νὰ μὴ παραδεχθῶ τὰς σκέψεις καὶ παρατηρήσεις, ἐφ' ὧν ἐστήριξε τὴν ὑπὲρ ἐμοῦ ἀπολογίαν τοῦ ὁ εὐγλωττός μου συνήγορος, καὶ τὸν παρακαλῶ νὰ μοι ἐπιτρέψῃ νὰ μὴ ἐξενέγκω ὁμολογίαν σύμφωνον πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ὑπερασπίσεως αὐτοῦ.

Ὁ Κύριος 'Ραγκαβῆς, βασιζόμενος καλοκάγαθως ἐπὶ τῆς ἐμβριθείας τοῦ χαρακτῆρός μου, μὲ νομίζει ἀνίκανον ἀπάτης· κατὰ τοῦτο δὲ ἔχει πληρέστατα δίκαιον, καὶ τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳ οὐδεὶς ἐπὶ τούτῳ μὲ κατηγόρησε· φρονεῖ δὲ, ὅτι τὸ νὰ μὴ σημειώσω ἐν τῷ δράματι αὐτῷ ὅτι ἦτο μετὰφρασις, ἦν ἀπλοῦν, ἀθωότατον λ ἄ θ ο ς λ ἦ θ η ς (ἴσως ἤθελε νὰ εἴπῃ λ ἄ θ ο ς μ ν ἦ μ η ς ὁ Κύριος 'Ραγκαβῆς), καὶ οὐδὲν πλέον, καὶ πέποιθεν ὅτι μὲ θέτει οὕτω διὰ τῆς εὐμενοῦς τοῦ ὑπερασπίσεως ἐν τῷ εὐχαρίστῳ διλήμματι νὰ παραδεχθῶ ἢ τὸ πρῶτον ἢ τὸ δεύτερον. Ἐπειδὴ ὅμως, ὡς προεῖπον, φρονῶ ὡς πρὸς τοῦτο διάφορα ἢ ὁ Κ. 'Γαγκαβῆς, μὴ ξενισθῇ τὸν παρακαλῶ, ἂν μηδὲτερον τούτων παραδεχθῶ, καί τοι οὗτος μετ' ἀπαραμίλλου ἀληθῶς ἀγαθότητος μοι προσφέρει τὸ δεύτερον ὡς διέξοδον τοῦ πρώτου.

Ἄς ἐσιώπων παντάπασι, καὶ ἐν τῷ δελτίῳ μου αὐτῷ, περὶ τῆς ιδιότητος τοῦ Ἀ ν τ ι ν ὀ ο υ, καὶ ἐλάβανον τὸ ἀπονεμηθὲν αὐτῷ γέρας, βεβαίως καὶ ἀναποδράστως θὰ ἦμην ἀπάτης ἔνοχος, ἢ, κατὰ τὴν εὐφημιστικὴν γλῶσσαν

τοῦ Κ. 'Ραγκαβῆ, ἔνοχος μνημονικῆς ἀδυναμίας· τοῦτο ἡδυνάμην κάλλιστα νὰ τὸ πράξω, ἀφοῦ οἱ πολυμαθεῖς κριταί μου δὲν ἀνεγνώρισαν τὸ γερμανικὸν περιεχόμενον ὑπὸ τὸ ἑλληνικὸν περιέχον, οὐδὲν δεινότερα παθόντες ὡς πρὸς τοῦτο τοῦ ἑλληνικοῦ κοινοῦ, ὅπερ πολλάκις δὲν ἀνεγνώρισεν ὑπὸ τὴν ἑλληνικὴν χλαμύδα μυθιστοριογράφων τινῶν τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων τὴν ὀθνεῖαν μορφήν ὁλοσωμάτων προϊόντων τῆς ἐλαφροῦς γαλλικῆς μούσης, ἅτινα ἐκ μνημονικοῦ λάθους βεβαίως δὲν ἐφρόντισαν οἱ μεταφρασταὶ αὐτῶν, — οὐδὲ ἐν δελτίῳ — νὰ σημάνωσιν ὡς μεταφράσεις. Ἐγὼ ὅμως, φρονῶν, ὅτι τοῦτο δὲν ἤθελε συμφωνεῖ ἐντελῶς πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἠθικῆς, προὔτίμησα νὰ εἶπω ὅτι τὸ ἔργον μου ἦτο μετάφρασις, καὶ τὸ εἶπον ἐν τῷ δελτίῳ μου μόνον οὐχὶ δὲ ἐν τῇ κεφαλίδι αὐτῇ τοῦ δράματος, καθότι ἐπεθύμουν νὰ κριθῇ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων κριτῶν καὶ τὸ ἰδικόν μου ἔργον — ἡ μετάφρασις, καὶ τὸ ἔργον τοῦ Heyse, — τὸ πρωτότυπον. Τὶ δὲ ἐσκόπουν νὰ ἀποδείξω διὰ τούτου, εἶνε πάντῃ περιττὸν νὰ τὸ εἶπω ἐγὼ, ἀφοῦ ὅλον τὸ κοινὸν ἐμάντευσε τὸν σκοπὸν μου καὶ ἐξεκαρδίσθη γελῶν, καὶ γελᾷ ἀκόμη, ἴσως μάλιστα καὶ πῶς ζωηρότερον μετὰ τὴν ὑπὲρ ἐμοῦ ἀπολογία τοῦ εὐγενοῦς μου φίλου.

Τὸν γέλῳτα ἴσως τοῦτον τοῦ κοινοῦ ἔναυλον ἔχων ὁ Κ. 'Ραγκαβῆς, λησμονεῖ ἐν μέσῃ τῇ διατριβῇ του τὴν εὐγενῆ αὐτοῦ πρόθεσιν τῆς ὑπὲρ ἐμοῦ ἀπολογίας, καὶ *pro domo sua* στρέφων τὸν λόγον, ἀπολογεῖται ὑπὲρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν

συναδέλφων του, παρατηρῶν ὅτι οἱ κριταὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ δὲν εἶνε δυνατόν νὰ γνωρίζωσιν οὔτε ὅ,τι καλόν, κακόν ἢ μέτριον παρήγαγον ἢ παράγουσιν ὅλων τῶν ἐθνῶν αἱ φιλολογίαι, οὔτε τὰς ἑκατοντάδας τῶν δραμάτων τοῦ Κοτζεβοῦ (οὐδὲ μίαν σωστὴν ἑκατοντάδα ἔγραψεν οὗτος), οὔτε τὰ χίλια πεντακόσια δράματα τοῦ Λόπηζ δὲ Βέγα [γράφει: Λόπε δὲ Βέγα]. Ἄς εὐαρεστηθῇ νὰ μοὶ δώσῃ τὴν ἄδειαν ὁ Κ. 'Ραγκαβῆς νὰ ἀπαντήσω καὶ ἐγὼ πρὸς ταῦτα, οὐχὶ ὡς πελάτης του, οὐχὶ ὡς μεταφραστῆς τοῦ Ἀντινόου, ἀλλ' ὡς ἐν ἀπλῶς καὶ μόνον ἄτομον τῆς μεγάλης ομάδος τοῦ κοινοῦ, τὰ ἐξῆς ὀλίγα:

Α'.) Ὅτι ὁ Ἀδριανὸς τοῦ Παύλου Heyse δὲν εἶνε οὔτε κακόν οὔτε μέτριον ἔργον, ἀλλὰ καλόν, καὶ μικρὰ εἰ καὶ ἀσθενὴς τούτου ἀπόδειξις ἔστω ὅτι ἐβραβεύθη, μὲν ὅλον τὸν καλλαισθητικὸν πόλεμον τοῦ Κ. 'Ραγκαβῆ.

Β'.) Ὅτι ὁ Παῦλος Heyse δὲν εἶνε οὔτε ἄσημος οὔτε ἄγνωστός τις ποιητής, ἀλλ' ὁ διασημότερος τῶν ζώντων ποιητῶν τῆς Γερμανίας, ὁ διαγωνισθεὶς πρὸ τινῶν ἐτῶν ἐν γενικῷ δραματικῷ γερμανικῷ ἀγῶνι καὶ βραβευθεὶς μετὰ τὰς 150 περίπου δραματικῶν ποιητῶν, ὁ καὶ ἐν Ἑλλάδι γνωστός ἐκ μεταφράσεως τοῦ ὠραίου ποιηματίου του: οἱ δύο ἀδελφοί, καταχωρισθείσης πρὸ τριῶν ἐτῶν ἐν τῇ Χρυσολλίδι.

Γ'.) Ὅτι ὁ Ἀδριανὸς ἦτο βεβαίως, οὐχὶ μόνον ἑκαγὼς, ὡς περὶ τούτου ἀφελέστατα μᾶς διαβεβαιοῖ ὁ

Κ. 'Ραγκαβῆς, ἀλλὰ πᾶν τῇ ἄγνωστος, εἰς τοὺς κρι-
τάς· δὲν εἶνε ὅμως ἄγνωστος εἰς τοὺς καταγινομένους καὶ
ὀφείλοντας, ὡς ἐκ τοῦ ἔργου καὶ τῆς ἀσχολίας αὐτῶν, νὰ
καταγίνωνται περὶ τὴν πρόοδον τῶν νεωτέρων φιλολο-
γιῶν, ἀλλ' ἔργον νεώτατον, δημοσιευθὲν πρὸ ἐνὸς μόλις
καὶ ἡμίσεος ἔτους, περὶ οὗ πολλά ἔγραψεν ὁ γερμανικὸς
τύπος.

Δ'.) Ὅτι οἱ κριταὶ δὲν ὑποχρεοῦνται βεβαίως νὰ γνω-
ρίζωσι χίλια πεντακόσια δράματα τοῦ Λόπε δὲ
Βέγα, διότι οὔτε ὁ Λόπε δὲ Βέγας ἔγραψε τόσα, οὔτε
ὅσα ἔγραψε σώζονται, οὔτε τὰ σωζόμενα ἐδημοσιεύθησαν
πάντα, οὔτε τὰ ἐκδοθέντα ἰσπανιστὶ μετεφράσθησαν εἰς
εὐπροσιτωτέρας εὐρωπαϊκὰς γλώσσας· ὑποχρεοῦνται ὅμως
νὰ γνωρίζωσι τὰ γνωστὰ ὅπως οὖν εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν
φιλολογικὸν κόσμον, τὰ διὰ πολυαρίθμων μεταφράσεων
διαδεδομένα.

Ε'.) Ὅτι, καὶ ἂν ταῦτα πάντα δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ
γνωρίζωσιν οἱ κριταί, εἶνε ὅμως μεγίστη καὶ ἀπαραίτη-
τος ἀνάγκη νὰ ἔχωσιν, ἔστω καὶ μικρὰν καὶ ἀτελεῖ γνῶ-
σιν τῶν διαφόρων ποιητικῶν σχολῶν, ἀποκλινουσῶν ἀλ-
λήλων κατ' ἔθνος καὶ κατ' ἐποχὴν. Εἶνε ἀνάγκη νὰ δύ-
νανται νὰ διακρίνωσι τίνος ποιητικοῦ σχολείου προῖον
εἶνε ποιητικόν τι ἔργον, ποῖον κόσμον ἰδεῶν ἐκπροσωπεῖ,
τίνος ἐποχῆς γέννημα φαίνεται, τίνος ἔθνους καὶ, ἂν ὅχι
καὶ τίνος ποιητοῦ, τὴν ἀτομικότητα φέρει ἐπὶ τοῦ με-
τώπου τοῦ κεκαραγμένην. Εἶνε ἀνάγκη, ἵνα καὶ σαφέ-

στερον εἴπωμεν, νὰ δύνανται νὰ διακρίνωσιν οἱ κριταὶ τὸν Σοφοκλέα τοῦ Σακεσπήρου, τὸν Λόπε δὲ Βέγα τοῦ Σχιλλέρου, τὸν Κ. 'Ραγκαβῆν τοῦ Οὐγκῶ, τὸν Ἑλληνα τοῦ Γάλλου, τὸν Ἀγγλον τοῦ Ἰσπανοῦ.

ΣΤ'.) Ὅτι ἂν οἱ κριταὶ τοῦ ἐλληνικοῦ ποιητικοῦ διαγωνισμοῦ δὲν δύνανται νὰ γνωρίζωσι πάντα ταῦτα, δύνανται ὁμῶς κάλλιστα νὰ μὴ δέχωνται τὸ ἀνατιθέμενον αὐτοῖς ὑπὸ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς Συγκλήτου βάρος, ἐξομολογούμενοι *en famille* ὅ,τι ἀκούουσιν ἔπειτα δημοσίᾳ.

Καὶ ταῦτα μὲν ἴσως ὥς ἐκ περισσοῦ. Ὡς πρὸς τὸ τελευταῖον δ' ἐπιχείρημα, ὅπερ φέρει ὁ Κ. 'Ραγκαβῆς ὑπὲρ τῆς ἀθωότητός μου, ἥς μετὰ κατανυκτικῆς ἀληθοῦς ζήσεως προμάχεται μέχρι τῶν ἐσχάτων σειρῶν τῆς διατριβῆς του, ὅτι δηλ. ἂν εἶχον τὸν ἀποτρόπαιον καὶ μυσαρὸν ἐκεῖνον σκοπὸν, ν' ἀποδείξω τοὺς κριτὰς ἀκαταλλήλους, οὔτε ποιήματα ἤθελον ὑποβάλει εἰς κρίσιν αὐτῶν, οὔτε τὸ παρ' αὐτῶν ἀπονεμηθέν μοι βραβεῖον ἤθελον δεχθῆ, παρατηρῶ: ὥς πρὸς τὸ πρῶτον μὲν, ὅτι δὲν ἐννοῶ πῶς ἄλλως δύναται νὰ δειχθῇ τὸ κατάλληλον ἢ μὴ κριτοῦ τινος, ἢ διὰ τῆς εἰς κρίσιν αὐτοῦ ὑποβολῆς μιᾶς ὑποθέσεως, καὶ τῆς ἐπὶ ταύτης ὀρθῆς ἢ ἐσφαλμένης ἀποφάσεώς του· ὥς πρὸς δὲ τὸ δεύτερον, ὅτι τὴν βράβευσίν μου, ἥς ἤκιστα παντὸς ἄλλου φέρει τὴν ἐνοχλήν ὁ Κ. 'Ραγκαβῆς, ἀπεδεξάμην ὥς πᾶς διάδικος ἀποδέχεται τὴν ὑπὲρ αὐτοῦ εὐνοϊκὴν ἀπόφασιν ἔστω ἀκαταλλήλων κριτῶν, ἐν ἐλλείψει κριτῶν τόνων.

Περαίνων τὰς ὀλίγας ταύτας γραμμάς ἐξαιτοῦμαι παρὰ τοῦ εὐμενεστάτου καὶ ἀγαθοῦ μου φίλου Κ. Α. Ρ. 'Ραγκαβῆ, τὴν ἄδειαν νὰ τολμήσω νὰ τὸν ἀντιγράψω, «ζήτων παρ' αὐτοῦ συγγνώμην», ὅτι δὲν ἀπεδεξάμην «τὴν ὑπεράσπισίν του ταύτην ἧς δὲν ἔχω ἀνάγκην.»

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 15 Μαΐου 1866.

ΑΓΓΕΛΟΣ. Σ. ΒΛΑΧΟΣ.

Εἰς ταῦτα οὐδὲν πλέον ἀπήντησεν ὁ Κύριος 'Ραγκαβῆς διὰ τῆς ὑπογραφῆς του· δὲν ὑποθέτω δὲ ὅτι ἡ ἐν τῷ Ἐθνοφυλάκῃ κατὰ τὰς ἀρχὰς Ἰουνίου δημοσιευθεῖσα κατ' ἐμοῦ ἀνωνύμως ἀσχήμεων διατριβὴ ἐγράφη ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις του, καθότι δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἀδικήσω αὐτόν, τὸν τοσοῦτον γνωστόν ἐπὶ ἀβρότητι περὶ τε τοὺς τρόπους καὶ τὴν γλῶσσαν.

Οὕτως ἔληξε καὶ τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο τοῦ ἐφειντοῦ ποιητικοῦ ἀγῶνος.

Παραδιδούς δὲ νῦν εἰς τὴν δημοσιότητα τὸν Ἀντίνοον, αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκην νὰ ὑπερασπίσω αὐτόν ἐν ὀλίγοις καθ' ὅσων τοῦ ἐκατηγόρησεν ἡ τῶν ἀγωνοδικῶν ἐπιτροπὴ, ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν μὲν τῷ συγγραφεῖ συνηγορῶν, ὡς πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν δὲ μορφήν ἐμοῦ αὐτοῦ ὑπεραπολογούμενος.

Κυρία κατηγορία τῆς ἐπιτροπῆς (βλ. σελ. 45 τῆς ἐκθ.) ὑπῆρξεν ὅτι ἐν τῷ Ἀντινόῳ παρεμορφώθη ἄνευ λόγου ἡ ἱστορικὴ παράδοσις, καθ' ἣν

ὁ Ἀντίνοος ἐθυσιάσθη ὑπὲρ τοῦ Ἀδριανοῦ ἐξ ἀγάπης, καὶ παριστάνεται μάλιστα ἐκεῖνος ὡς συλλαμβάνων τὸ μυσαρὸν βούλευμα νὰ φαρμακεύσῃ τὸν εὐεργέτην του.

Παρατηρῶ εἰς τοὺς Κυρίους κριτὰς, ὅτι τὰ ἱστορικῶς περὶ τοῦ Ἀντινόου παραδεδομένα, γνωρίζων βεβαίως ὁ ποιητής, δὲν μετεχειρίσθη ὅμως πάντα, καθότι οὐ μόνον οὐδὲν παρεῖχον τὸ δραματικόν, ἀλλὰ καὶ ἀπόβλητα ἦσαν τινὰ ἐξ αὐτῶν καὶ μυσαρά· διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐπαινεῖται μάλιστα παρ' αὐτῶν τούτων τῶν κυρίων κριτῶν, ὅτι «ἀλλὰ τινὰ τῆς παραδόσεως δυσμεταχειρίστα διὰ τῆς σιγῆς ἢ διὰ λεπτῆς ἀναιρετικῆς ὑπαινίξεως καλῶς ὠκονομήθησαν.» (βλ. σελ. 46 τῆς ἐκθ.) Δὲν νομίζομεν δὲ ἄλλο τι τῆς περὶ Ἀντινόου παραδόσεως δυσμεταχειριστότερον ἢ τὴν ἱστορουμένην ἀγάπην μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ Ἀδριανοῦ. Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ ποιητής δὲν ἠθέλησεν ἐπὶ τοιαύτης βάσεως νὰ οἰκοδομήσῃ τὸ δράμα του, ἀλλὰ ἐπὶ ἄλλης, πῶς ἠδύνατο νὰ παραστήσῃ ἐπὶ τέλους τὸν Ἀντίνοον φονευόμενον ἐξ ἀγάπης πρὸν τὸν Ἀδριανόν; Προθέμενος ἅπαξ ὁ ποιητής τοῦ *Hadrian* νὰ ἐξαγνίσῃ τὸν τε Ἀδριανὸν καὶ τὸν Ἀντίνοον ἀπὸ τοῦ προσαπτομένου αὐτοῖς μώμου, ἄλλο ἔπρεπε νὰ ἐκλέξῃ, ὡς καὶ ἐξέλεξε, τραγικὸν ἐλατήριον τοῦ δράματός του ἢ τὴν ἀμοιβαίαν αὐτῶν ἀγάπην. Ἵνα δὲ τραγικώτερον ἔτι δέσῃ τὸν μίτον τῆς τραγωδίας

αὐτοῦ, παριστᾷ μὲν ἐν ἀρχῇ ὑποφώσκουσιν τὴν ἀγάπην ταύτην, ὡς πατρικὸν ἐξ ἑνὸς καὶ υἱικὸν ἐξ ἑτέρου φίλτρον, δικαιολογούμενον, παρὰ μὲν τῷ Ἀδριανῷ διὰ τῆς ἀτεκνίας, παρὰ δὲ τῷ Ἀντινόῳ διὰ τοῦ ἀφελοῦς αὐτοῦ πόθου πρὸς γνῶσιν τοῦ μεγάλου κόσμου καὶ τῆς φυσικῆς συμπαθείας του πρὸς ἄνδρα ἄφιλον καὶ ἄστοργον, ἀλλὰ δημιουργεῖ βαθμηδὸν διὰ τοῦ κόρου καὶ τῆς ἀπογοητεύσεως τοῦ Ἀντινόου τὸ φοβερὸν μεταξὺ τῶν δύο ἡρώων του μεσότοιχον, ὅπερ πυργοῦται κατ' ὀλίγον διὰ τῆς ἐπιμονῆς ἀμφοτέρων, τοῦ μὲν Ἀδριανοῦ πρὸς κατακράτησιν τοῦ Ἀντινόου, τούτου δὲ πρὸς φυγὴν, καὶ ἐπιστέφεται τέλος διὰ τοῦ τυχαίου φόνου τῆς Κλυτίας, τοῦ ἀγνοῦ ἐκείνου καὶ ἀθώου ὄντος, πρὸς οὗ τὴν φωτεινὴν ἐμφάνισιν ἀναθάλλει αἴφνης ἡ φιλορρόοῦσα καὶ μαραινομένη καρδιά τοῦ Ἀντινόου. Ἡ μετάβασις δ' αὕτη ἀπὸ τῆς στοργῆς εἰς τὴν ἔχθραν, ἀπὸ τῆς ἀγάπης εἰς τὸ μῖσος, ἀποτελεῖ τὸν πυρῆνα τῆς τραγωδίας καὶ τὸν κύριον αὐτῆς δεσμόν. Πῶς παρενόησαν τοῦτο οἱ κύριοι κριταί, καὶ ἠπόρησαν ὅτι ὁ Ἀντίνοος ἀποθνήσκει ἐχθρὸς τοῦ Ἀδριανοῦ, καὶ ἀπήτησαν νὰ εὕρωσιν αὐτοὺς δι' ὅλης τῆς τραγωδίας φίλους θερμοὺς, ὡσεὶ Πυλάδην καὶ Ὀρέστην (βλ. σελ. 46 τῆς ἐκθ.);

Ὡς πρὸς τὸ τῆς φαρμακείας βούλευμα, ὅπερ τοσοῦτον κατηγορεῖ ἢ ἐπιτροπὴ καὶ τοσοῦτον μυσαρὸν ἐκλαμβάνει, ἐπιτραπήτω μοι νὰ παρατηρήσω, ὅτι τὴν φαρμάκευσιν τοῦ Ἀδριανοῦ οὔτε

βουλεύεται οὔτε προμελετᾷ ὁ Ἀντίνοος, οὔτε ἀποφασίζει αὐτήν, ὡς λέγει ἡ ἔκθεσις (βλ. σελ. 42.) καθ' ἣν στιγμὴν λαμβάνει παρὰ τοῦ Σέμου τὸν δηλητηριοῦχον τοῦ δακτύλιον· τὸναντίον μάλιστα, τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀποφασίζει νὰ αὐτοκτονηθῇ διὰ τοῦ δηλητηρίου, καὶ τοῦτο ἀποδεικνύει κάλλιστα ὁ μονόλογος αὐτοῦ, ἅμα μέιναντος μόνο (βλ. σελ. 106 τοῦ δράματος.). Τὴν φαρμάκυσιν τοῦ Ἀδριανοῦ ἀποφασίζει αἰφνης, ὀρμητικῶς καὶ ἀπερισκέπτως, καθ' ἣν στιγμὴν οὗτος διὰ θεωπευτικῶν λόγων ἀναξύει χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῇ τὴν ἐκ τοῦ φόνου τῆς Κλυτίας αἰμάσσουσιν ἔτι πληγὴν τῆς καρδίας του (βλ. σελ. 109 καὶ 110 τοῦ δράματος.).

Κατηγορεῖ πρὸς τούτοις τοῦ δράματος ἡ ἐπιτροπὴ (βλ. σελ. 46 ἐκθ.) ὅτι δὲν ὑπεδηλώθησαν ἀρκούντως ἐν αὐτῷ αἱ μεγάλαι ἐκεῖναι τιμαὶ, αἱ κατὰ τὴν ἱστορίαν ἀποδοθεῖσαι μετὰ θάνατον τῷ Ἀντινόῳ, οὔτε εἰκονίσθη δεόντως ὁ ὄγκος τῆς καισαρικῆς αὐλῆς. Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον ἰδίως παρατηρῶ, ὅτι, περατουμένου τοῦ δράματος διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀντινόου, οὔτε τόπος, οὔτε ἀφορμὴ ὑπῆρχε πρὸς παράστασιν τῶν μετὰ θάνατον ἐκείνων τιμῶν, αἵτινες οὔτε δραματικὸν παρέχουσιν ἐνδιαφέρον, οὔτε τραγωδίας ἀντικείμενον ἠδύναντο νὰ γίνωσιν, οἷον εἰ *moutarde après diner*· ὡς πρὸς τὸ δεύτερον δὲ, ἀπαντῶ ὅτι ἡ παράστασις τοῦ τῆς καισαρικῆς αὐλῆς ὄγκου ὑπεδηλώθη μὲν ἐν τῇ τραγωδίᾳ ὅσον ἐν παντὶ δράματι ἀπαιτεῖται, πρόκει-

ται ὅμως νὰ ἐκτελεσθῇ ὑπὸ τοῦ διευθυντοῦ τῆς σκηνῆς, τοῦ σκηνογράφου, τοῦ μηχανικοῦ, τοῦ ἐπὶ τοῦ ἱματισμοῦ, καὶ τῶν λοιπῶν εἰς τὴν ἀπὸ σκηνῆς παράστασιν δραματικοῦ τινος ἔργου συντελούντων προσώπων.

Ἐν γένει δὲ, καὶ εἰς πάσας τὰς προῤῥηθείσας κατακρίσεις τῆς ἐπιτροπῆς ἀναγκάζομαι νὰ παρατηρήσω καὶ ἐγὼ ὅ,τι καὶ ἄλλοι πρὸ ἐμοῦ παρετηρησαν, ὅτι δηλαδὴ ὁ ποιητὴς οὔτε ἱστορικὸς, οὔτε χρονογράφος εἶνε, οὔτε νὰ διδάξῃ ἱστορίαν διὰ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἀξιοῖ. Ἀρκεῖ μόνον νὰ μὴ παραμορφῶνται μήτε νὰ ἀναχρονίζωνται δυσγνώστως τὰ κύρια ἱστορικὰ γεγονότα, τὰ ἀντὶ βάσεως αὐτοῖς ὑποστρωννύμενα· ὡς πρὸς τὰς λεπτομερείας ὅμως καὶ τὰ βαθύτερα τῶν γεγονότων ἐκείνων ψυχολογικὰ αἷτια, ὁ ποιητὴς ὑπῆρξε πάντοτε, ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ, ἐλεύθερος νὰ διαπλάσῃ τὸ ἔργον του κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς τέχνης καὶ τοῦ πιθανοῦ.

Καὶ τοσαῦτα μὲν ὡς πρὸς τὰς ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς κριτικῆς ἐπιτροπῆς περιλαμβανομένας κατακρίσεις τῆς οὐσίας τοῦ δράματος. Πρὶν ἢ δὲ μεταβῶ εἰς τὰ κατὰ τῆς ἐξωτερικῆς αὐτοῦ μορφῆς δεδογμένα τοῖς κυρίοις κριταῖς, ἐπιτραπήτω μοι νὰ διατρίψω μικρὸν ἐνταῦθα, ὡς ἐν εὐκαίρῳ τόπῳ, περὶ ἄλλην τινὰ μομφήν, σοβαρωτάτην μὲν, ὡς θέλει εὐθὺς μετ' ὀλίγον φανῇ, ἀσαφῶς ὅμως καὶ ὑπὸ τὸν σκοτεινὸν τῆς ἀοριστίας πέπλον διατυπωθεῖσαν ὑπὸ τοῦ

Κυρίου 'Ραγκαβῆ ἐν τῇ ἀνωτέρω παρατεθείσῃ δια-
 τριβῇ αὐτοῦ. Ὁ κύριος οὗτος ὁμολογεῖ ὅτι ἦτον
 ἀκατάλληλος εἰς τὸ νὰ κρίνῃ τὸ δράμα, διὰ πολ-
 λούς λόγους πολὺ σπουδαιότερους τοῦ ὅτι δὲν ἤ-
 ξευρεν ὅτι ὁ 'Αντίνοος ἦτο μετὰφρασσις· διὰ τοὺς
 λόγους δὲ τούτους, οὓς διὰ μακρῶν, λέγει, ἐξέ-
 θηκεν ἐν τοῖς πρακτικοῖς, καὶ κατεψήφισε τοῦ δρά-
 ματος. Μὴ ἐπιλαβόμενος νὰ συμβιδάσω τὴν ἐν-
 ταῖς ὀλίγαις αὐταῖς σειραῖς περιλαμβανομένην ἀν-
 τίφασιν τοῦ κυρίου καθηγητοῦ τῆς ἀρχαιολογίας,
 καθ' ἣν οὗτος, καί τοι ὁμολογεῖ ὅτι ἦτον ἀκατάλ-
 ληλος νὰ κρίνῃ τὸν 'Α ν τ ί ν ο ο ν, ὁμολογεῖ συ-
 νάμα ὅτι κατεψήφισεν αὐτοῦ, προσεπάθησα νὰ
 μάθω, τίνες ἄρά γε ἦσαν οἱ φοβεροὶ καὶ σπουδαῖοι
 οὗτοι λόγοι, δι' οὓς κατεψήφισεν ὁ Κύριος 'Ραγ-
 καβῆς τοῦ 'Α ν τ ι ν ό ο υ, καὶ οὓς μετὰ τοσαύτης
 αἰδημοσύνης καὶ συστολῆς ἀποσιωπᾶ. Κατέφυγον
 λοιπὸν ὅπου ἔπρεπε νὰ καταφύγω, καὶ ἐπληροφο-
 ρήθην ὅτι οἱ λόγοι οὗτοι συγκεφαλαιοῦνται πάντες
 εἰς ἓνα καὶ μόνον, τὸ ἀνήθικον δηλ. τῶν ὑπὸ τῆς
 ἀρχαιότητος παραδεδομένων σχέσεων μεταξὺ 'Α-
 δριανοῦ καὶ 'Αντινόου. Ἐπειδὴ ὁ Κάσσιος Δίων
 ἀναφέρει, ὅτι ὁ 'Αντίνοος ἦτο παιδικὰ τοῦ 'Αδρια-
 νοῦ, ἄρα— ἐσχέφθη ὁ Κύριος 'Ραγκαβῆς,—καὶ τὸ
 δράμα 'Α ν τ ί ν ο ο ς εἶνε ἀνήθικον. Οὕτως ἐξή-
 γησα πάραυτα καὶ τὴν ἀντίφασιν ἐκείνην τῶν φρά-
 σεων τοῦ Κυρίου καθηγητοῦ, κατιδὼν σαφῶς, ὅτι
 κατεψήφισεν οὗτος τοῦ 'Α ν τ ι ν ό ο υ, ἢ μὴ ἀναγ-

νούς, ἢ μὴ ἐννοήσας, πάντως ὅμως μὴ κρίνας αὐτόν. Τὸ ὄνομα, φαίνεται, μόνον τοῦ δράματος συνετάραξε τὰς περὶ τὴν ἠθικὴν εὐαισθήτους χορδὰς τῆς καρδίας του, καὶ ἀπέστρεψε τὸ πρόσωπον τοῦ ἀποφωλίου αὐτοῦ καὶ μυσαροῦ δραματικοῦ προϊόντος,

*et d'un pied dedaigneux le lançant dans l'espace
reentra dans son repos.*

Τὴν κατηγορίαν ταύτην τοῦ Κυρίου 'Ραγκαβῆ ἀπαξιῶ οἷαςδήποτε ἀπαντήσεως, καὶ εἰμί βέβαιος ὅτι θέλουσι μ'ἐπιδοκιμάσει οἱ ἀναγνώσται τοῦ Ἀντινόου, ἀφοῦ τὸν ἀναγνώσωσι, βεβαιούμενοι ἐκ προοιμίων παρ' ἐμοῦ, ὅτι οὐδένα κίνδυνον διατρέχει ἐν τῇ ἀναγνώσει ταύτῃ ἡ ἠθικὴ των εὐαισθησία. Ἵνα δὲ ἀσφαλίσω αὐτοὺς ἔτι μᾶλλον κατὰ τοιοῦτου κινδύνου, καὶ ἀναδείξω ἔτι καταφανέστερον τὸ ἀστεῖον τῆς θέσεως, ἣν ἐδημιούργησεν ἑαυτῷ ὁ ἄλλοτε ἀγαθώτατος φίλος μου Κ. 'Ραγκαβῆς, παραπέμπω αὐτοὺς εἰς τὴν φράσιν ἐκείνην τῆς ἐκθέσεως — τῆς φερούσης καὶ τοῦ Κυρίου 'Ραγκαβῆ τὴν ὑπογραφὴν —, καθ' ἣν «ἄλλα τινὰ τῆς παραδόσεως ὁ υσμειταχείριστα διὰ σιγῆς ἢ διὰ λεπτῆς ἀναιρετικῆς ὑπαινίξεως καλῶς ὠκονομήθησαν.» Ὡς βλέπουσι λοιπὸν οἱ ἀναγνώσταί μου, ὁ Κύριος 'Ραγκαβῆς κατηγορεῖ καὶ ἀπεχθάνεται καὶ βδελύσσεται τὴν τραγωδίαν, ὡς ἔχουσιν τὴν ιδιότητά ἐκείνην, δι' ἧς ἴσα ἴσα τὴν ἔλλειψιν ἐπαινεῖ αὐτὴν ἢ ἐπιτροπή. Δὲν ἦτο ἄρα

κή.

γε κάλλιον νὰ ἀναγνώσῃ ὁ Κύριος καθηγητῆς τὸ δρᾶμα, νὰ προσπαθήσῃ νὰ τὸ ἐννοήσῃ, καὶ — ἂν ἀπεφάσιζε καὶ τότε νὰ καταψηφίσῃ αὐτοῦ — νὰ καταψηφίσῃ καὶ ἐν γνώσει, καὶ λελογισμένως, οὐχὶ δ' ἀπλῶς καὶ μόνον ἵνα ἔχῃ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ ἄλλου ποιητικοῦ ἔργου ;

Μεταβαίνω νῦν εἰς τὰς ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς μορφῆς παρατηρήσεις τῆς ἐπιτροπῆς, ἵνα περάνω τὸν μακρότερον ἴσως τοῦ δέοντος παραταθέντα τοῦτον πρόλογον· τὴν μὲν γλῶσσαν εὖρεν ἡ ἐπιτροπὴ καλὴν καὶ σώφρονα, οὐχὶ δὲ σπανίως σύντονον καὶ ἰσχυράν, τὴν στιχουργίαν ὅμως ἀμελεστέραν καὶ ἔχουσαν χρεῖαν ἱκανῶν διορθώσεων (βλ. σελ. 48 τῆς ἐκθ.). Ἐξομολογοῦμαι ὅτι περὶ τὴν στιχουργίαν εἶχον παρεισφρήσει λάθη τινὰ ἐν τῷ Ἀντινόῳ, τὰ μὲν ἐκ τῆς κατεσπευσμένης παραφράσεως τὰ δὲ ἐκ τῆς ἔτι μᾶλλον κατεσπευσμένης ἀντιγραφῆς· τοιαῦτα δ' ἦσαν πάντες σχεδὸν οἱ κολοβοὶ ἢ ὑπέρμετροι στίχοι, οὓς καὶ ἔσπευσα νὰ διορθώσω. Μετὰ τῆς αὐτῆς ὅμως εἰλικρινείας ὁμολογῶ, ὅτι δὲν συμμερίζομαι τὰς περὶ τομῆς τοῦ ἱαμβικοῦ τριμέτρου ἀρχὰς τῆς ἐπιτροπῆς. Φρονῶν ὅτι κύριος κανὼν τῆς νεωτέρας ἐλληνικῆς στιχουργίας εἶνε καὶ πρέπει νὰ ᾔῃνε ἡ εὐφωνία, δὲν ἠκολούθησα οὔτε ἀκολουθῶ ἀπαραβάτως τοὺς κανόνας τῆς ἀρχαίας μετρικῆς, οὓς οὐδ' αὐτοὶ οἱ παλαιοὶ δραματικοὶ ἀπαρεγκλίτως σέβονται, ἀλλὰ μόνον εἰς τὴν εὐφωνον τοῦ στίχου κατασκευὴν ἀ-

ποβλέπω, προσπαθῶν μάλιστα νὰ συμβιβάζω τὴν μορφήν πρὸς τὸ νόημα· διὰ τοῦτο δὲ ἐνιαχοῦ ἀντὶ τῆς ἐλλειπούσης πενθημιμεροῦς ἢ ἐφθημιμεροῦς τομῆς, διαιρεῖται ὁ στίχος, ποῦ μὲν εἰς τρία ἴσα κατὰ πόδας μέρη, ποῦ δὲ εἰς δύο ἡμίστιχα. Τοῦτο, ὡς εἶπον, πράττω ἐκ συστήματος, οὐχὶ δὲ ἐξ ἀδυναμίας, καθότι ἀστεῖον ἀληθῶς ἤθελεν εἶναι νὰ παραδεχθῇ τις ἀδυναμίαν οἵανδῆποτε ἐν τῇ κατασκευῇ τοῦ τριμέτρου ἱαμβικοῦ στίχου.

Ἀναμιμνήσκων ἐπὶ τέλους τοῖς ἀναγνώσταις μου, ὅτι ἡ προσφερομένη αὐτοῖς τραγωδία εἶνε, ὡς καὶ ἐπιγράφεται, ἐλευθέρα παράφρασις τοῦ *Hadrian* τοῦ Ἑϋσίου, οὐχὶ δὲ πιστὴ καὶ μέχρι λέξεως μετάφρασις τοῦ γερμανικοῦ πρωτοτύπου, νομίζω καθῆκόν μου νὰ προσθέσω ὅτι ἐνιαχοῦ μὲν συντομώτερον, ἐνιαχοῦ δὲ πλατύτερον ἀπεδόθη ἡ φράσις τοῦ συγγραφέως, εἰς τινὰ δὲ μέρη, οἷον ἐκ μακρῶν μονολόγων ἀπεκόπησαν καὶ τινες στίχοι, οὓς ἐνόμισα ἄκαιρον καὶ ἀνωφελῆ πλατυσμόν. Οἱ εἰδότες ἄς κρίνωσιν εἰ καλῶς ἔπραξα.

Ἀναγκαῖον νομίζω πρὸς τούτοις νὰ σημειώσω ὅτι τὸ δημοσιευόμενον κείμενον τῆς παραφράσεως πιθανὸν εἶνε νὰ παραλλάσσει πού τοῦ εἰς κρίσιν ὑποβληθέντος· αἰτία τούτου εἶνε, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ οὔτε τὸ ὑποβληθὲν αὐτῇ ἀντίγραφον ἐπέτρεψε νὰ μοὶ ἐπιστραφῇ, οὔτε ἐξ αὐτοῦ νὰ ἀντιγράψω ἄλλο οἷοι μοὶ ἐσυγχώρησε· ἡναγκάσθην λοιπὸν νὰ ἀντι-

γράφω ἐκ τοῦ πρωτογράφου, διορθῶν αὐτὸ ἐκ
μνήμης κατὰ τὸ εἰς κρίσιν ὑποβληθὲν ἀντίγραφον.

"Εγγραφον ἐν Ἀθήναις, τῇ 7 Ὀκτωβρίου 1866."

A. Σ. Β.

ANTINOOS

ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΜΟΝ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ
ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

ΕΝ ΤΗ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΣ 7 ΜΑΡΤΙΟΥ 1866.

Α. Σ. Β.

ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΡΩΤΗ

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

Αντινόου υἱοῦ. Καὶ οὗτος, ὡς ἀνέστη, ἐκείνους ἐκείνους
ἐκείνους, καὶ οὗτος ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους
ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους
ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους

ΑΝΤΙΝΟΥ

ΠΡΩΤΗ

ΑΝΤΙΝΟΥΣ

ΓΕΡΩΝ

ΑΝΤΙΝΟΥΣ, ὡς ἀνέστη, ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους
ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους
ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους

ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΕΝΤΕ.

ΕΛΛΗΝΕΣ

ΕΛΛΗΝΕΣ

ΕΛΛΗΝΕΣ

ΕΛΛΗΝΕΣ, ὡς ἀνέστη, ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους
ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους
ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους

ΕΛΛΗΝΕΣ

ΕΛΛΗΝΕΣ

ΕΛΛΗΝΕΣ, ὡς ἀνέστη, ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους
ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους
ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους

ΕΛΛΗΝΕΣ

ΕΛΛΗΝΕΣ

ΕΛΛΗΝΕΣ, ὡς ἀνέστη, ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους
ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους
ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους

ΕΛΛΗΝΕΣ

ΕΛΛΗΝΕΣ, ὡς ἀνέστη, ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους
ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους
ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους

ΕΛΛΗΝΕΣ

ΕΛΛΗΝΕΣ, ὡς ἀνέστη, ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους
ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους
ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους ἐκείνους

ΕΛΛΗΝΕΣ

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ, ὁ αὐτοκράτωρ.

ΣΟΓΚΙΣ, ἀρχιερεὺς τῆς Ἰσιδος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ.

ΑΜΡΟΥ, ἱερεὺς.

ΓΕΡΩΝ, Ἕλλην.

ΛΥΚΗ, σύζυγός του.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ, υἱός των.

ΚΑΥΤΙΑ, θετὴ αὐτῶν θυγάτηρ.

ΑΥΣΩΝΙΟΣ, ὑπαρχος τῆς αὐλῆς τοῦ αὐτοκράτορος.

ΚΑΛΒΟΣ, δοῦλος Ῥωμαῖος.

ΣΕΜΟΣ, δοῦλος Αἰγύπτιος.

ΓΑΥΠΤΗΣ.

ΙΕΡΕΥΣ.

Ἀρχιτέκτων, ζωγράφος, ποιητής, Πέρσης, ὀπλοφόροι, δοῦλοι, καὶ ἄλλα βωθὰ πρόσωπα.

Ἡ Σκηνὴ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ τοῖς πέριξ.

ΠΡΑΞΙΣ ΠΡΩΤΗ.

Αἰγυπτιακὸν τοπεῖον. Καλύβη ψιαθοσκεπῆς διαφαίνεται ὑπὸ φοίνικας, καὶ περὶ αὐτὴν ἀλιευτικὰ καὶ θηρευτικὰ σκεύη. Ἀριστερόθεν, ἀντικρὺ τῆς καλύβης, λίθινον κάθισμα ὑπὸ συχομορέας. Μακρὰν εἰς τὸ βάθος φαίνεται ἡ θάλασσα.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

ΓΕΡΩΝ [ἐξερχόμενος τῆς καλύβης· μετ' αὐτὸν] ANTINOOS
[εἰς ὁδοιπορίαν παρεσκευαμένος] καὶ [ἐπὶ τοῦ βραχίονος αὐ-
τοῦ στηριζομένη] ΛΥΚΗ.

ΓΕΡΩΝ.

Ἦλθ' ἡ ἐσπέρα· εἶνε ὥρα.

ΛΥΚΗ.

Τέκνον μου,

λοιπὸν θὰ γείνη! φεύγεις!

ANTINOOS.

Ὅμως, μῆτέρ μου,
θὰ ἐπιστρέψω· φεύγ' εἰς χρόνος γρήγορα.

ΛΥΚΗ.

Τὸ λέγεις σύ· οἱ νέοι ἀσωτεύετε

τὰ ἔτη ἀμερίμνως, πλὴν οἱ γέροντες

στιγμὴν στιγμὴν μετροῦμεν τὸν καιρόν. ὦ! ναὶ,

θὰ ἐπιστρέψης, τὸ γνωρίζω· τ' ἄστρον σου

εἶν' εὐτυχίας ἄστρον — ἀλλὰ ζωντανὴν

κ' ἐμὲ θὰ εὖρης;

ANTINOOS.

"Αλλως πῶς τὸ ἄστρον μου
θα ἦτον εὐτυχίας ἄστρον;

ΛΥΚΗ.

Ἀχ, υἱέ,
ἀγαπητέ υἱέ μου, τ' ὠραιότερον
τῶν ἄστρων φέγγει καὶ εἰς μνήματα. Φεῦ! ἐν
προαίσθημά μου...

ΓΕΡΩΝ.

Αἶ! μὴ τόρα τυραννῆς
μ' ἀλόγους φόβους τὴν καρδίαν του καὶ σύ.

ΛΥΚΗ.

"Ω! μὴ μ' ἐλέγχῃς, Γέρον, ὅτι φυλακτὸν
τοῦ δίδω ἓνα λόγον μητρικόν· καὶ σὺ,
καὶ σὺ τί σιωπᾷς καὶ ἀσυμβούλευτον
εἰς ξένας χώρας τὸν ἀφίνεις νὰ τραπῇ;

ΓΕΡΩΝ.

Νὰ συμβουλεύσω; ὦ! πλὴν ἔτη εἴκοσι
κωφεύουσι συνήθως πρὸς πεντήκοντα.
Εἶνε ἀρκούντως φρόνιμος, καὶ περιττὴ
τῷ εἶνε ἄλλη συμβουλή.

ANTINOOS [ὁραττόμενος τῆς χειρὸς του].

"Ω πάτερ μου!

ΓΕΡΩΝ.

Εἰς τοῦτο πρόσχες μόνον· τήρησον πιστῶς
τὸ ἦθός σου καὶ σὲ αὐτόν. Ἀνθρώπινον
εἶν' αὐτὸ μόνον· τ' ἄλλα εἶνε τοῦ Θεοῦ.

"Ακουε τῆς καρδίας τὴν φωνὴν καὶ μὴ
ἀφίσσης νὰ τὴν πνίξῃ κοσμικὴ σειρὴν.

"Ο,τι σοῦ ἐκθειάζουν ἄλλοι, πρότερον
δοκίμαζε καλῶς, μὴ ᾔνε σοῦ αὐτοῦ
ἀπάρνησις. Καὶ τόρα, τέκνον, πῆγαινε!

"Εσο εὐλογημένος ὡς μ' ἠυλόγησεν
ὁ οὐρανὸς ὁπότε σ' ἔστειλ' εἰς ἐμέ.

[Θέτει τὴν χεῖρά του ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του.]

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΙ, ΚΛΥΤΙΑ [ἔρχεται δεξιόθεν, κρατοῦσα
κάνιστρον ἀνηρτημένον ἀπὸ τοῦ βραχίονος καὶ ὑδρίαν εἰς
τὴν χεῖρα.]

ΚΛΥΤΙΑ.

"Α! ἀδελφέ μου!

ΛΥΚΗ.

"Η Κλυτία! ἄγωμεν
σιγὰ παρὰ τὸ ρεῦμα, Γέρον. Ἐρχονται
κατόπιν τὰ παιδία.

ΓΕΡΩΝ.

Μὴ βραδύνετε.

[Ἀπέρχεται δεξιόθεν μετὰ τῆς Λύκης πρὸς τὸ βάθος.]

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [δραττόμενος τῆς χειρὸς τῆς Κλυτίας.]

Κλυτία, ἔκλαυσε.

ΚΛΥΤΙΑ.

Καὶ ἔπραξα κακῶς
ἴσως, ἀφοῦ σὺ φεύγεις τόσον εὐθυμος.
Ἐγὼ πλὴν μένω μόνη· τοῦτο μὲ λυπεῖ.

ANTINOOS.

Μόνη; σοὶ μένουν οἱ γονεῖς· σὺ εἰς αὐτούς.

ΚΛΥΤΙΑ.

Ἄλλὰ δὲν εἶνε νέοι ὥς ἡμεῖς· εἰς σέ
ἔλεγον ὅλα, καὶ μωρολογήματα
ἂν ᾔσαν· τίνος τόρα θέλω τὰ εἰπεῖ;

ANTINOOS.

Σὲ ἀγαποῦν κ' οἱ δύο, φίλη ἀδελφῇ,
καὶ νὰ τοὺς περιθάλλῃς εἶνε χρέος σου.

ΚΛΥΤΙΑ.

Ὁ κόσμος εἶνε, ὅπως λέγει ὁ πατήρ,
ἐν ἔλος ὥς τοῦ Νείλου· οἱ μὲν φρόνιμοι
πατοῦντες ἐπὶ λίθων τὸ διέρχονται·
τοὺς ἀνοήτους ὅμως ἔλκ' ἡ πράσινος
τοῦ ἔλους ἐπιφάνεια, τοῖς φαίνεται
ὥς κῆπος, κ' εἶνε μόνον τάφος των βαθύς.
Καὶ ὅμως φεύγεις, καὶ σ' ἀφίνει; . . . διατί;

ANTINOOS [μειδιῶν].

Ἀνόητος εἶμ' ἔτι, ἐνῶ φρόνιμος
νὰ γείνω πρέπει· μόνον δὲ ὁ κίνδυνος
τὴν φρόνησιν διδάσκει, λέγει ὁ πατήρ.

ΚΛΥΤΙΑ.

Καὶ εἶν' ἀνάγκη φρόνιμος νὰ ᾔνέ τις;
Ἄν ᾔνέ τις εὐδαίμων μόνον, δὲν ἀρκεῖ;

ANTINOOS.

Θὰ γείνωμεν, ὅποτεν ἐκ τῆς ξένης γῆς
καὶ πάλιν ἐπιστρέψω, ἵνα μήποτε

σ' ἀφήσω πλέον· ὦ Κλυτία, ἔλπιζε,
καθὼς ἐγὼ, καὶ χαῖρε· θέλεις;

ΚΛΥΤΙΑ [διάζουσα ἐαυτήν].

Δύναμαι;

Ἄλλ' ἴδε· μόνη ἔπλεξα τὸ κάνιστρον
αὐτὸ, καὶ μόνη τώρα τὸ ἐγέμισα
μὲ φοίνικας, καὶ τὴν ὑδρίαν μόνη μου
μὲ τῆς δεξαμενῆς μας ὕδωρ. Λάβε τα
μαζύ σου εἰς τὸν δρόμον, καὶ ὁπόταν σὺ
θὰ τὰ γεμίζης πάλιν, συλλογίζου καὶ
ὅτ' ἡ Κλυτία χαίρουσα, πλησίον σου
ἂν ἦτο, θὰ τὸ ἔπραττε.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [σύρων αὐτὴν πρὸς ἐαυτόν].

Κλυτία μου,

γλυκεῖα ἀδελφή μου, φῶς τοῦ βίου μου.

Ἡ ΦΩΝΗ ΤΟΥ ΣΟΓΧΙΔΟΣ [ὅπισθεν τῆς σκηνῆς].

Ἐδῶ εἶν' ἡ οἰκία, κύριε· αὐτὸ
τὸ ὕψωμα εἰσέτι.

ΚΛΥΤΙΑ [ἀποσπωμένη τοῦ Ἀντινόου].

Ποῖος ὁμιλεῖ;

Αὐτὴν γνωρίζεις τὴν φωνήν;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [ἀκροαζόμενος].

Προσῆγγισαν.

Εἷς ἱερεὺς . . . εἷς ἄλλος τὸν ἀκολουθεῖ
ἐνδεδυμένος ταπεινά· καὶ μετ' αὐτοὺς
δύο ἀκόμη ἔρχονται· ἰδὲ ἐκεῖ!

ΚΛΥΤΙΑ.

Λησταὶ μὴν ἦνε;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Τῆς ἐρήμου κάτοικοι
δὲν εἶνε· πλὴν μὲ τόσον μέγαν καύσωνα
ποία αἰτία ἄρά γε τοὺς ὤθησε
πεζοὶ τοσοῦτον δρόμον νὰ ὁδεύσωσιν
ἐκ τῆς Μοιρίου λίμνης;

ΚΛΥΤΙΑ.

Τὸν πατέρα μας
νὰ κράξω θέλεις;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Μεῖνε· ἔφθασαν, ἰδοὺ!

[Ἀποχωρεῖ εἰς τὸ βάθος μετὰ τῆς Κλυτίας].

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΙ. [Ἀριστερόθεν, ὀπισθεν τῶν φοινίκων ἐ-
ξέρχεται ὁ] ΑΔΡΙΑΝΟΣ [ἐνδεδυμένος ὁδοιπορικὰ, χωρὶς αὐ-
τοκρατορικῶν ἐμβλημάτων· κατόπιν τρυ οἱ] ΣΟΓΧΙΣ, εἶτα
ΚΑΛΒΟΣ καὶ ΣΕΜΟΣ [ξίφηφόροι. Ὁ Κάλβος διευθύνεται
πρὸς τὸν Ἀντίνοον καὶ φαίνεται ἐρωτῶν περὶ τοῦ δρόμου. Ὁ
Ἀδριανὸς μὴ προσέχων αὐτοῖς, κάθηται ἐπὶ τοῦ σκάμνου καὶ
χαράσσει διὰ τῆς ράβδου του σημεῖα ἐπὶ τῆς ἄμμου].

ΣΟΓΧΙΣ.

Εἷς' ὠργισμένος, Κύριε· ἐὰν ἐγὼ,
χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζω, εἶμαι αἷτιος,
τιμώρησόν με, ὅμως λάλει. Οἱ θεοὶ
παιδεύουν μόνον μὴ λαλοῦντες· καὶ αὐτοῦ

μὴ ἔσο ὅμοιός των.

Σκέψαι, Καῖσάρ μου·
ἐγὼ αὐτὴν τὴν πλάνησιν ἀπέτρεψα.
Ναὶ, συνειθίζεις πρὸς βορρᾶν τὸ κράτος σου
νὰ διατρέχης, πάγους ἀψηφῶν δριμεῖς,
καὶ τοῦ κυνὸς τὸ καῦμα νὰ περιφρονῇς.
Ἄλλὰ ὁ καίων τῆς Λιβύας ἥλιος
καὶ λέοντα κουράζει. Νύκτα καὶ αὐτὸς
πλανᾶται, . . . τὴν ἡμέραν ἀναπαύεται.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [ὁρμητικῶς· πρὸ ἑαυτοῦ βλέπων].

Κουράζει λέγεις; Ἀληθῶς! κουράζομαι
κ' ἐγὼ, ὑμῶν δεσπότης νὰ καλοῦμαι, καὶ
νὰ ἦμαι παίγνιόν σας.

ΣΟΓΧΙΣ [κατάπληκτος].

Ὑψηλότατε! . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Τοῦ Μοίριος τὴν λίμνην θαῦμα μ' εἶπετε·
μ' εἶπετε θαῦμα τὸν λαβύρινθον, εἰς οὗ
φυλάττει δῆθεν ὁ Τυφὼν τὰ πρόθυρα,
χιλιετοῦς σοφίας θησαυροὺς φρουρῶν.
Τοὺς θησαυροὺς ν' ἀρπάσω ἐπεθύμησα.
Τί εὔρηκα; εὐρῶτα προαιώνιον,
Σκληρὰς μουμίας, καὶ τρεῖς σοροδαίμονας
ἐντὸς δυσώδους ἔλους ἐπωάζοντας
τὸν ὀκνηρόν των βίον, καὶ μὲ σάκχαριν
τὸν ἁγίόν των τρέφοντας κροκόδειλον,
εἰς οὗ τοὺς ἀκινήτους πόδας ἔλαμπον

χρυσοῖ δακτύλιοι. ὦ! ποία ἐντροπή!
 τὰς γνώσεις των ὅποτε ἀνηρώτησα,
 με παραβλῶπας ὀφθαλμοὺς μ' ἐκύτταξαν,
 —Καὶ ὁ θεὸς των παραβλῶψ ὥς καὶ αὐτοὶ —
 καὶ βωβαθέντες λέξιν δὲν ἐπρόφεραν.

ΣΟΓΧΙΣ.

ὦ! δὲν γνωρίζουν πόσον τὴν σοφίαν σὺ
 τιμᾶς, κ' εἰς ὅσους μόνον δοκιμάσουν πρὶν
 τὴν δίδουσιν.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Εἰς ὅσους δοκιμάσουν πρὶν;
 Ἄ! ἄ! ὥς ἡγεμόνα ἂν μ' ἐδέχοντο,
 τίς οἶδε τί ταχυδακτυλουργήματα
 ἤθελον κάμει! ὁ κροκόδειλος αὐτὸς
 ἐπὶ τῶν ὀπισθίων θὰ ἐχόρευε
 ποδῶν του ἴσως, καὶ ὁ Μέμνων πιθανῶς
 θὰ ἔψαλλεν· ἀλλ' ἦλθον ὥς τις ἄνθρωπος
 κοινός, καὶ ὥς τοιοῦτον μὲ ἐσίτισαν.
 ὦ! ἐβαρύνθην! δὲν ἀφῆκα ἱερὸν,
 ναὸν, μνημεῖον, ἄλσος, . . . ἔτρεξα παντοῦ,
 ζητῶν εἰς νᾶμα γνώσεως νὰ ποτισθῶ,
 ἀλλ' ἀντὶ ρεῖθρου ὀροσεροῦ εὖρον . . . σποδόν!

ΣΟΓΧΙΣ.

Οὐδεὶς μανθάνει, βασιλεῦ μου, ζῶν ποτὲ
 τὰ μυστικὰ τῆς μοίρας· μόνον οἱ νεκροὶ
 τὰ βλέπουσι, καὶ μόνον τὸ Μηδὲν περῶν
 τὸ ἄπειρον νὰ φθάσῃ δύνατ' ὁ θνητός.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἄφοῦ νὰ ἀγνοῶμεν λοιπὸν εἴμαρται,
κ' ἡ ἔρευνα δὲν εἶνε δυνατὴ, εἰς τί
οἱ ἱερεῖς μᾶς εἴσθε χρήσιμοι;

ΣΟΓΧΙΣ.

Εἰς τί;

Νὰ σᾶς διδάσκουν πῶς νὰ βλέπετε τὸ φῶς
ὀπίσω τῆς σκοτίας· τὸν Θεὸν ἐντὸς
σποδοῦ . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Καὶ ἔνδον ἔρπετοῦ;

ΣΟΓΧΙΣ.

Κ' ἐντὸς αὐτοῦ

τοῦ σκώληκος ἀκόμη, ὅστις κλείεται
εἰς βόμβυκα, κοιμᾶται, κ' ἐξυπνᾷ ψυχὴ . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

ὦ! λογοπαίγνια! πλὴν δὲν μ' ἀρκοῦν αὐτὰ,
Σόγχι! ἐγὼ νὰ μάθω θέλω· ἐννοεῖς;
νὰ μάθω, νὰ γνωρίσω, ὅτι ὀπισθεν
τοῦ μηδενὸς ὑπάρχει ἡ ζωὴ, τὸ ὄν . . .
Δὲν θέλω νὰ πιστεύσω κατ' ἀνάγκην σᾶς,
σᾶς οἵτινες — τίς οἶδεν! — ἀπατᾶτε σᾶς
αὐτοὺς . . . τοῦλάχιστον.

ΣΟΓΧΙΣ [μετὰ μικρὰν παῦσιν].

Νὰ μάθητε; ἀλλὰ

καὶ τοῦτο εἶνε δυνατόν.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Πῶς; δυνατόν;

ΣΟΓΧΙΣ.

Ἐὰν ἀποφασίσῃ τις ἐκ τῶν θνητῶν
 ν' ἀνέλθῃ, ἐξ ἀγάπης πρὸς τοὺς μένοντας,
 τὴν τοῦ ἀγνώστου σκολιὰν, στενὴν ὁδόν
 οὕτω συνδέοντ' αἱ ψυχαί, κ' ἐκ τῆς φωνῆς
 τοῦ ἀποδήμου πνεύματος διδάσκονται
 τὰ ζῶντα ὧτα.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἐξ ἀγάπης, εἶπες; ὦ!
 καλὴ παρηγορία! ἐξ ἀγάπης! Πλὴν
 αὐτὴ ἡ λέξις ἦν' ἐν χρήσει ἄλλοτε!
 τόρα παρήκμασε· καὶ ἂν ἡ Ἀλκηστις
 κατέβῃ χάριν τοῦ συζύγου της ποτὲ
 εἰς Ἄδου, τόρα ἤθελε χάριν αὐτῆς
 ἐκεῖνον στείλει· μῦθος, μῦθος ὅλ' αὐτά... —
 Ἀγάπη καὶ φιλία καὶ στοργή. Ἀφοῦ
 πρὸς βλάβην τοῦ πλησίον ζῇ τις σήμερον
 θέλεις πρὸς χάριν τοῦ νὰ ἀποθάνῃ; — Αἶ!
 παρήγορον θὰ ἦν' ἂν ἦτο δυνατόν
 νὰ τὸ σκεφθῇ τις μόνον· πλὴν τίς δύναται
 τὸν κόσμον ἄλλως νὰ σκεφθῇ, παρὰ καθὼς
 ὑπάρχει; Ὡς ἐπλάσθη μένει, καὶ γελαῖ
 πρὸς τῶν θνητῶν τὸ ἄλγος.

ΣΟΓΧΙΣ.

Τί παράδοξος
 θνητός!

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [πρὸς ἑαυτόν].

Φθάνουν οἱ μῦθοι! εἰν' αἰώνιον

τὸ γένος, πλὴν ἐκάστου ἢ ζωὴ σκιά
 ὄνείρου εἶνε, καὶ τὴν σβύνει ἢ θανή.
 Καὶ ὅμως δὲν ἀρνοῦμαι τὸ ἀθάνατον.
 "Οστις ἐν τέκνον ἔχει βλέπει παρ' αὐτῷ
 τὸν ἑαυτόν του νέον, ἀποθνήσκων ζῇ.
 Αὐτὴν τὴν εὐτυχίαν δὲν ἀπήλαυσα
 ἀλλὰ τὴν ὠνειρεύθην· ὦ! τί ἔδιδον
 ἂν πράγμα ἦτο τ' ὄνειρον αὐτό. Υἱὸν,
 ἓνα υἱὸν ἂν εἶχον!... — "Ερχονται στιγμαί,
 καθ' ἃς ὁ εἷς, ὁ μόνος τόσον δυσπιστεῖ,
 ἐὰν ὑπάρχει ἀληθῶς, ὥστε ζητεῖ
 ἐντὸς κατόπτρου νὰ συλλάβῃ ἑαυτόν.
 "Ω! πῶς ἐν τέκνον δύναται καλλίτερον
 νὰ μᾶς ἀποδεικνύῃ ὅτ' ὑπάρχομεν,
 καὶ νὰ μᾶς ἀσφαλίζῃ βίον μέλλοντα.
 Τοιαύτην σὺ ἀνάγκην, Σόγχι, πώποτε
 δὲν συνησθάνθης;

ΣΟΓΧΙΣ.

"Οχι, ὑψηλότατε.
 "Ενεπιστεύθην πάντοτε εἰς τοὺς θεούς.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [πρὸ ἑαυτοῦ].

"Α! τοὺς γνωρίζω δυστυχῶς τόσον καλὰ,
 ὥστ' ἔπαυσα καὶ νὰ τοὺς ἐμπιστεύωμαι.

ΚΛΥΤΙΑ.

Ἴδὲ πῶς βλέπει ἄγρια... μᾶς θεωρεῖ;

θα κράξω τὸν πατέρα.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Τί φοβεῖσαι ;

ΚΛΥΤΙΑ.

Ἄχ !

τὸ ἄγριόν του βλέμμα τρέμω . . . ἄφες με.

[φεύγει.]

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΙ πλὴν τῆς Κλυτίας.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Τίς τὴν καλύβην κατοικεῖ ἐκείνην ; Τίς
εἶσαι ;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Υἱὸς τῆς Λύκης καὶ τοῦ Γέροντος·
Ἀντίνοος καλοῦμαι.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἄ ! πλησίασον,
Ἀντίνοε· εἰς Ἑλλήν !

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Καταγόμεθα,
αὐθέντα, ἐκ τῆς Νάξου.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Πῶς ἐρρίφθητε
εἰς τὴν ἐσχατιὰν τῆς γῆς αὐτήν ;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Σιγὴν

ἐτήρησ' ὁ πατήρ μου πάντοτε· ἀλλὰ
ἢ μήτηρ με τὸ εἶπε.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Διηγήσου μοι.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Δύναμ' ἀφόβως νὰ σ' ἐμπιστευθῶ;

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἐὰν

ἐδῶ σὰς φέρῃ ἔγκλημα, σιώπησον.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Ἐγκλημα, ναί! ἀλλ' ὄχι τοῦ πατρός μου. ὦ!
ὁ Νεῖλος μᾶλλον δύνατ' εἰς τὰς κορυφὰς
νὰ ρεύσῃ τῶν ὀρέων, ἢ νὰ πράξῃ τι
ἀνόσιον ὁ Γέρων.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Εἷς' υἱὸς καλός.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Τοῦ πλοῦ τοὺς κόπους ὁ πατήρ μου βαρυνθεὶς
ἡσύχαζεν ἀνέτως εἰς τὴν νῆσόν μας,
κ' ἔστελλεν ἄλλους μετὰ πλοῖα του μακρὰν
νὰ ἐμπορεύωντ' ἔλαιον καὶ οἶνον. Πλὴν
ᾠλησμόνησα νὰ σ' εἶπω ὅτι μεθ' ἡμῶν
ἡ τῆς μητρός μου ἔζη νέα ἀδελφή.
Πρὸ ἔτους μόλις συζευχθεῖσα, καὶ εὐθὺς
χηρεύσασα, ἐν βρέφος εἶχε κληρὸν της.
Πλοῖον μιᾷ τῶν ἡμερῶν ῥωμαϊκὸν
ἐμβαίν' εἰς τὸν λιμένα μας· ἐπέβαινε

αὐτοῦ ἀνὴρ τις μέγας, ὥς ἐλέγετο
 ναυσιπορῶν εἰς τέρψιν τῆς σχολῆς αὐτοῦ.
 Αὐτὸν ἀπήντησ' ἡ ὠραία θεία μου,
 πορευομέν' εἰς τὴν πηγὴν καὶ φέρουσα
 εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς τὸ βρέφος· ὁ ἀνὴρ
 τῇ ὁμιλεῖ, ἐκείνη φεύγει, κ' ἔρχεται
 εἰς τὴν οἰκίαν μὲ φλεγούσας παρειάς.
 Ἀλλὰ τὸ λίκνον εὔρε τὸ πρῶτ' κενόν,
 κ' εἰς τόπον τοῦ παιδίου, ὅπερ ἡ ψευδῆς
 τροφὸς τὴν νύκτα κρύφα ἀπεκόμισε,
 παπύρου φύλλον γεγραμμένον, κ' ἔλεγε:
 Τὸ βρέφος εἰς τὸ πλοῖον εἶνε, εἰς καλὴν
 τροφόν· ἐκεῖθεν νὰ τὸ λάβῃ δύναται.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Καὶ δὲν γνωρίζεις τ' ὄνομα τοῦ ἄρπαγος;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Ἀνθύπατον ὁ κόσμος τὸν ὠνόμαζον.
 Τὴν ἐπομένην ὅμως νύκτα ὁ πατήρ,
 τοὺς ναύτας συναθροίσας ὅλους, ὥρμησε
 κατὰ τοῦ πλοίου· μετὰ πόλεμόν φρικτόν
 ἐνίκησαν οἱ νησιῶται, ἔπεσεν
 ὁ ἄρπαξ, καὶ τὸ βρέφος διεσώθη. Πλὴν
 δὲν ἦτο πλέον δυνατόν νὰ μείνωμεν
 εἰς τὴν πατρίδα.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

ὦ! ἡ πράξις σὰς αὐτῇ
 ἦτο ταχεῖα κ' αἱματώδης. Διὰ τί

δὲν κατεφύγεται εἰς τὸ δικαστήριον ;

ANTINOOS.

Οἱ δικασταὶ τῆς Ῥώμης, εἶπεν ὁ πατήρ,
εἶνε ἐγγὺς πρὸς βλάβην, πρὸς βοήθειαν
εἶνε μακρὰν, . . . καὶ μάλιστα δι' Ἑλληνας.

Ἐφύγομεν ἡ μήτηρ τῆς Κλυτίας, φεῦ !
ἀπέθανεν, αὐτὴ δὲ μετ' ἐμοῦ ἐδῶ
ἠύξηθη. Σ' εἶπον ὅλα.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Πλὴν, σ' εὐχαριστεῖ
ἐδῶ εἰς τὴν ἀγρίαν ταύτην ἔρημον
ἀργὸς τὰ νέα ἔτη σου νὰ σπαταλᾷς ;

ANTINOOS.

Μὲ ἠυχαρίσται, Κύριε· ἐνόμιζον
ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει ὠραιότερον
αὐτῆς τῆς ἐρημίας. Καὶ δὲν ἔμενον
ἀργός· μ' ἐδίδαξ' ὁ πατήρ μου ἐνωρίς
τὸ δίκτυον νὰ ρίπτω εἰς τὴν θάλασσαν,
εἰς τὸν αἰθέρα νὰ τοξεύω τὰ πτηνὰ
καὶ θώων στίφη νὰ φοβίζω μὲ πυράς.
Ἐγὼ καὶ ἡ Κλυτία ἐδιδάχθημεν
εἰς τοῦ παπύρου τὸν φλοιὸν νὰ γράφωμεν,
τὰ ἔπη τοῦ Ὀμήρου νὰ συμψάλλωμεν,
καὶ νύκτας ὅλας ἠγρυπνήσαμεν, ἐνῶ
τοὺς ὁρόμους πῶν ἀστέρων καὶ τοὺς ὁδηγοὺς
αὐτῶν θεοὺς ὁ Γέρων μᾶς ἐδίδασκεν.
Οὕτως ἠύξηθην· πλὴν μελαγχολία τις

μέ ἐκυρίευσ' αἴφνης ἀνεξήγητος,
καὶ ὁ πατήρ μου μ' εἶπε: βράζει τὸ θερμόν
Ἑλληνικόν σου αἷμα· ναῦται εἵμεθα
ἐκ γενετῆς· τὸν κόσμον πήγαινε λοιπὸν
καὶ σὺ νὰ ἴδῃς, ἵνα μὴν εἰπῇς ποτε,
ὅτι δέν εἶδες τί ὁ κόσμος εἶν' αὐτός.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [καθ' ἑαυτὸν, προσβλέπων τὸν Ἀντίνοον].

ὦ! πῶς ἡ φύσις εἰς ἀγκάλας μητρικάς
τὸν βαυκαλᾷ καὶ τὸν θηλάζει ἔτι! Πῶς
τοὺς κόλπους της ἀφίνει, αἰσθανόμενος
τὰς νέας του δυνάμεις, ἀνυπόμονος,
ἀλλ' εὐσεβῆς καὶ σώφρων.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Δι' αὐτὸ λοιπὸν
εἰς πλοῦν μέ βλέπεις ἔτοιμον· θὰ ἀναβῶ
τὸν Νεῖλον· ὅπως λέγει ὁ πατήρ, λιμὴν
ἐμπορικὸς ὑπάρχει εἰς τὴν Ἑρυθράν·
ὄρμος Μυὸς καλεῖται. Κατ' ἐνιαυτὸν
ἀναχωρεῖ ἐκεῖθεν στόλος πλούσιος
κομίζων μαργαρίτας, μέταξαν, χρυσὸν
καὶ μύρα εἰς τὴν Ῥώμην καὶ τὴν Αἴγυπτον.
— Πῶς ἡ χαρὰ θερμαίνει τὴν καρδίαν μου!
Θὰ φύγω... ὦ! θὰ ἴδω κόσμον, ὃν πλαστήν
ἐφантаζόμην χίμαιραν· τὴν θάλασσαν
τὴν ἄπειρον θ' ἀκούσω νὰ θροῇ, μ' ἐχθρούς
θὰ πολεμήσω, φίλους νέους θὰ εὕρῳ,
θὰ λάβω δῶρα... ὦ! καὶ πάντα, κύριε,

ναὶ, πάντα εἶμαι ἕτοιμος νὰ ὑποστῶ,
στερήσεις, πείναν, δίψαν — ὅμως οἱ Θεοὶ
εἰς τὸν γενναῖον τείνουν χεῖρα ἀρρωγόν.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [μετὰ τινὰ σιγὴν].

Δός μοι νὰ πῖω.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Θέλεις ὕδωρ, κύριε;
— Αὐτ' ἡ ὑδρία ἐγεμίσθη πρὸ μικροῦ—
ἡ φοινικίτην ; . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Δός μοι τὴν ὑδρίαν σου.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

[πληρῶν κύπελλον, ὃ λαμβάνει ἐκ τοῦ θριγκοῦ τῆς καλύβης.]

Εἶνε κακὸν τὸ κύπελλον· τὸ ἔγλυψα
ἐγὼ, ἀλλὰ θὰ πίης κ' εἰς καλλίτερα.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἡ χεὶρ σου ὅμως τὸ χρυσώνει.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Κύριε, τί εἶπες ; — Πλὴν κ' οἱ ἄλλοι βέβαια διψοῦν.
Τρέχω νὰ φέρω οἶνον.

[Ἐμβαίνει εἰς τὴν καλύβην.]

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ, ΣΟΓΧΙΣ καὶ Δοῦλοι.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Σόγχι!

ΣΟΓΧΙΣ.

Κύριε!

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Περὶ τοῦ νέου τί φρονεῖς;

ΣΟΓΧΙΣ.

Ἄ! νόστιμον
μειράχιον.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Πῶς; νόστιμον μειράχιον;
Ἐγὼ νὰ σὲ διδάξω πρέπει σεβασμόν;
Σ' εἶν' ἅγιος ὁ σκώληξ τοῦ πηλοῦ, ἐφ' οὗ
πατεῖς τὴν πτέρναν, καὶ ἐμπρὸς τοῦ πλάσματος
αὐτοῦ τοῦ ἀνθρωπίνου, οὔτινος ἀγνὰ
καὶ ἄμωμα εἶνε τὸ σῶμα κ' ἡ ψυχὴ,
οὔτινος βρέχει ἔτι δρόσος πρωϊνὴ
τὴν κάλυκα, παρέρχεσ' ἀδιαφορῶν;
Φωνὴν κρυφίαν δὲν ἀκούεις κράζουσας:
«Ζητεῖτ' ἐν τῷ προσκαίρῳ τὸ αἰώνιον;
Ἰδέτε το· νεότης, καλλονὴ, ἰδού.
Ὁ οὐρανὸς δὲν κρύπτει ἄλλο μεῖζόν τι.
Ἰδού τὸ θεῖον, προσκυνήσατε θνητοί!»

ΣΟΓΧΙΣ.

Ἐκθαμβος μένω πρὸς τὴν ἀποκάλυψιν
τοῦ νέου μας Θεοῦ.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ

Καὶ ἂν ἐγὼ αὐτὸν
τὸν παῖδ' ἀποθεώσω, τί; δὲν δύναται
μὲ τὸν γελοῖον Ἄπιν σας νὰ μετρηθῇ;
Εἰκὼν κ' εἰκὼν! ὦ! σεῖς βεβαίως πλάττετε
τὰ ξόανα τοῦ πλήθους ὅπως τὰ ζητεῖ,
ὅπως τὰ θέλει· τί, ἐὰν ἐξέλεξα
κ' ἐγὼ ἐν τέκνον νεαρὸν τῆς φύσεως,
ὃ μ' ἄφθονα ἢ μήτηρ του χαρίσματα
ἐπροΐκισε, μὲ κάλλος, μὲ νεότητα, . . .
κ' εἰς τὴν εὐρεῖαν ἔρημον ἀνέθρεψεν
ὥς φοίνικα σκιώδη κ' ὑψηλὸν, ὑφ' ὃν
ὁ διαβάτης κάθηται ν' ἀναπαυθῇ;
Εἰς τῆς ζωῆς μου εὖρον τὴν ὁδὸν κ' ἐγὼ
ἓνα σκιώδη φοίνικα, . . . δὲν δύναμαι
ἀναψυχὴν ἐγγύς του νὰ ζητήσω; — Ἄ!
Ἐρχεται· σίγα!

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ.

ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΙ, ΑΝΤΙΝΟΟΣ· εἶτα ΓΕΡΩΝ
ΛΥΚΗ, ΚΛΥΤΙΑ.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Λάβετε· ἄρτος ἰδοὺ
καὶ οἶνος.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [περιβλέπων].

Τίνες οὗτοι οἱ ἐρχόμενοι;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Εἶν' οἱ γονεῖς μου.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [πρὸς ἑαυτόν].

Πώποτε, καί τοι θνητὸς,
δὲν συνησθάνθην φθόνον· τώρα πλὴν φθονῶ
ἐκεῖνον τὸν πατέρα διὰ τὸν υἱὸν
αὐτόν.

ΓΕΡΩΝ [βλέπων τὸν Ἀδριανόν].

ὦ Ζεῦ Κρονίων, ὕπατε Θεῶν!

ΛΥΚΗ.

Γνωρίζεις, ἄνερ, τίνες οἱ νεήλυδες;

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Δὲν θέλεις, γέρον, ὀργισθῇ, ἂν ὁ υἱὸς
μᾶς ὑπεδέχθη φιλοξένως πρὸς στιγμήν.
Τὸ πρᾶον ἦθος τοῦ πατρὸς κληρονομοῦν
τὰ τέκνα.

ΓΕΡΩΝ [κρατούμενος εἰς τὰ ὀπίσω].

Καλῶς ἦλθετε.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἢ μήτηρ σου,

Ἀντίνοε, εἶν' αὕτη; Τέκνον εὐγενές,
γυνὴ εὐδαίμων, ἀληθῶς ἐγέννησες!

ΛΥΚΗ.

Εἶν' εἰδωλόν μου, κύριε . . . τόσον καλὸς,
τόσον . . .

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Λοιπὸν νὰ φύγω θέλεις, μητὲρ μου;

ΛΥΚΗ.

Μεῖνε, υἱέ μου· δὲν πειράζει ἂν υἱὸν
 ἢ μήτηρ ἐπαινεῖ· καὶ ὅμως, κύριε,
 ἄχ! φαντασθῆτε . . . πρέπει νὰ τὸν στερηθῶ!
 Ὁ θησαυρός μου θὰ χαθῇ . . . θὰ φύγῃ . . . τίς
 ἡξεύρ', εἰς τίνος χεῖρας μέλλει ἄρά γε
 νὰ πέσῃ . . . Γέρον, ἄφες . . . σιωπῶ, ἀλλὰ
 αἰμάσσει ἡ καρδιά.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Θὰ σὲ ἤρεσκεν
 εἰς εὐγενῇ οἰκίαν νὰ εἰσῆρχετο
 τὸ τέκνον σου, καὶ πατρικὰς νὰ εὔρισκεν
 ἐκεῖ περιποιήσεις ;

ΛΥΚΗ.

Ἄχ! ναι, κύριε!
 Ὁ Γέρων ὅμως θέλει ναύτης νὰ γενῇ·
 ἐγὼ δὲν ἔχω θέλησιν.

ΓΕΡΩΝ [ταπεινῇ τῇ φωνῇ].

Αἶ! πῆγαινε
 εἰς τὴν οἰκίαν· μὴ φλυᾶρει ὅσα δύνανται
 μετάνοιαν κατόπιν νὰ σοῦ φέρωσιν.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἄ, ὄχι, Γέρον . . . ἄφες τὴν· συνήγορος
 ἐμοῦ θὰ γείν' ἢ μήτηρ, βοηθοῦσά με
 νὰ σοῦ ζητήσω τὸν υἱόν σου . . .

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Πῶς; ἐμέ;

ΓΕΡΩΝ [τρομάζων].

Θεοί!

ΛΥΚΗ.

Τίς εἶσαι, ξένε;

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Γέρων, ἔρημος,
 ἔχων πολλάς φροντίδας καὶ χρυσὸν πολὺν,
 πλέον ἢ ὅσα πρέπουσιν εἰς ἄτεκνον.
 Ἐμπιστευθῆτε τὸν υἱὸν σας εἰς ἐμέ.
 Υἱὸν μου θὰ τὸν κάμω· σεῖς ἠθέλετε
 μακράν σας εἰς τὸν κόσμον νὰ τὸν στείλετε...
 Τὸν κόσμον ὅμως δὲν μανθάνει ὁ σκληρῶς
 τὸν ἄρτον του κερδίζων ἐν ἰδρωτί του.
 Πῶς νὰ προκόψῃ θέλετε; Φυτεύσατε
 τὴν κέδρον εἰς ἐλώδη τόπον· θὰ σαπῇ·
 ἡ κέδρος θέλει ὄρη, ὕψη, . . . καὶ ἐκεῖ
 ἐκεῖ θὰ θέσω τὸν υἱὸν σας, ὕψηλὰ,
 ν' ἀνήκ' εἰς μόνον ἑαυτὸν, . . . καὶ εἰς ἐμέ.
 Μοὶ τὸ ἀρνεῖσθε; . . .

ΛΥΚΗ.

Ἄχ! μεγάλη, κύριε, . . .
 ἡ εὐνοιά σου, . . . καὶ αὐτὸς ἀνάξιος.

ΓΕΡΩΝ [πρὸς ἑαυτὸν].

Ἀνόητος! . . . ἂν ᾔξευρε . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Αἶ! Γέρον, μὴ

σ' ἐπείραξαν οἱ λόγοι μου ; Τί ; σιωπᾷ
ὁ φίλος μου Ἀντίνοος, φοβούμενος
νὰ μὲ ἀκολουθήσῃ ;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Ὁχι, κύριε,
δὲν μὲ φοβίζει τοῦτο, πλὴν ἀνάρμοστος
ἡ θέσις μου πλησίον σου θὰ ᾔτο . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἄ !

νὰ ἀπαντήσῃς ἀποφεύγεις. Φεῦ ! λοιπὸν
ἤλπισα μάτην τῆς ἐμπιστοσύνης σας
καὶ τῶν συμπαθειῶν σας νὰ ἀξιωθῶ . . .

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

ὦ ! κύριε, πλανᾶσαι· ὅτε τὰ πικρὰ
παράπονά σου πρὸ ὀλίγου ἤκουσα,
ὅτι δὲν ἔχεις τέκνα, φίλους, καὶ χωρὶς
χαρᾶς εἶν' ἡ ζωὴ σου, ἐπεθύμησα
νὰ σὲ εὐχαριστήσω εἰς τι, ἔστω μ' ἐν
κύπελλον οἴνου μόνον· μὴ τὸν βίον μας
εἰς σέ, καθὼς εἰς φίλον, δὲν ἐξέθηκα ;

ΓΕΡΩΝ.

Ἀντίνοε !

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Ἄχ, πάτερ μου, εἶνε καλός,
μὲ ἠκροάσθη προσηνῶς, καὶ ὅλην μου
τῷ εἶπον τὴν καρδίαν. Βέβαια καὶ σὺ
εἰς τοῦτον, πάτερ, ἤθελες ἐμπιστευθῇ.

ὦ, ἀγαθός τις δαίμων εἶν' ἐντός τοῦ.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Πῶς;

δὲν ἀπατῶμαι; πλέον τῶν ἐλπίδων μου
λαμβάνω; θὰ σὲ εἶπω τὸ λοιπὸν υἱόν;

ΓΕΡΩΝ.

Ἄς πράξῃ ὅ,τι θέλῃ· πλὴν ἄς μάθῃ πρὶν
τί νὰ ἐκλέξῃ πρόκειται. Αὐτὸς, υἱέ,
ὅστις υἱόν τοῦ σὲ ζητεῖ, ὑπήκοον
τὴν σφαῖραν ὅλην ἔχει· κ' ἡ εἰκὼν αὐτοῦ
ἐν τῷ Καπιτωλίῳ κρέμαται χρυσῇ,
καὶ πᾶν ὑπέρπυρόν τοῦ φέρει τ' ὄνομα
«Ἀδριανός» ἐπάνω.

ΛΥΚΗ.

Ἄ! ὁ βασιλεὺς,
ὁ αὐτοκράτωρ!
[θέλει νὰ γονυπετήσῃ.]

ΓΕΡΩΝ.

Γύναι, μὴ γονυπετῆς
ἐμπρὸς ἀνθρώπων.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Μὲ γνωρίζεις, Γέρον, σύ;

ΓΕΡΩΝ.

Ἀπὸ τῶν νομισμάτων σου· ναῦταί τινες
μὲ εἶπον ὅτι τρέχεις εἰς τὴν ἔρημον.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Καὶ τόσῳ μαῦρον ἄρα μ' ἐζωγράφισαν

ὥστε νὰ μὲ στερήσουν τὴν συμπάθειαν;

ΓΕΡΩΝ.

Ὅχι, σ' ἐπήνουν μάλιστα· ἀλλὰ καὶ ἂν
ὁ ἄριστος τοῦ κόσμου ἦσο, ἐπειδὴ
ὁ κύριός του εἶσαι, προτιμότερον
εἰς τῆς θαλάσσης τοὺς μυχοὺς θὰ ἔβλεπον
τὸ μόνον τέκνον μου, ἢ δοῦλον παρὰ σοί.

ΛΥΚΗ [τρομάζουσα].

Τί λέγεις, Γέρον;

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Πῶς; τί; δοῦλον παρὰ σοί;

Ἐγὼ δὲν θέλω δοῦλον· τέκνον σὰς ζητῶ.

ΓΕΡΩΝ.

Εἰς ἡγεμόνων οἴκους δοῦλοι μόνον ζοῦν.

Ἐγὼ, υἱέ μου, σ' ἔθρεψα ἐλεύθερον
ἐδῶ, εἰς τῆς ἐρήμου τὸν ἀπέραντον
ὀρίζοντα· καὶ τώρα ἀπερχόμενος
μακρὰν εἰς ξένον κόσμον, θὰ ἰδῆς καὶ σὺ
ὅπως κ' ἐγὼ, τὸν κόσμον ὅτι δύνασαι
νὰ στερηθῆς. Ἴσως ὁ κύριος πολλοὺς
θὰ σοὶ δωρήσῃ θησαυροὺς, ἀλλ' ἀντ' αὐτῶν
θὰ σὲ στερήσῃ τὴν ἐλευθερίαν σου.

Καὶ προσηνῶς, υἱέ μου, ἂν σοὶ φέρεται,
ἐγγύς του ὅμως δὲν θὰ πνεύσης πώποτε
ἀέρα ζωτικόν· ὦ! αὔρα δούλειος
θὰ περιπνέῃ πάντοτε αὐτὸν καὶ σέ,
κ' εἰς τοῦ προστάτου σου τὴν εὐνοίαν νεκρὰ

ἢ θέλησίς σου θά ταφῇ, ὡς μούμια
 ἐντὸς τῶν πυραμίδων. Φθονερῶν πληθὺς
 θά σέ κυκλῇ, χωρὶς νὰ ᾔσ' ἐπίφθονος·
 θά ἔχῃς κόλακας, πλὴν φίλους πώποτε·
 θά ᾔσαι φίλων σὺ αὐτὸς ἀνάξιος·
 καὶ τέλος λήθην σεαυτοῦ εἰς ταπεινάς
 θ' ἀναζητήσης ἀπολαύσεις. Ἴδου τίς
 σέ περιμένει εὐτυχία. Ἐκλεξόν.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Πάτερ μου!

ΣΟΓΧΙΣ.

Ἄνερ, πῶς τολμᾷς ἀνευλαβῶς
 τὸ ὕψος τοῦ κυρίου μας...

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Αἶ, σίγα σύ!
 ἄφες τον νὰ λαλήσῃ· καὶ οἱ λόγοι του
 τὸν πολεμοῦσι κάλλιον τοῦ ζήλου σου.

ΓΕΡΩΝ.

Βλέπεις, υἱέ μου; σήμερον ὁ κύριος
 ἔχει διάθεσιν καὶ στέργει ἀνδρικήν
 ν' ἀκούσῃ γλῶσσαν· ἴσως ὅμως αὔριον
 μία ῥυτίς ἐπάνω τοῦ μετώπου σου,
 ἐνὸς κρυφίου λογισμοῦ σου ἢ σκιά
 θά προκαλέσῃ κεραυνὸν ἐπάνω σου·
 λοιπὸν ἔκλεξόν σήμερον, καὶ ἔκλεξόν
 καλῶς!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Ἡ ἐκλογή μου ὅμως, πάτερ μου,

Θὰ μὲ χωρίσῃ σοῦ.

ΓΕΡΩΝ.

Λοιπὸν τὸ θέλεις;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Ναί,

νὰ τὸν ἀκολουθήσω.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [χαίρων].

Φίλτατε υἱέ!

ΓΕΡΩΝ [ἀποστρεφόμενος].

Πήγαινε!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Ὁχι, ὄχι οὕτω, πάτερ μου!

Καὶ ἀληθῆ ἂν ἦνε ὅσα εἶπες, πλὴν
τότε εἶν' ἔτι μᾶλλον οἴκτου ἄξιος
καὶ βοηθείας χρήζει· ἔχει πάντα καὶ
εἶνε πτωχός· οἱ δοῦλοι καὶ οἱ κόλακες
αὐτοῦ δὲν ἔχουν, πάτερ, νὰ τῷ δώσωσιν
ὅ,τι στερεῖται· εἶδ' ἐλεύθερον ἐμὲ
καὶ μὲ ζητεῖ· υἱός σας εἶμαι· ἄφοβος
νὰ τὸν ἀκολουθήσω δύναμαι, κ' ἐντὸς
τῶν ἀνακτόρων τῶν χρυσῶν του πάντοτε
πιστός εἰς σᾶς καὶ ἄξιος ἐμοῦ αὐτοῦ
θα μένω...

ΛΥΚΗ.

Ναί, υἱέ μου, τὸ πιστεύω, ναί!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Πάτερ, ἰδέ με!... πάτερ, μὴν ἀνακαλῆς

τὴν εὐλογίαν σου τὴν πρὸ μικροῦ, . . . ὦ, μή!
 Ἄφες με τὴν κρυφίαν τῆς ψυχῆς φωνὴν
 ν' ἀκολουθήσω, . . . μή φοβοῦ, καὶ μή λυποῦ . . .

ΓΕΡΩΝ [ἐπιστρεφόμενος].

Κατευοδοῦ, υἱέ μου!

ΛΥΚΗ.

Ὑψηλότατε,
 ὦ! φύλαττέ μου τον ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [στρεφόμενος ν' ἀναχωρήσῃ].

Βραχὺ θὰ ἦνε τὸ λοιπὸν τοῦ βίου μου
 ἵνα τῷ ἀποδώσω ὅ,τι σήμερον
 μοὶ δίδει· χαίρετε!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [ἀλγεινῶς].

ὦ πάτερ, ἔπραξα
 ὅ,τι νὰ πράξω ὥφειλον.

ΓΕΡΩΝ [σκυθρωπός].

Ἔστω, υἱέ!
 εὐρὲ τὴν μοῖράν σου· δὲν παροργίζομαι.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [ἀποσπώμενος αὐτοῦ].

Εὐχαριστῶ σε, πάτερ . . . χαῖρε! χαίρετε!

[Ἀκολουθεῖ τῷ αὐτοκράτορι· οἱ λοιποὶ ἔπονται].

ΚΛΥΤΙΑ [ρίπτομένη εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Γέροντος].

Πάτερ μου, . . . φεύγει! φεύγει . . . τὸν ἐχάσαμεν!

[Πίπτει ἡ αὐλαία].

ΠΡΑΞΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Στοὰ ἐν τοῖς ἀνακτόροις τοῦ αὐτοκράτορος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. Τὸ βάθος κλείεται διὰ παραπετάσματος, οὔτινος ὀπίσθεν παρατείνεται κιονοστοιχία, δι' ἧς φαίνεται ὁ λιμὴν καὶ ἡ πόλις. Ἐμπροσθεν ἀριστερᾶ ἀνάκλιντρον. Δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν θύραι.

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

[Τὸ παραπέτασμα ἀνοίγεται ὑπὸ παίδων] ΑΔΡΙΑΝΟΣ [εἰσέρχεται, παρ' αὐτῷ] ΑΝΤΙΝΟΟΣ, ΚΑΛΒΟΣ [ἐπεταί].

ΚΡΑΥΓΑΙ ΤΟΥ ΛΑΟΥ [ἐξώθεν πρὸ τοῦ ἀνακτόρου].

Ζήτω ὁ αὐτοκράτωρ !

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [ἰστάμενος].

Κάλβε, πρόσταξον χρυσὸν νὰ ρίψουν ἄφθονον καὶ ἄργυρον εἰς τὸν λαόν, καὶ εἰς τοὺς ναύτας οἵτινες τῆς ναυμαχίας συμμετέσχον τῆς πλαστῆς, δῶρον ἐκάστω σεστερτίων ἑκατὸν νὰ δώσωσι· χιλίους δ' εἰς τὸν Φούλβιον τὸν κυβερνήτην τῆς τριήρους, ἧς ἐγὼ ἐπέβαινον . . — ᾠ! Κάλβε, ἄκουσον· εἶπέ ὁ Χαρικλῆς νὰ ἔλθῃ, ὃν παρήγγειλα τὴν ἰδρυσιν τοῦ φόρου· προχωρεῖ ἀργά

τὸ ἔργον· νὰ τὸν ἴδω πρέπει· ὁ λαὸς
τὸ ἀναμένει πρὸ πολλοῦ.

[Ὁ Κάλβος ἐξέρχεται.]

Λοιπὸν, υἱέ,
ἀγαπητὲ υἱέ μου; σὲ ἐκούρασεν
ἡ θορυβώδης πόλις· ἀλλ' ἡ τύρβη τῆς
αὐτῆς, ὁ κρότος, αἱ φωναί τῆς δὲν ἀρκοῦν
νὰ συγκαλύψουν τὴν νεκράν σου ἔρημον.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Ἡ ἔρημος δὲν εἶνε, πάτερ μου, νεκρά,
ὅστις ἐτράφη ἐν αὐτῇ ἰδὲ πῶς ζῇ.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Κ' ἔχεις ὀξεῖαν τόσον ἀκοήν, υἱέ,
ὥστε ν' ἀκούῃς τὰ θροοῦντα κύματα
τῆς ἁμμου, ὅταν μόνος ἴστασαί ποτε
ὑπὸ τὰς πυραμίδας;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ

Ὅχι, πάτερ μου.
Ἀλλ' ἀναπνέω εὐαρέστως τὸν θερμὸν
ἀέρα τῆς ἐρήμου, μόνος ἐν αὐτῇ
μὲ τὸ πιστόν μου ὄπλον ὑπὸ μάλης. ὦ!
ποία ὑπάρχει μείζων ἡδονὴ, παρὰ
κρυπτόμενος ἐν μέσῳ τοῦ πυκνοῦ δρυμοῦ,
ὅταν τὸν λού' ἢ λύκη ἢ ἐσπερινή,
τὴν ἐξοδὸν τοῦ ζώου νὰ κατασκοπῶ,
προσμένων πότε τῶν ὀμμάτων του τὸ πῦρ
ὑπὲρ τὸν λόφον νὰ φανῇ τὸ δίδυμον.

Καὶ τότε ὑποπτήσσω, συστελλόμενος,
 σιγὰ τοῦ τόξου νὰ ἐντείνω τὴν χορδὴν
 καὶ τὸ ταχὺ νὰ στέλλω βέλος, προσδοκῶν
 μὲ πάλλουσαν καρδίαν τοῦ θηράματος
 τὴν τελευταίαν ὠρυγὴν . . . ὦ ἡγεμῶν,
 τί ἄρα βλέπω ἀρεστότερον ἐδῶ ;
 Καλλίτεροι εἶν' ἄρά γε οἱ ἄνθρωποι,
 σοφώτεροι τοῦ ζώου, τιθασσότεροι ;
 Ὁ εἷς ἀρπάζει, κλέπτει ἄλλος . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [μειδιῶν].

ὦ ! ἐμπρός,
 ἐμπρός· προχώρει, φίλτατε φιλόσοφε
 τῆς ἐρημίας . . .

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Πάτερ μου, συγχώρησον·
 ἀλλὰ νομίζω, ὅτι εὐτυχέστεροι
 ποσῶς δὲν εἶνε οἱ συζῶντες ἄνθρωποι.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Βλέπεις ἐκείνους τοῦ ναοῦ τοὺς κίονας,
 καὶ τὰς κοσμούσας τὴν ζωφόρον τοῦ γλυφᾶς ;
 Τίς ἤθελε τοιαῦτα πλάσει μόνος ; τίς
 αὐτοὺς τοὺς κόσμους τῆς ζωῆς θὰ ἐπλαττεν
 ἐν ἐρημίᾳ μόνος ;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Ἀλλὰ, πάτερ μου,
 δύνανται νὰ κοσμήσουν τὰ νεκρὰ τὸ ζῶν ;
 Αὕτῃ ἡ στήλη βράχος εἶνε ἄψυχος·

τοῦ φοίνικος ἢ στήλη ζῇ.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

ὦ ! μὴ αὐτὰ
εἰς καλλιτέχνην εἶπης. Εἰς τὸ μάρμαρον
ζωὴν νομίζουν ὅτι ἐμφυσοῦν αὐτοὶ
ἀθάνατον· πλὴν τί μὲ μέλει, ὅταν σύ . . .

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΙ καὶ ΑΥΣΩΝΙΟΣ, ὁ ὕπαρχος τῆς αὐλῆς.

ΑΥΣΩΝΙΟΣ [εἰσερχόμενος].

Καῖσαρ, Νουβαίων χορευτῶν εἰς θίασος
ζητεῖ τὴν ἄδειαν νᾶ . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Εἶν' εὐσώματοι ;

ΑΥΣΩΝΙΟΣ.

Τέσσαρα ζεύγη ἐκλεκτὰ, ὀνομαστοὶ
πυρρίχισταί . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [πρὸς τὸν Ἀντίνοον].

Χθὲς εἶδες χορευτὰς λαμπροὺς
ἐκ τῆς Ἑλλάδος· πλὴν τοὺς εἶδες ἀπαθῆς·
ψυχρὸς ἐμπρὸς τῆς τέχνης των ἀπέμεινες
καὶ τῶν ὠραίων ὀρχηστρίδων τὸ ἀνθοῦν
δὲν σ' ἐσυγκίνει κάλλος· μάτην ἢ καλὴ
ἠτένιζε Λυδία ὄμμα μαλθακὸν
ἐπάνω σου· εἰς ῥέμβην ἐπλανᾶσο σύ.
Ἄς ἴδωμεν, ἂν οἱ Νουβαῖοι καὶ αὐτοὶ,

τῆς προσφιλοῦς σου ἐρημίας κάτοικοι,
θὰ σὲ εὐαρεστήσουν . . .

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Πάτερ, . . . ἀληθῶς . . .
δὲν ἔχω τόρα ὄρεξιν . . . θεάματα
πολλὰ εἶχομεν σήμερον· ἂν αὖριον
διέτασσε . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [προσβλέπων αὐτὸν σοβαρός· μετὰ βραχείαν παύσιν].

Δὸς δῶρα εἰς τοὺς ὀρχηστάς,
Αὐσώνιε, κ' εἰπέ τους νὰ ἀπέλθωσι.
Τί ὥρα εἶνε ;

ΑΥΣΩΝΙΟΣ.

Ὦρα τῆς ὑποδοχῆς.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Εἶνε ἡμέρα σήμερον ; Ἐχει καλῶς.

[Ὁ Αὐσώνιος ἀπέρχεται].

Υἱέ μου, πρέπει νὰ παρευρεθῆς καὶ σὺ·
τὸ βάρος θὰ μοὶ ᾔνε ἐλαφρότερον,
ἂν ἀπαντᾷ τὸ βλέμμα μου τὸ βλέμμα σου.
Ἄλλὰ . . . φαιδρός νὰ ᾔσαι· ὦ ! πῶς δύνασαι
σὺ, εὐτυχίζων ἄλλους νὰ μὴν εὐτυχῆς ;
Σκέψαι, υἱέ μου, ὅτι εἰς ἐμέ, εἰς ὃν
οὐδεὶς τι δίδει, ὅστις δίδ' εἰς ὅλους, σὺ,
σὺ μόνος δίδεις εὐτυχίαν καὶ χαράν.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

ὦ πάτερ μου . . .

ΑΔΡΙΝΛΟΣ.

Κἄν . . . ἄφες νὰ σ' εὐχαριστῶ.

[Ἀπέρχεται δεξιόθεν].

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [μόνος].

Ἐκατοντάκισ ἔρχετ' εἰς τὰ χεῖλη μου,
 κ' ἑκατοντάκισ σιωπῶ. Θὰ λυπηθῇ
 ἂν τοῦ τὸ εἶπω! . . . ὦ! πῶς ἔγεινα ἐγώ;
 Τρεῖς μόλις μῆνας εἰς τὸν κόσμον εἶμ' αὐτόν,
 καὶ ἑκορέσθην πάσης του χαρᾶς, ὥς ἂν
 λευκόθριξ ἦμην γέρων, μὲ δυσκίνητα
 ξηρὰ τὰ μέλη. — Εἶνε τοῦτο δυνατόν;
 Δὲν εἶμ' ἐγὼ ὁ χαίνων ἄλλοτε ἐμπρὸς
 τῶν θαυμασίων τούτων, καὶ λυπούμενος
 ὅτ' ἡ ἡμέρα γρήγορα παρήρχετο
 καὶ τ' ὄμμα μου δὲν ηὐχαρίσται τ' ἀπληστον;
 Τόρ' ἀποφεύγει τ' ὄμμα μου τὸ φῶς, . . . ζητεῖ
 τὸ σκότος, κ' ἡ ἡμέρα τότε ἄρχεται
 ὅταν τὴν νύκτα τ' ἄστρα ἀνατέλλουσιν,
 αὐτὰ ἐκεῖνα, ὅσα τὴν πτωχὴν ποτε
 ἐφώτιζον καλύβην, ὅπου εὐτυχεῖς
 ἔζησα ὥρας. Τότε τῆς πατρίδος μου
 πᾶς τόνος εἰς τὸ οὖς μου ἑναυλος ἤχει,
 ἢ τῆς μητρὸς φωνή, ὁ τῆς Κλυτίας μου

ἤρεμος γέλως, καὶ τὸ χαῖρε τοῦ πατρὸς
 τὸ σοβαρόν. Μὲ φέρει εἴτα τ' ὄνειρον
 ἐν μέσῳ των, εἰς τὸν λαιμόν των ῥίπτομαι,
 καὶ κλαίω, . . . κλαίω, . . . ἄχ! χαρᾶς εἶν' ἄράγε
 τὰ δάκρυά μου δάκρυα, ἢ δάκρυα
 ὀδύνης, ὅτι μόνον ὄνειρον βραχὺ
 εἶν' ἡ χαρά μου; — Ὅταν πάλιν ἡ αὐγὴ
 ἔλθῃ ἡ νέα, καὶ μὲ εὖρῃ κλαίοντα,
 ἀχάριστος εἰς ἑμαυτὸν παρίσταμαι,
 διότι μὲ βαρύνει ὅ,τι ἔπρεπε
 νὰ μὲ εὐχαριστῇ . . . ὦ! ἐὰν ἤξευρεν
 ὁ ἀγαθός μου Καῖσαρ, . . . Σῖγα! ἔρχονται
 ἰκέται νὰ τοῦ εἵπουν τὰς αἰτήσεις των . . .
 ἔρχονται ἄθυμοι καὶ φεύγουσι φαιδροί.
 Κ' ἐγὼ, . . . ἐγὼ, εἰς ὃν πρὶν τοῦ ζητήσω τί
 παρέχει πάντα, φεύγω καὶ τὸ βλέμμα του,
 ὥς τις ἐγκληματίας, ὃν ὁ ἔλεγχος
 τοῦ συνειδότος δάκνει . . . Ἄχ, τί βάλσαμον
 θέλει πράυνει τ' ἄλγος τῆς καρδίας μου;
 [Ἀπέρχεται ταχέως ἀριστερόθεν.]

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

[Διὰ τῆς κιονοστοιχίας εἰσέρχονται διαφόρων κλάσεων ἄνθρωποι· τινὲς κρατοῦσι χαρτία κυλινδροειδῶς συνεσπειρωμένα· εἰς ζωγράφος κρατεῖ πίνακα, καὶ εἰς ἀρχιτέκτων μικρὸν ναοῦ πρότυπον. Αἱ συστάδες μένουσιν εἰς τὸ βάθος. Τὴν σκηνὴν καταβαίνουσιν]

ΑΜΡΟΥ καὶ ΣΟΓΧΙΣ.

ΑΜΡΟΥ.

Πεζοὶ ἐκ τοῦ λιμένος ἤλθον ὡς ἐδῶ,

καὶ ἠκολούθει ὁ λαὸς ἀνευφημῶν.
Φαιδρὸς ὁ Καῖσαρ ἦτο.

ΣΟΓΧΙΣ.

Τί καινόν ;

ΑΜΡΟΥ [διστάζων].

Οὐδέν

σπουδαῖον.

ΣΟΓΧΙΣ [προσβλέπων αὐτὸν ἀτενῶς].

Πλὴν σπουδάζων μοὶ τὸ λέγεις.

ΑΜΡΟΥ.

Ἄ !

νὰ φυλακίσουν εἶπον ἐν γερόντιον,
ὅπερ μὲ ὕβρις' εἰς τὸν δρόμον πρὸ μικροῦ.

ΣΟΓΧΙΣ.

Καὶ διατί ;

ΑΜΡΟΥ.

᾽Ωδήγει ἐν κοράσιον
ῥαῖον, ὅπερ μ' ἤρεσε· κατάλυμα
εἰς ἀμφοτέρους των ἐπρόσφερα . . .

ΣΟΓΧΙΣ.

Ἄμρου !

χάριν ἐνὸς γυναίου νὰ ἐκτίθεται !

ΑΜΡΟΥ.

Αὐτὴν ἀφῆκα ἐλευθέραν, ἵνα μὴ
ὑπόνοι' ἐγερθῶσι, καὶ τὸν γέροντα
ἀπήγαγον μαζύ μου μόνον.

ΣΟΓΧΙΣ.

Μήπως εἶν'

Αἰγύπτιος ;

ΑΜΡΟΥ.

Ὁχ', εἶνε ξένος, ταπεινός.

Τὴν κόρην του Κλυτίαν ἔκραζε.

ΣΟΓΧΙΣ [ἐντρομος].

Τί ; πῶς ;

Κλυτίαν εἶπες ; εἶχε πρόσωπον ὠχρόν,
καὶ κόμην μαύρην στέφουσαν τὴν κεφαλὴν ;

ΑΜΡΟΥ [κατανεύει].

ΣΟΓΧΙΣ.

Φύγε, Ἀμρού ! τὴν πόλιν ἀνερεύνησον
ἵνα τὴν κόρην εὕρης. Ἐλευθέρωσον
τὸν γέροντα ἀμέσως, καὶ συγχώρησιν
ζήτησον παρ' αὐτοῦ δι' ὅ,τι ἔγεινε.

Μὴ τὸν ἀφήσης πρὶν ἢ ἔλθω καὶ ἐγώ.

Τί ἔπραξες, ἀνόητ', ἀγνοεῖς !

[Ὁ Ἀμρὸς φεύγει].

Αὐτός,

αὐτὸς βεβαίως εἶνε ! πλὴν τί ἄρά γε
ἐδῶ τοὺς φέρει ; . . . Ἀδιάφορον ! ἐμοῦ
φίλος βεβαίως δέν θὰ ἦνε, μάλιστα
κατόπιν ὅσων σήμερον συνέβησαν.
ἄλλως δέ, εὖνους τοῦ εὐνοουμένου μας
οὐδέποτε ὑπῆρξα . . . καὶ πολὺ ἄργά
θὰ ἦτο τόρα· ἢ τοῦ αὐτοκράτορος
ἀνοησία, καὶ τοῦ νέου ὁ ἀστήρ

εἰς τὸ ζενίθ των εἶνε, καὶ δυσμένεια
ἐπάνω μου βαρύνει· ὡς λυχνία παλαιά
καὶ ἄχρηστος ἐρρίφθην εἰς παράβυστον,
ἐνῶ τὸ νέον φῶς μας, τὸ μετέωρον
τῆς ἐρημίας —

[Ὁ Ἀντίνοος εἰσέρχεται].

— ἀνατέλλει νεαρόν,
καὶ, ὅπως πέριξ τοῦ φωτός τὰ ἔντομα,
ὁ ἄνους ὄχλος συνωθεῖται κύκλῳ του.
Ἐν τούτοις ἡ μορφή του δέν εἶνε φαιδρά
ὅπως τὴν πρώτην ἦν ἡμέραν. Ἦθελον
να ἤξευρον, ἂν εἶνε φυσικὸν αὐτὸ
τὸ ἦθος του, ἢ μόνον ἐπιφάνεια·
πλαστή, σκοπίμως παιζομένη παρ' αὐτοῦ,
ἵνα ἐλκύσῃ πλειοτέραν εὐνοίαν...
— Αὐτὸ τὸ εἰδωλόν σου, Καῖσάρ μου; αὐτός,
αὐτὸς ἐγγύς σου πρόκειται τῆς φύσεως
να ἀντικαταστήσῃ τὸν καρπὸν;... αὐτός;
ὦ ἀφροσύνη, προκαλοῦσα τῶν θεῶν
ταχεῖαν ἢ βραδεῖαν τὴν τιμώρησιν!
— Καὶ ἄλλ' ἀκόμη ἔντομα! τὸν ἐπνίξε
σχεδὸν τὸ σμῆνος! ὦ! ἰδὲ, κ' εἰς ποιητῆς
ἀθανασίαν προφητεύων εἰς αὐτὸν
διὰ νεκροτοκίων στιχηρῶν, καὶ εἰς
φιλόσοφος βαθύνους, παριστῶν αὐτῷ
ὅτι αὐτὸς τὸ τέλος εἶνε κ' ἡ ἀρχὴ
τοῦ κόσμου ὅλου... — Φαύλη σπεῖρα ἐπαιτῶν
τὸν προσκυνοῦσιν, ὡς τὴν κλεῖδα τὴν χρυσήν,

δι' ἧς ἀνοίγει τὸ ταμεῖον, τὸ πληροῦν
τοὺς κόλπους των χρυσίου! . . .

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [ἀποσπώμενος ὁρμητικῶς τῶν περὶ αὐτὸν ἱκετῶν].

Αἶ! ἀρκεῖ, ἀρκεῖ!

δὲν θέλω νὰ ἀκούσω πλέον τίποτε.

Τί εἶμ' ἐγὼ, νὰ εἶπω εἰς τὸν Καίσαρα:

— Πρᾶξον, αὐτὸ, ἐκεῖνο . . . παραχώρησον

αὐτὸ, ἐκεῖνο μή· τιμώρησον αὐτὸν,

ἀντάμειψον ἐκεῖνον; — Ἄς τὸ μάθη πᾶς·

θέλω νὰ ᾔμαι ὅ,τι εἶμαι καὶ οὐδὲν

πλειότερον· δὲν θέλω νὰ νομίζωμαι

πανίσχυρος προστάτης, καὶ μὲ τὴν ζωὴν

νὰ παίζω τῶν ἀνθρώπων . . .

[καθ' ἑαυτόν].

Ἄχ! ἂν, πάτερ μου,

μὲ ἐθεώρεις τόρα, ζῶντα μεταξὺ

μορμολυκείων χαμερπῶν, προσβλέποντα

τὸ σεσηρὸς των δουλικὸν μειδίαμα,

ἀκούοντα τὸ: «Κύριε, Αὐθέντα» των . . .

— ὦ! πόσον ᾔσαν ἀληθεῖς οἱ λόγοι σου!

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΙ, ΣΕΜΟΣ [ὁρμᾷ διὰ τοῦ ὀμίλου καὶ ρί-
πτεται εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ἀντινόου, ἵσταμένου ἐμπρὸς παρὰ
τὸ ἀνάκλιντρον].

ΣΕΜΟΣ.

Αὐθέντα μου, αὐθέντα!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Ἄλλος πάλιν; Αἶ!

ἐγείρου.

ΣΕΜΟΣ.

Ἄχ, αὐθέντα . . .

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Φύγε ἀπ' ἐδῶ !

ΣΕΜΟΣ.

Ὁ Σέμος κατεστράφη, ἀφανίζεται !

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Λοιπὸν διὰ τῆς βίας πρέπει . . .

[Ὁ Σέμος ταπεινῶς φιλεῖ τὸ φόρεμά του.]

— Σύγγνωθι,

παρεξετράπην, φίλε μου· ἐγέρθητι.

[τείνει αὐτῷ τὴν χεῖρα.]

ΣΕΜΟΣ [φιλῶν τὴν χεῖρά του γονυπετής].

Αὐθέντα, κατεστράφη . . .

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Τί σὲ ἀπειλεῖ ;

ΣΕΜΟΣ.

Οὐδεὶς εἰσέτι τὸ γνωρίζει· εὐμενῶς

τὸ οὖς σου κλῖνον . . .

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Λέγε.

ΣΕΜΟΣ [ταπεινῇ τῇ φωνῇ].

Σήμερον, ἐνῶ

ἤπλων' ὁ Σέμος εἰς τοῦ αὐτοκράτορος

τὴν κλίνην τὸ χρυσοῦν τῆς ἐπικάλυμμα . . .
αὐθέντα . . . ἄχ! γνωρίζεις τὴν εἰς τὸν σηκὸν
ἐντεθειμένην κάλπην;

ANTINOOS.

Πῶς; τὴν ὑψηλὴν,
τὴν ἐκ κρυστάλλου, μὲ τοὺς πόδας τοὺς χρυσοὺς,
ἐν ᾗ ὑπάρχει ὁράξ πολύτιμος σποδοῦ
ἀπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου τὸ μνημεῖον;
[Ὁ Σέμος κατανεύει].

τὴν
ὁ αὐτοκράτωρ καθὼς κόρην ὀφθαλμοῦ
φυλάττει, ἐπειδὴ χρησμός τις παλαιός . . .
Ἀθλίε, . . . μήπως . . .;

ΣΕΜΟΣ [νεύει χειρὸν ὅτι τὴν ἔρριψε].

Ναί, . . . τὴν ἔρριψα χαμαί.
Ὁ Σέμος ἦτο βλάξ. Ἐὰν ὁ κύριος
τὸ μάθη τόρα, ἄχ! εἰς τόσα τμήματα
τὸν Σέμον θὰ προστάξῃ νὰ μελίσωσιν,
ὅσα τῆς κάλπης εἶνε θρύμματα, . . . ἐνῶ
ὁ Σέμος ἔχει τέκνα καὶ γυναῖκα . . . Ἀχ!
τὰ τέκνα τὰ πτωχὰ μου, τὰ ὀλόγυμνα . . .

ANTINOOS [ταχέως].

Ἐγείρου· θάρρος! φύγε, φύγε! ἔρχεται
ὁ αὐτοκράτωρ.

[Ὁ Σέμος ἀναπηδᾷ ὀρμητικῶς καὶ φεύγει δρομαίως].

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ.

ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΙ, [πλὴν τοῦ Σέμου. Δεξιόθεν εἰσέρχεται ὁ]
ΥΠΑΡΧΟΣ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ [κατόπιν ὁ] ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Πάντες οἱ παριστάμενοι, πλὴν τοῦ Ἀντινόου, προσκλίνουσι ταπεινῶς, τινὲς δὲ καὶ πίπτουσι πρηνεῖς κατὰ γῆς, καὶ ἀνίστανται παρελθόντος τοῦ αὐτοκράτορος καὶ καθίσαντος εἰς τὸ ἀνάκλιντρον. Ὁ Ἀντίνοος ἵσταται δεξιόθεν αὐτοῦ].

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Αἶ! Αὐσώνιε!

[Ὁ Αὐσώνιος ἐγχειρίζει αὐτῷ κατάλογον].

Λοιπὸν

εἶνε παρόντες ὅσοι σημειοῦνται ἐδῶ;

ΑΥΣΩΝΙΟΣ.

Τὸ νεῦμά σου, ὦ Καῖσαρ, ἀναμένουσι.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Τίς ὁ ξανθὸς ἐκεῖνος;

ΑΥΣΩΝΙΟΣ.

Εἶν' ὁ παιητῆς

Λαῖτος· τὰς Δαχικὰς σου μάχας ἔψαλε.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Νὰ τῷ δοθῇ εἰς ἵππος χρυσοχάλινος
διὰ τὸ ποίημά του. Ἄς ἀπέλθῃ.

[Στρεφόμενος πρὸς τὸν Ἀντίνοον].

Τί;

Θὰ ἐννοήσῃ, λέγεις, πῶς ἐπίγραμμα
τετράπουν εἶν' ὁ ἵππος, ὃν τῷ ἔδωκα,

δεικνύον εἰς αὐτὸν ὁποῖον Πήγασον
ὀφείλει νὰ ἱππεύῃ ;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [ἀλλόφρων].

Ναί, ... ὁ Πήγασος...

Ἀλήθεια...

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [σεῖων τὴν κεφαλὴν].

Τί ἔχει;.. — Ποῖος ἔπεται ;

ΛΥΣΩΝΙΟΣ.

Εἷς ἐκ Περσῶν σατράπης.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [καθ' ἑαυτὸν, προσβλέπων πάντοτε τὸν Ἀντίνοον].

Τί νὰ σκέπτεται ;

Ἐπὶ τὰ βλέφαρά του νέφος κάθηται.

Δὲν μοῦ ἀρέσκει...

ΛΥΣΩΝΙΟΣ.

Νὰ προσέλθῃ δύναται ;

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ὁ Χαρικλῆς; κατόπιν· ὑστερώτερα!

Αὔριον· ἄλλους σήμερον δὲν δέχομαι.

[Ὁ Αὐσώνιος καὶ οἱ λοιποὶ προσκλίνουσι θαυμάζοντες καὶ ἀποχωροῦσι ταχεῖς].

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ καὶ ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἀντίνος!

[Ὁ Ἀντίνοος ταρασσεται.]

υἱέ μου, ἴδε με· φαιδρὸς

δὲν εἶσαι· βλέπεις κύκλω σου δειλῶς,
περιδεῶς . . .

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [τεταραγμένος].

Ἄχ! κύριε . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Τί εἶπες; Πῶς

εἶπ' ὁ υἱός μου;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Πάτερ ὑψηλότατε . . .

[Σταματᾷ ἀμνηχανῶν].

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Εἶσαι ἀλλόφρων, κατηφής ἀπό τινος.
Μὴ σὲ βαρύνῃ ὁ ἀῆρ τῆς πόλεως;
Ἄν ἔχῃ οὕτω, τὴν ἀφίνομεν εὐθύς·
ἀναχωροῦμεν. Ἄστατ' εἴσθ' οἱ νέοι σεῖς!
Εἰς τὴν Συρίαν ἄγωμεν· θέλεις ἰδεῖ
ἐκεῖ τῆς Τύρου τὰς ἐπάλξεις, τὴν Σελεύκειαν,
τοῦ Πόντου τὰς ἀκτὰς . . . τί; δὲν λαλεῖς; σιγᾷ;
καὶ ὅμως εἰς τὰ χεῖλη σου μοὶ φαίνεται
ὅτι πλανᾶται αἵτησίς τις . . .

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Αἵτησιν;

Ἐγώ; . . . νὰ κάμω αἵτησιν . . . — ᾧ, ἀληθῶς,
εἶχον νὰ σοῦ ζητήσω κάτι.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Καὶ σιγᾷ

ὁ προσφιλὴς υἱός μου ; . . . λέγε, ζήτησον.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Τὴν κάλπην, πάτερ, τὴν παρὰ τὴν κλίνην σου
περίεργος εἰς χεῖρας ἔλαβον, ποθῶν
τὴν ἱεράν νὰ ἴδω τέφραν . . . μ' ἔφυγεν
ἀπὸ τὰς χεῖρας αἴφνης . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [τρομάζων].

Πῶς ; τὴν ἔθραυσες ;

[Συνέρχεται πάραυτα, καὶ λέγει μειδιῶν.]

Μ' εἶχον μαντεύσει, πῶς τὴν εὐτυχίαν μου
ἡ κάλπη αὕτη ἔκλειε· καὶ σήμερον
μόλις ἐκείνην τὴν μαντείαν ἐννοῶ·
ἡ εὐτυχία μου σποδὸς ἦν ἄψυχος,
μέχρις οὗ ζῶσαν εὖρον τὴν χαράν . . . Ἀρκεῖ !
ἡ κόνις εἰς τὴν ἄλλην κόνιν ἅς ῥιφθῇ.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

ὦ ! πόσον, πόσον εἶσαι, πάτερ μου, καλός !
Καὶ τοῦτο, τοῦτο ἀκριβῶς . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Αἶ, τί ;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Αὐτὸ

τὸ στῆθός μου βαρύνει . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Λέγ', ἐλάφρυνον
τὸ στῆθός σου, εἰπέ μοι, τί σὲ ἐνοχλεῖ ;

τοῦ πατρικοῦ μου φίλτρου δὲν ἐζήτησες
σπουδαῖον ἔτι δεῖγμα· ζήτησόν μου τι.
Λέγε, υἱέ μου.

ANTINOOS [μετ' ἐνδόμυχον ἀγωνίαν ἀνακράζει.]

ὦ! ἄφες μ' ἐλεύθερον!

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [τρομάζει· εἶτα ἀταράχως].

Ἐλεύθερον; τίς σοῦ ἐλευθερώτερος;

[ANTINOOS.]

Πίστευσον, πάτερ· δὲν εἶμαι ἀχάριστος,
οὔτ' ἄστοργος· κ' ἡ μνήμη ἀνεξάλειπτος
μένει ἐντός μου τῆς εὐεργεσίας σου.
Σὺ εἰς τὸν βίον ἤνοιξες τὸ ὄμμα μου·
λαμπρά, ὥραϊα ὅλα μοὶ ἐφαίνοντο,
κ' ἐν μέσῳ πλούτου ἤμην κ' ἐγὼ πλούσιος!
Ὅταν καθ' ὕπνους τ' ἄστρα εἰς τὸν οὐρανὸν
διώκομεν καὶ πάλλει ἡ καρδιά μας
ἐν μαγικῇ ἐκστάσει, ὦ! δὲν εἴμεθα
εὐδαίμονες τοσοῦτον, ὅσον εὐτυχῆς
ἤμην ἐγὼ, ὅποτε κατενόησα
τὴν δύναμίν σου. Πάντα, πάντα εἶν' ἐδῶ·
τὰ κάλλη πάσης τέχνης, πάσης γνώσεως
τὰ προϊόντα, πάσης γῆς τὸ σπάνιον,
τὰ νικηφόρα τρόπαια παντὸς λαοῦ,
καὶ πάντα ταῦτα ὑπὸ τὴν αἰγίδα σου.
Καὶ ὅμως — φρίττω — ὅμως σοὶ ὁμολογῶ,
ἀφοῦ τὸ θέλης, πάτερ μου, πῶς μ' ὅλ' αὐτὰ,

μ' ὅλα τὰ δῶρα, μ' ὅλας σου τὰς χάριτας,
βέλτιστε, φίλτατέ μου πάτερ, δυστυχῇ
μὲ κάμνεις . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Εἶπες . . . δυστυχῇ;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Ναί, δυστυχῇ.

τοῦ ἀνδραπόδου τοῦ πτωχοῦ οἰκτρότερον
τοῦ πλάττοντος κεράμους ἀπὸ τὴν ἰλὺν
τὴν φλέγουσαν τοῦ Νείλου. Τούτου ἀμοιβὴ
ὕπνος γλυκὺς σπογγίζει καὶ τὸ κάθιδρον
μέτωπον, καὶ τὴν ῥάχιν τὴν κατάπονον
ἀπὸ τὰς μαστιγώσεις ἀναπαύει. Πλὴν
ἐγὼ τί πράττω τὴν ἡμέραν, ἄξιον
τοῦ ὕπνου τῆς ἐσπέρας; Πρὸς τί ζῶ; καὶ τίς
ἐνώπιόν μου τῆς ζωῆς σκοπὸς, ἢ τί
κατόπιν μου σημεῖον τῆς παρόδου μου;
Ἀνάπαυσις μοὶ πρέπει, πρὶν ἀγωνισθῶ,
πρὶν ἢ νικήσω; κ' εἶνε μοῖρά μου οἰκτρά
νὰ πρόκημαι εἰς πάντας ἔμψυχος εἰκὼν
ἀδόξου εὐτυχίας; Καῖσαρ, πάτερ μου, . . .
ποθεῖς νὰ μ' ἀνυψώσης, ἵνα ταπεινὸν
μὲ καταστήσης εἰς ἐμὲ τὸν ἴδιον;

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Τὸ αἶσθημά σου ἐπαινῶ· ἀνάξιος
θα ᾔσο, τόσον ὑψηλὰ νὰ ἵστασαι,
ἂν ὑψηλὰ ἐπίσης δὲν ᾔσθάνεσο.

ἴσως νὰ εἶπω ἡδυνάμην: χρέος σοῦ,
 υἱέ μου, εἶνε νὰ κοσμήῃς τὴν γῆν αὐτήν·
 Ἄλλ' ὅχι· σὺ δὲν εἶς' εἰκὼν ἢ ἄγαλμα·
 ἔχεις ψυχὴν, σ' ἐμπνέει πόθος πράξεων.
 Ἔστω λοιπόν· τῶν κόπων καὶ φροντίδων μου
 σοὶ δίδω μέρος· σὲ κηρύττω Καίσαρα.
 Εἶς' ἔτι νέος· ὅμως καὶ τὸ κυβερνᾶν
 ἀνάγκη τίς νὰ μάθῃ ἐκ νεότητος.
 Σ' ἀρέσκει; μόνον τοῦτο πλέον μὴν εἰπῆς:
 νὰ φύγῃς, ἵνα πλάττῃς κεραμίδια.
 Τὸ ἔργον τοῦ υἱοῦ μου ἴσα δύσκολον
 μ' αὐτὸ ἃς ἦνε, ... ὅμως εὐγενέστερον.
 Παιδίον, τί ἐζήτης; — ἦτον αἵτησις
 αὐτῇ παιδίου; ὦ παιδίον ἀληθῶς
 μέγα!

ANTINOOS.

Μὲ καταισχύνεις, πάτερ, ἀληθῶς.
 Ἄν πόλεμός τις ἦτο, θὰ σοὶ ἔλεγον:
 δός μοι ἐν ξίφος, πάτερ! ἂν ἐπρόκειτο
 νὰ φονευθῇ εἰς δράκων, ἀνελάμβανον
 ἐγὼ νὰ τὸν φονεύσω. Πλὴν τὸ κυβερνᾶν
 ἀνήκ' εἰς σέ, ὦ πάτερ, ὅχι εἰς ἐμέ.
 Ἄχ, πάτερ, πάσχω, ἀσθενῶ, τὸ αἷμά μου
 νομίζω μετεβλήθη· νάρκη, χαύνωσις
 μὲ ἀναλίσκει καὶ μὲ τήκει· νοσταλγῶ,
 ναὶ, πάσχω νοσταλγίαν· ὦ! γνωρίζεις σὺ,
 τί εἶνε νοσταλγία; ὅχι βέβαια!
 Σοῦ εἶν' ὁ κόσμος ὅλος, ἀλλ' ἐμοῦ μικρὰ

ἔχτασις μόλις, ὅσῃν ἡ καλύβη μας
κατέχει. — Ἄφες, ... ἄφες, πάτερ, οἶκαδε
νὰ ἐπιστρέψω, πένης πάλιν νὰ γενῶ,
μὲ ἐλαφρὰν καρδίαν νὰ ἐργάζωμαι,
τὸν ἐπιούσιόν μου ἄρτον κοπιῶν
νὰ ἀποκτῶ, καὶ νὰ κερδαίνω εὖθυμος
τὸν ὕπνον τῆς ἐσπέρας, καὶ τῆς πρωϊνῆς
δρόσου τὸ μάνα. Ἄφες με! ... θὰ σ' ἀγαπῶ
κ' ἐκεῖ, ... σὺ τὸ γνωρίζεις... δύναμαι ποτέ
νὰ λησμονήσω τὰς εὐεργεσίας σου;
Ποτέ... ἀλλ' ἄφες, ... ἄφες εἰς τὸ σκότος μου
νὰ ἐπανέλθω... Πάτερ ὑψηλότατε,
καλέ μου πάτερ... ἄφες με ἐλεύθερον
νὰ ἐπιστρέψω οἶκαδε!
[ρίπτεται εἰς τοὺς πόδας του.]

ΑΔΡΙΑΝΟΣ, [μετὰ μικρὰν παῦσιν προσηνῶς].

Ἐγέρθητι,
τέκνον μου· δὲν γνωρίζεις τί ζητεῖς. — Αὐτὴ
ἡ ὁμιλία τάχιον ἢ βράδιον
ἤθελεν ἔλθει. Πλὴν στιγμῆς παραφορὰ
δὲν πρέπει νὰ ἰσχύσῃ, ὅταν πρόκηται
περὶ ζωῆς ἀνθρώπου. Σήμερον ἄρκεῖ!
Σὺ τὸ καλόν σου θέλεις, ὅπως καὶ ἐγώ...
— Ἡ ἀμφιβάλλεις; Ἄς σκεφθῶμεν τὸ λοιπὸν
ὠρίμως, ποῖον εἶνε τὸ καλλίτερον·
ἀλλὰ... μὴ μελαγχόλα, μὴ σκυθρώπαζε,
τέκνον μου, ... μὴ!
[Τῷ θωπεύει τὴν κεφαλὴν διὰ τῆς χειρὸς, ἐγείρεται, καὶ ἀπέρ-
χεται δεξιόθεν βραδυπατῶν].

ΣΚΗΝΗ ΘΓΔΟΗ.

ANTINOOS [μόνος].

[Ἐγείρεται, καὶ θεωρεῖ κατηφῆς πρὸ ἑαυτοῦ].

ὦ! ἔνδον τῆς εὐνοίας του,
καθὼς εἰς κάλπην μνήματος ἐτάφην ζῶν!
Σκληρῶς πληροῦνται, πάτερ μου, οἱ λόγοι σου.
Ποία γλυκύτης βλέμματος, καὶ τὴ σκληρὰ
ψυχὴ! ὅποσον εὐμενῆς καὶ ἄσπλαγχνος
ἄνθρωπος συγχρόνως! Ὅμως, . . . διατί φρικτὴ
μ' ἐφάνη ἡ μορφή του, ὡς ἡ κεφαλὴ
ἡ τῆς Μεδούσης, ὅτε μ' εἶπε μειδιῶν
«Τέκνον, μὴ μελογχόλα»; — ὅτε παῖς μικρὸς
ἤμην, κ' ἐζήτουν παρὰ τοῦ πατρός μου τί,
κ' ἔάν μοῦ τὸ ἡρνεῖτο, ἡ ἀγάπη μου
δὲν ἤλαττοῦτο πρὸς αὐτόν . . . Καὶ τώρα; φεῦ!
ὦ! δὲν ἤξεύρω ποία ἔχθρα μυστικὴ,
ἀπόκρυφος, μυχία, ἔζη κατ' αὐτοῦ
ἐντὸς τοῦ στήθους μου, καὶ ἤθελ' ἐκραγῇ
βεβαίως εἰς ὀδύνης, φρίκης φοβεράν
κραυγὴν, ἐὰν ἐγκαίρως δὲν ἀπήρχετο.
— Ἀλλὰ θὰ ἐπιστρέψῃ τότε; ὦ! σιγὰ
μὲ θανατώνει — τὸ αἰσθάνομαι — ἐνῶ
φρονεῖ βεβαίως, ὅτι μοὶ παραχωρεῖ
τοῦ βίου πᾶσαν τέρψιν καὶ ἀπόλαυσιν.
Ἄ! μοχθηρὸς ἄς ἦτο, βέβηλος, σκληρὸς,
ἐχθρὸς ἄς ἦτο τῶν ἀνθρώπων καὶ θεῶν,
ἵνα δικαίως δύναμαι νὰ τὸν μισῶ! . . .

Τώρα μὲ πνίγει τὸ καθήκον· τώρα, φεῦ!
τὸν ἀγαπῶντα πρέπει ν' ἀγαπῶ, ἐνῶ
εἰς ὄλεθρον μὲ σύρει ἡ ἀγάπη του.

[Καταπίπτει ἐπὶ τοῦ ἀνακλίντρου.]

ΣΚΗΝΗ ΕΝΝΑΤΗ.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ, ΚΛΥΤΙΑ [εἰσέρχεται διὰ τῆς κιονοστοιχίας,
συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ] ΣΕΜΟΥ.

ΣΕΜΟΣ.

Ἐκεῖ, κυρία! εἶν' αὐτός. Τὸ ἔνδυμα
δὲν θὰ σοὶ τὸν γνωρίσῃ. Κάλεσον αὐτὸν
μὲ τ' ὄνομά του.

ΚΛΥΤΙΑ.

Πήγαινε· σ' εὐχαριστῶ.

Ὁ Σέμος ἀποχωρεῖ. Ἡ Κλυτία πλησιάζει εἰς τὸν Ἀντίνοον].

ὦ ἀδελφέ μου!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Τί φωνή!

[ἀναπηδᾷ].

Κλυτία μου!

[ρίπτεται πρὸς αὐτὴν καὶ τὴν σύρει ὀρμητικῶς εἰς τὰ ἔμπροσθεν
τῆς σκηνῆς].

Σὺ εἶσαι! σύ... αἱ χεῖρές σου, οἱ ὀφθαλμοί
αὐτὰ δὲν εἶνε ὄνειρον; ὁ πόθος μου
ὥσεί διὰ μαγείας σ' ἔφερεν ἐδῶ;
Μὲ ἤκουσες καλοῦντα κ' ἤλθες;

ΚΛΥΤΙΑ.

Εἶς' ὠχρός,

ἔχεις θολὸν τὸ ὄμμα, κ' εἰς τὸ μέτωπον
 ῥυτίδας· κ' ἡ ἐσθὴς σου ἡ χρυσῇ αὐτῇ . . .
 — ὦ! δὲν σ' εὐφραίνει, τὸ ἐγνώριζον ἐγώ.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Ἄφες αὐτὰ, παρῆλθον· τόρα ἔχω πᾶν,
 πᾶν ὅ,τι ἐστερούμην· ἔχω, ναί! χαρὰν,
 γαλήνην· ἔχω φῶς, ζωήν. Κλυτία μου,
 ἄθλιος ἦμην, κ' εἶμαι νῦν μακάριος·
 ἐθρήνει ἡ καρδία μου, τόρα σκιρτᾷ,
 σκιρτᾷ ἐκ τῆς χαρᾶς μου, θὰ διαρῥαγῇ
 τὸ στῆθός μου. Σὺ εἶσαι ἀληθῶς; ὦ, ναί!
 σὺ εἶσαι, σύ· τίς ἄλλος θὰ ἐφαίδρυνε
 τὸν σκοτισθέντα βίον μου πλὴν σοῦ; Ἀλλὰ
 σὺ μετεβλήθης . . . μόλις βλέπω σήμερον
 πόσον ὠραία εἶσαι, πόσον μαγική!
 ὠραιότερα μυριάκις τοῦ παντός,
 τοῦ κόσμου ὅλου καὶ τῶν θαυμασίων του.
 Οὕτως ἐφантаζόμην σου τὸ μέτωπον,
 τὰς παρειὰς, τὴν κόμην, . . . οὕτως· ὦ, γνωστὴ
 μοῦ εἶν' ἐκάστη τοῦ προσώπου σου γραμμὴ,
 καὶ ὅμως . . . ἡ μορφὴ σου ἔτι ὄνειρον
 μοὶ φαίνεται· ὦ, λάλει, εἶδεμὴ θάρρῳ
 ὅτι κοιμῶμαι.

ΚΛΥΤΙΑ.

Ἀδελφέ μου!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Ναί, αὐτὴ

αὐτὴ εἶν' ἡ φωνὴ πρὸς ἣν τὰ ὦτά μου
 ὥς ἐν ὀνείρῳ μαγικῶ ἐτρέποντο·
 αὐτὴ εἶν' ἡ φωνή, ἣν πάντοτε, παντοῦ,
 μέσῳ ἀσμάτων, καὶ κιθάρας καὶ αὐλῶν
 διέκριν' ἡ ψυχὴ μου, ἥς τὸ ἄφατον
 μέλος ὥς βρέφος μ' ἀπεχοίμιζε σιγὰ . . .
 ὦ ! λάλει, λάλει περαιτέρω.

ΚΛΥΤΙΑ.

Ἀδελφὲ,
 θέλεις μελαγχολήσῃς, ἂν λαλήσω, . . . πλὴν
 πρέπει ν' ἀκούσῃς, ἅπαντα . . . — Ἡ μήτηρ μας . .

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Τί μ' ἐνθυμίζεις ! . . . ποῦ, ποῦ εἶνε οἱ γονεῖς ;
 δὲν ἦλθον εἰς τὴν πόλιν καὶ αὐτοὶ μαζί ;

ΚΛΥΤΙΑ (σιγὰ).

Ἡ μήτηρ μας κοιμᾶται ὑπὸ τὴν σκιὰν
 τοῦ φοινικῶνος.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Πῶς ; ἀπέθανε ; . . . νεκρά !

ΚΛΥΤΙΑ.

Δὲν θὰ τὴν ἴδῃς πλέον· ἀφοῦ ἔφυγες
 σιγὰ ἐκ λύπης ἐμαράνθη, ὥς κηρὸς
 ἐτάκη, κ' ἡ ψυχὴ τῆς σ' ἠκολούθησε.
 Σὲ στερηθεῖσα, ἐστερήθη τῆς πνοῆς.
 ὦ ! διατί ἀπῆλθες ;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Ναί, Κλυτία μου,
ναί, διατί νὰ φύγω, δοῦλος νὰ γενῶ
ξένου ἀνθρώπου, ...

ΚΛΥΤΙΑ.

Ἄχ! ἡ μήτηρ ἡ πτωχὴ
Ὀλίγον ἔτι ἔζησε, καὶ πάντοτε
σὲ εἶχεν εἰς τὸ στόμα της...

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

ὦ μητέρ μου!

ΚΛΥΤΙΑ.

Ἐν βράδυ εἶπε τ' ὄνομά σου· ἄλλο τι
δὲν εἶπεν· — ἦτο πτῶμα· τὴν ἐθάψαμεν,
καὶ τὸν πατέρα παρεκίνησα ἐγὼ
νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν πόλιν νὰ σοὶ τὸ εἰπῇ.
Εἶθε νὰ μὴ τὸ ἔλεγον...

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Πῶς; ὁ πατήρ
εἶνε ἐδῶ, καὶ εἶσαι σὺ μακράν του;

ΚΛΥΤΙΑ.

Φεῦ!

εἶνε φυλακισμένος.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Πῶς, Κλυτία; τί;
φυλακισμένος εἶπες;

ΚΛΥΤΙΑ.

Ἄχ, Ἀντίνοε,

εἷς ἄνθρωπος κακός, εἷς ἱερεὺς, καθ' οὗ
τὴν ῥάβδον ὁ πατήρ μας ἤγειρε . . .

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Καὶ πῶς ;

ΚΛΥΤΙΑ.

Νὰ τὸν ἀκολουθήσω μᾶς ἐπρότεινεν,
εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ μᾶς προσέφερε
χρυσὸν πολύν· ὦ ! τί ἀχρεῖος ἄνθρωπος !
Εἶπον εἰς τὸν πατέρα νὰ ταχύνωμεν
τὸ βῆμα· πλὴν ἐκεῖνον ἔλαβ' ὁ θυμὸς,
κ' ἤγειρε χεῖρα κατ' αὐτοῦ τοῦ ἰσχυροῦ,
ὅστις δεσμώτην ἔσυρε κατόπιν του
τὸν δυστυχῆ πατέρα τοῦ λαοῦ ὁ ῥοῦς
μὲ ἔσυρε μακράν του, καὶ εἰς τὰς ὁδοὺς
ἀπεπλανήθην, μέχρῃς οὐ ἠρώτησα,
κ' εἷς δοῦλος τέλος μὲ ὠδήγησεν ἐδῶ.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Εἷς ἱερεὺς, μὲ εἶπες ; Ἐρχοῦ, φεύγωμεν . . .
τὰ ἴχνη του θὰ εὔρω, κ' εἰς τὰ μύχια
τῆς γῆς ἐὰν τὸν κλείουν . . . ὦ ! καὶ ἦν αὐτὸς
ὁ κόσμος, χάριν τοῦ ὁποίου ἔφυγον,
καὶ σᾶς ἀφῆκα. ὦ ! μακράν, μακράν αὐτοῦ !
Καὶ ὅταν ἐνωθῶμεν πάλιν καὶ οἱ τρεῖς,
εἰς τῆς μητρὸς τὸν τάφον ἐπιστρέφομεν,
κ' ἐκ τῆς σφικτῆς σας τότε ἀγκάλης ἢ θανῇ
νὰ μ' ἀποσπάσῃ μόνον θέλει δυνηθῇ.

[φεύγει μετ' αὐτῆς ταχέως.]

[Καταπίπτει ἡ αὐλαία].

ΠΡΑΞΙΣ ΤΡΙΤΗ.

[Κῆπος τοῦ παλατίου τοῦ αὐτοκράτορος. Ἐμπρὸς δεξιόθεν προφαίνεται πυλῶν κιονωτὸς, ὑπερέχων ὀλίγων βαθμίδων. Ἀντικρὺ πρὸ ὑψηλῆς συστάδος δένδρων προτομή λιθίνη τοῦ Ἀντινόου ἐπὶ στυλοβάτου. Τὸ βάθος φράσσει τοῖχος, εἰς οὗ τὸ μέσον ἀνοίγει πύλη κοσμουμένη ἐκατέρωθεν διὰ δύο σφιγγῶν. Νῦξ σεληνόφωτος].

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

ΚΑΛΒΟΣ καὶ ΣΕΜΟΣ

[κρατοῦντες δᾶδας κάθηνται ὀκλαδὸν πρὸ τοῦ πυλῶνος].

ΣΕΜΟΣ.

Νυστάζεις, Κάλβε;

ΚΑΛΒΟΣ.

Ὁχι.

ΣΕΜΟΣ.

Μὴ τυχὸν πεινᾷς;

ΚΑΛΒΟΣ.

Ὁχι.

ΣΕΜΟΣ.

Αἶ! μήπως ἐρωτεύθης τὸ λοιπόν;

ΚΑΛΒΟΣ.

ὦ! γὰρ σὲ πνίξουν αἱ τοῦ Ἄδου Ἐριννῦς!

πρὸς τί αἰ ἐρωτήσεις αἰ βλακώδεις σου ;

ΣΕΜΟΣ.

Αἰ, αἰ . . . ὁ Σέμος ἔχει ὄρεξιν φαιδρὸς
νὰ ᾔηνε, κ' ἔχει λόγον· πάλιν στερεὰ
ἡ κεφαλὴ τοῦ εἶνε εἰς τοὺς ὠμούς τοῦ
καὶ δι' αὐτὸ τοῦ Κάλβου τὸν λυπεῖ πολὺ
ἡ σκυθρωπότης.

ΚΑΛΒΟΣ.

Ἄθλιον σκολήκιον
τοῦ Νείλου, τί σέ μέλει ; Μεταξὺ ἐμοῦ
καὶ σοῦ κοινὸν ὑπάρχει ὅ,τι μεταξὺ
ἵππου ὠραίου καὶ βοῦς χονδροῦ . . .

ΣΕΜΟΣ.

Σιγὰ,
σιγὰ . . . ὁ Σέμος εἶνε δοῦλος ὡς καὶ σὺ
τοῦ αὐτοκράτορος . . .

ΚΑΛΒΟΣ.

Ὡς καὶ ἐγώ ; Αὐτὸ
μᾶς ἔλειψε ! τί εἶσαι σὺ ; τί μόρφωσιν
ἔχεις ; γνωρίζεις γράμματα ; τοὺς ποιητὰς
τοὺς Ἑλληνας γνωρίζεις ; αἰ ; πανάθλιε
ἰχνεῦμον ; ἱερόγλυφον ἐλεεινόν ;

ΣΕΜΟΣ.

Αἰ, αἰ . . . ὁ αὐτοκράτωρ ὅμως κάλλιον
γνωρίζει ἂν ἀξίζω τι· μοῦ ἔδωκε
τὸν δηλητηριοῦχόν τοῦ δακτύλιον

νὰ τὸν φυλάττω, καὶ αὐτὸς δὲν τὸν φορεῖ·
αὐτὸ σημαίνει πῶς φοβεῖται κάποτε
τὸν ἑαυτὸν του· πλὴν τὸν Σέμον πῶποτε.
Ὁ Σέμος εἶνε τίμιος, πιστός . . .

ΚΑΛΒΟΣ.

Ἄ, ᾶ!

ἡλίθιος καὶ τίμιος εἶν' ἀδελφοί·
ἂν δὲν τοῦ δίδης δηλητήριον, ἐὰν
σκορπίον εἰς τὴν κλίνην του δὲν θέτης, . . . αἶ,
αὐτό σου εἶνε φρόνησις, τ' ὁμολογῶ,
ἥτις ἀξίζει ἑκατὸν δηνάρια
χρυσᾶ.

ΣΕΜΟΣ.

ὦ, ὦ! ἀξίζω τριακόσια
ἐγὼ αὐτός.

ΚΑΛΒΟΣ.

Ἀξίζω ἐγὼ χίλια.

Κ' ἐν τούτοις εὐχαρίστως δὲν μὲ ἔδωκεν
ὁ πρῶτος κύριός μου εἰς τὸν Καίσαρα.
Αἶ! . . . τί νομίζεις; εἰς τὴν Ῥώμην σπάνιοι
τὸ γράψιμόν μου ἔχουν.—ὦ! καὶ τώρα; Ἄχ!
κατηραμένη Ἀφρική! Εἶνε αὐτὴ
ζωή; Νὰ ὑπακούῃ τις εἰς χωρικοῦ
υἱὸν, καὶ νὰ πληρώνη φόρον σεβασμοῦ
εἰς ἓν Ἀντίνοον . . .

ΣΕΜΟΣ.

Αἶ! Κάλβε, ἄκουσον.

μὴ ὕβρεις! εἴθε εὐλογήσουν οἱ θεοὶ
αὐτὸν τὸν πρᾶον κύριον, κ' εὐδαίμονα
ζωὴν χαρίσουν εἰς αὐτόν. Ἄν μ' ἔλεγε
μὲ μάχαιραν νὰ σχίσω τὴν κοιλίαν μου,
ἤθελον, μὰ τὸν τάφον τοῦ Ὀσίριδος,
τὸ κάμει.

ΚΑΛΒΟΣ.

Μὰ τὸν πώγωνα τῆς Ἰσιδος
ὁ Σέμος ἐτρελλάθη. Πρᾶος κύριος;
αἶ, αἶ... δὲν εἶνε ἄσχημος... ἡ κόμη του
εἶν' εὐμορφη· μὲ τοῦτο τί; τοῦ ὀμιλῶ
περὶ τῆς Ῥώμης, σιωπᾷ· τοῦ ὀμιλῶ
περὶ ὠραίων γυναικῶν, δὲν ἀπαντᾷ·
τοῦ λέγω εὐφυίας, ὅς ὁ Μένανδρος
θὰ μοῦ ἐφθόνει· οὐδὲ κἂν τὰς ἐννοεῖ.
Ἄκουσε, ποῦ σοῦ λέγω, τὸ ἀνούσιον
αὐτὸ παιδίον καὶ αὐτὸν τὸν Καίσαρα
ἤρχισε νὰ βαρύνῃ. Νὰ ἰδῶμεν ἂν
θὰ τοῦ τὸ συγχωρήτῃ, ὅτι σήμερον
ἔλειπεν εἰς τὸ γεῦμα.

ΣΕΜΟΣ [πονηρῶς].

Ἄ!... ἡξεύρω, ναί,
τόν ἀπησχόλει κάτι.

ΚΑΛΒΟΣ.

Στενοκέφαλε!

τίς ἀπησχολημένος δύναταί ποτε
νὰ ᾔνε, ὅταν Καῖσαρ τὸν χρειάζεται;

ΣΕΜΟΣ.

Ἡμεῖς βεβαίως ὄχι . . . οἱ ἐλεύθεροι . . .

ΚΑΛΒΟΣ.

Ἐλεύθεροι ; καὶ ποῖος εἶν' ἐλεύθερος
εἰς τὴν αὐλήν ; ἂν ἡμᾶς ἡγόρασε χρυσός,
ἡγόρασε τοὺς ἄλλους εὖνοια· κανεῖς
εἰς τὰς αὐλὰς δὲν εἶνε χάρισμα.

ΣΕΜΟΣ.

Σιγὰ,
ὁ αὐτοκράτωρ.

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΙ, ΑΔΡΙΑΝΟΣ καὶ εἷς ΓΛΥΠΤΗΣ
[ἐξέρχονται τοῦ πυλῶνος].

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Δαίδαλ', ἐτελείωσες ;
— Εὐδαίμονες τεχνίται ! ἐν καὶ μόνον σας
ἔργον σᾶς κάμνει ἀθανάτους· καὶ ἡμεῖς
δημιουργοῦντες χρόνους ὅλους, βλέπομεν
εἰς τὰς παλάμας τοῦ καιροῦ θραυόμενα
τὰ ἔργα μας. Ἄς ἴδω.

ΓΛΥΠΤΗΣ [πρὸς τοὺς δούλους].

Ἄνυψώσατε
τὰς δάδας. Πλέον ὑψηλά. Τόσον· ἀρκεῖ.
[Πρὸς τὸν Ἀδριανόν.]
Ἄν εὐδοκῆτε τόρα, πλησιάσατε.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [καθ' ἑαυτόν].

Ὁ καύσων ἴσως τῆς νυκτός τὸν εἵλκυσε,
καὶ νὰ λουσθῇ ὑπῆγεν εἰς τὸν ποταμόν.
Ἔστω ἄς πράττῃ καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ· καλὸν
εἶνε· πλὴν ἔτι δὲν τὸ ἐσυνείθισα.

ΓΛΥΠΤΗΣ.

Αὐθέντα . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Εἶσαι ἕτοιμος ; — ὦ ! τέρπομαι
μέ δάδων φῶς νὰ βλέπω φωτιζόμενον
ἐν ἄγαλμα, πορφύραν ἐνδυόμενον
καὶ οἶονεὶ ἐλέγχον αἷμα ζωντανόν
ὑπὸ μαρμάρου φλέβας . . .

[ἱστάμενος πρὸ τῆς προτομῆς].

Ὑψηλότερα
τὰς δάδας· οὕτως ! Τώρα ἄς τὸ ἴδωμεν.
Τεχνίτα, Προμηθέως μεγαλόνοια
τὴν χεῖρά σου ἐκίνει, ὅταν ἔγλυφες
αὐτό.

ΓΛΥΠΤΗΣ.

Θὰ ᾔτο λίθος πᾶς τεχνίτης, ἂν
αὐτὸν μορφὴ τοιαύτη δὲν ἐνέπνεε.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Τὰ βλέφαρα ὀλίγον ἀνοικτότερα
νὰ ᾔνε ἴσως ἔπρεπε· καὶ αἱ ὀφρῦς
οὐχὶ τοσοῦτον σοβαραί.

ΓΛΥΠΤΗΣ.

Εἶνε πιστὸν ὃν νισσοῦμαι ὁ
ἔκτυπον τῆς πολλάκις μελαγχολικῆς
μορφῆς τοῦ σεβαστοῦ σου τέκνου. Ἐχουσι
χάριν ἰδιαιτέραν οὕτω, Καῖσάρ μου.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [ταχέως].

Μελαγχολῶντα παρετήρησες καὶ σὺ
αὐτόν; σὲ εἶπέ τι περὶ τοῦ βίου του,
τοῦ νῦν, τοῦ παρελθόντος; σοὶ ἐλάλησε
περὶ ἐμοῦ;

ΓΛΥΠΤΗΣ.

Εὐγνώμων καὶ μὲ σεβασμόν.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ὑπαγε, Δαίδαλε, καὶ αὔριον πρωτὶ
ἐλθὲ νὰ σ' ἴδω· σὲ εὐχαριστῶ.

[Ὁ Γλύπτης ἀπέρχεται.]

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ, οἱ ΔΟΥΛΟΙ [εἰς τὸ βάθος].

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [ἰστάμενος πρὸ τῆς προτομῆς].

Ἐγὼ

νὰ ᾔμαι κύριός σου; εἰς ζυγὸν ἐγὼ

νὰ ὑποτάξω σοῦ τὴν θέλησιν; ποτέ!

Σὺ εἶσαι κύριός μου, σὺ ὑπὸ ζυγὸν

μὲ ἔχεις· πόσον ὅμως ὁ ζυγὸς αὐτὸς

μ' ἀρέσκει· ναι, μ' ἀρέσκει τὴν ἰδίαν μου

νὰ ἐξαλείψω θέλησιν εἰς μίαν σου
φρενοτροπίαν. Σὺ ἐδίδαξες χαρὰν,
σὺ λύπην τὴν ψυχὴν μου, ἣν ἐνόμιζον
γραῖαν, τὸ πόμα τῆς ζωῆς κενώσασαν
μέχρι τρυγός.

[ὁπισθοχωρεῖ μικρόν].

Καὶ τώρα νὰ σὲ στερηθῶ;
νὰ φύγης; — Κ' ἡ ψυχὴ μου; ... θὰ πετάξῃ μετὰ σοῦ.
Ὁφείλ' εἰς τὸν υἱόν του τοῦτο εἰς πατήρ;
Ὅποτε μοὶ τὸ εἶπεν, ἐφρικίασα,
ὥς ἂν ἐρράγῃ αἴφνης ὑπ' ἐμὲ ἡ γῆ,
κ' ἡνοίχθῃ χάος πρὸ ποδῶν μου. Τίς αὐτὸ
τὸ χάσμα θὰ πληρώσῃ; ...

Τὴν πατρίδα του
ποθεῖ· νὰ ἴδῃ θέλει τὴν καλύβην του.

Ἄς ἡδυνάμην μ' ἓνα μόνον λόγον μου
πατρίδα καὶ καλύβην καὶ πατέρα του
νὰ ἐξαλείψω ἐκ τῆς γῆς! ... τὸν πόθον τοῦ
θὰ ἐξερρίζουν ἴσως ἐκ τοῦ στήθους του ...

[σκέπτεται].

Ἄν μετεκάλουν τὸν πατέρα του ἐδῶ,
θὰ ἔπαυ' ἴσως πληρωθεὶς ὁ πόθος του.

Ἄλλ' ὅχι! πόθος ὡς αὐτὸς δὲν σβέννυται.

Θὰ τὸν διενεμόμην μὲ τὸν ἄλλον του
πατέρα τότε· μόλις ἤμισυν υἱὸν

θὰ εἶχον. Ὅχι, ὅχι· ἰδικός μου νὰ γενῇ,
ὀλόκληρον τὸν θέλω! — Τί ἀνόητος

ὑπῆρξα νὰ τὸν κλείσω — ἄνθος νεαρὸν —
ἐντὸς τῶν σοβαρῶν μου ἀνακτόρων. ὦ!

διττῶς ὑπῆρξα ἄφρων, τῆς πατρίδος του
ἐγγὺς νὰ τὸν κρατήσω τόσον. Ἄγωμεν
λοιπὸν εἰς Ῥώμην· νέον κόσμον ἄς ἰδῇ
καὶ ἄς χωρίσῃ ἡ εὐρεῖα θάλασσα
τοὺς πόθους του κ' ἐκεῖνον.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΙ. ΣΟΓΧΙΣ [εἰσέρχεται δρομαῖος
ἀριστερόθεν].

ΣΟΓΧΙΣ.

Ὑψηλότατε !

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [δυσσαρέστως].

Τί θέλει πάλιν ἡ ῥικνὴ αὐτὴ μορφή ;
[μεγαλοφώνως].

Τί φέρεις, Σόγχι ;

ΣΟΓΧΙΣ.

ὦ ! συγγνώμην, κύριε,
νὰ σοῦ ζητήσω δι' ἐν σφάλμα ἔρχομαι.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Τί εἶνε ;

ΣΟΓΧΙΣ.

Τοῦ ναοῦ μου ἱερεὺς, Ἀμροῦ
καλούμενος, συνήντησ' εἰς τὴν πόλιν μας
τυχαίως δύο ξένους, ἓνα γέροντα
μετὰ τῆς θυγατρὸς του, καὶ ἐπρότεινεν
εἰς τὴν παρθένον νὰ μετάσχη σήμερον

τοῦ ἱεροῦ θιάσου, ὃν νεάνιδες
εἰς τῆς θεᾶς τὴν ἐορτὴν θ' ἀποτελοῦν.
Τὴν πρότασιν ὁ γέρων παρενόησε,
καὶ μὲ τὴν ῥάβδον τὸν Ἀμρου ἐκτύπησεν·
ἐκεῖνος εἶπε νὰ συλλάβωσιν αὐτόν,
καὶ νὰ μοὶ τὸ ἀγγείλῃ ἦλθεν . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [ἀδιαφόρως].

Ἔριδες

τοῦ δρόμου !

ΣΟΓΧΙΣ.

Εἰς τὸν οἶκον ἔδραμον εὐθὺς
καὶ μ' ἐκπληξίν μου εἶδον καὶ μὲ τρόμον μου,
ὅτι δεσμώτης ἦτον ὁ ξενίσας μας
ἐκεῖνος γέρων ἄλλοτ' εἰς τοῦ Μοίριος
τὴν λίμνην.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [τρομάζων].

Πῶς ; ὁ Ἕλληνα ; κ' ἔφερε μαζὺ
τὴν κόρην του;

ΣΟΓΧΙΣ.

Ὡς εἶπες.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [καταστελλόμενος].

Καλὰ, κάλλιστα.

Αφοῦ τὸ πρᾶγμα οὕτως ἦλθε, χρήσιμον
τὸ τυχερὸν ἄς γείνη. Ἦλθον τὸν υἱὸν
νὰ μοῦ ἀρπάσουν, καὶ τοὺς συνελάβομεν.
Φύλαξον, Σόγχι, ἀμφοτέρους αὐστηρῶς,

καὶ πρόσεξον μὴ μάθῃ ὁ υἱός μου τί.
ΣΟΓΧΙΣ.

Εἶνε ἀργὰ, αὐθέντα.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Πῶς;

ΣΟΓΧΙΣ.

Ἡ κορασὶς
ἔφυγε μόνη, ἦλθ' ἐδῶ, καὶ μετ' αὐτῆς

τὸν ἀδελφὸν λαβοῦσα, ἀνεχώρησαν

ὁμοῦ κ' ὑπῆγον νὰ ἐλευθερώσωσι

τὸν γέροντα πατέρα των. Εἰσώρμησεν

ὁ ἀδελφὸς εἰς τὸν ναὸν, μ' ἐξύβρισε,

καὶ τὸν πατέρα του λαβὼν ἔτρεξ' εὐθύς

νὰ μὲ κατηγορήσῃ . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Κ' οἱ τρεῖς μαζύ;

ΣΟΓΧΙΣ.

Ναί· καὶ ὠρκίσθη ὁ Ἀντίνοος, ποτὲ

νὰ μὴν ἀφήσῃ πλέον τὰς ἀγκάλας των,

καὶ μετ' αὐτῶν νὰ φύγῃ εἰς τὴν ἔρημον.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Μὰ τὸν ὠκεανόν! ὁ παῖς εἶνε θρασύς!

Ὁρκίσθη λέγεις; . . . Σόγχι, πῶς σοῦ φαίνονται

οἱ ὅρκοι;

ΣΟΓΧΙΣ.

Τοὺς φυλάττω.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Μὴ καὶ σὺ μαζύ

ώρκίσθης ; Φύγε ἀπ' ἐδῶ !

[Ὁ Σόγχις φεύγει].

Ὁ προσφιλὴς
υἱός μου ἠνωμένος με τοὺς μισητοὺς
ἐχθρούς μου;... ναὶ, ἐχθρούς μου ! — ὦ ! τί δύναμιν
ἔχει ἡ κόρη αὕτη, καὶ τὸ αἷμά μου
ἀνακυκᾷ ἡ θεά μόνη, τ' ὄνομα
αὐτῆς ; Τὸ μέλαν ἐνθυμοῦμαι ὄμμα της
ὅταν τὴν εἶδον πρῶτον εἰς τὴν ἔρημον·
ὄμμα βασκάνου ὅφως ἐνόμισα
ὅτι ἠτένιζ' ἐπ' ἐμέ, καὶ ἔφριξα, ...
καὶ τώρα πάλιν μυστικὴ μοῦ λέγει τις
φωνή, ὅτι ἐχθρός μου εἶνε φοβερός
αὕτη ἡ νέα, ... ναὶ, ἐχθρός μου ! ἡ νεότης της
ἐγκλείει φλόγα, πῦρ παμφάγον ἔρωτος
βιβρώσκον τὴν καρδίαν καὶ τυφλοῦν τὸν νοῦν.
Θὰ μοῦ τὸν ἀφαιρέσῃ ! — Ἐστω ἔρωτα
ᾶς αἰσθανθῇ ἡ νέα τοῦ καρδία, πλὴν
ὄχι πρὸς ταύτην, ὄχ' εἰς τὰς ἀγκάλας της.
Ἐχθρά μου εἶνε, καὶ τ' ἀθῶον αἷμά του
θὰ φαρμακεύσῃ. Πρέπει διὰ πάντοτε
νὰ χωρισθῶσι· κόσμος ὅλος νὰ τεθῇ
ἀνάμεσόν των, ... ἔστω καὶ ὁ τάρταρος.
— Ἀλλ' ἔρχονται ! γλυκύτης καὶ ἐπίπλαστος
τῆς γλώσσης μου ᾶς κρύψῃ τὴν φαρμακερὰν
πικρίαν.

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΙ, ΑΝΤΙΝΟΟΣ, ΓΕΡΩΝ καὶ ΚΛΥΤΙΑ
[ἀριστερόθεν].

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Ὅχι, πάτερ, μὴ ἐναντιοῦ.
Θὰ τοῦ τὸ εἶπω· ὦ! ποθῶ ἐκδίκησιν.
Ὑποδοχὴ τοιαύτη σ' ἔπρεπεν;

ΚΛΥΤΙΑ.

Ἄφου
ἠνώθημεν καὶ πάλιν, χαῖρε, ἀδελφέ· πᾶς ὕμνός σου
λησμόνει τ' ἄλλα.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Εἶσαι καὶ κατάκοπος
καὶ θὰ πεινᾷς, ὦ πάτερ· εἰσελθε.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Καλοὺς
καὶ προσφιλεῖς μοι φέρεις ξένους, τέκνον μου.
Γέρον, Κλυτία, καλῶς ἦλθετε.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Πικρὸν
ὦ Καῖσαρ, εἶν' αὐτὸ τὸ καλῶς ἦλθετε.
Ὑβρις αἰσχρά...!

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἡξεύρω καὶ τὸν πράξαντα
γνωρίζω, καὶ τὴν πράξιν. Σοὶ ὑπόσχομαι

ὁποῖαν μοῦ ζητήσης ἐπανόρθωσιν.

ΓΕΡΩΝ.

Δέν θέλω οὐδεμίαν· πταίστης εἶμ' ἐγώ,
ὅστις ἐδῶ μετέβην, πάντα ἄγνοῶν
τοὺς τρόπους καὶ τοὺς τύπους καὶ τὰ ἔθιμα
τοῦ κόσμου, ὃν ποτέ μου δέν ἐσπούδασα.

Ἄς ζῇ ἐντός του ὅστις ἐσυνείθισε
τὴν ῥάχιν του νὰ κύπτῃ πρὸ τῶν ἰσχυρῶν,
καὶ ἀπαθῆς τὰς ὕβρεις των νὰ δέχεται.

Ἐγὼ γηράσας πλέον, εἶμ' ἀνίκανος
νὰ μάθω νέα πράγματα.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Τίς ἀφορμὴ

Σὲ ἔφερ' εἰς τὴν πόλιν;

ΓΕΡΩΝ.

Εἰς τὸ τέκνον μου
ν' ἀγγείλω ὅτ' ἡ μήτηρ του ἀπέθανεν.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

ὦ! τὴν καλὴν γυναῖκα!

ΓΕΡΩΝ.

Κἂν ἀπέθανε,
πρὶν τὸν υἱὸν της ἴδῃ ὑπὸ τὸ βαρὺ
τῆς μοίρας του φορτίον ἔρποντα. Κ' ἐγὼ
ἀναχωρῶ ἀπόψε, μὴ δυνάμενος
νὰ μεταβάλλω τῶν πραγμάτων τὴν φορὰν.

ANTINOΟΣ.

Ναὶ, πάτερ, φύγε κόσμον σοῦ ἀνάξιον·
 Πλὴν λάβε με μαζύ σου, καὶ ἀχώριστοι
 ἄς ζήσωμεν κ' οἱ τρεῖς μας τοῦ λοιποῦ.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Υἱέ,

μὴ λησμονῆς πατέρα ὅτι ἤλλαξες
 κ' ἔχεις καθήκοντ' ἄλλα.

ANTINOΟΣ.

ὦ! σὺ, Κύριε,

γνωρίζεις τίς μὲ τήκει πυρετός ἐδῶ,
 γνωρίζεις ὅλα, σοὶ τὰ εἶπον... Τώρα καὶ
 ποῦ εἶνε μόνοι, λυπημένοι, ἐνδεεῖς
 ἀγάπης, ἄφες νὰ ὑπάγω μετ' αὐτῶν!
 Υἱός σου ἤμην, ἐπειδὴ ἠθέλησα·
 Ἄλλ' εἴμ' υἱός του, ἐπειδὴ τὸ αἷμά μου
 τὸ λέγει... κ' ἡ καρδιά ἐνδον τὴν φωνὴν
 τοῦ αἵματος ἀκούει...

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἡ καρδιά σου

τὸν νοῦν σου ἄς ἀκούσῃ.

ANTINOΟΣ.

Ὅμως νοσταλγῶ!

Εἰς τὴν πατρίδα ἠθέλον νά...

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [αὐστηρῶς].

Σοῦ πατρίς

εἶν' ὅπου τὸ καθήκον σὲ καλεῖ.
[ἡπιώτερον].

Καὶ πῶς;

αἱ ἄμμοι τῆς ἐρήμου εἶνε διὰ σέ;
ἡ θήρα καὶ ἡ ἄγρα ὁ τοῦ βίου σου
σκοπός; Τοιοῦτον, Γέρον, ὡς πατήρ
ἐπιθυμεῖς τὸ τέκνον σου προορισμὸν
νὰ ἔχη;

ΓΕΡΩΝ.

Τὸν υἱόν μου, Καῖσαρ, σ' ἔδωκα.
Ἀλλὰ, νομίζω, φρόνιμα θὰ ἔπραττες
ἐὰν ὀπίσω μοὶ τὸν ἔδιδες.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Καλὰ
γνωρίζεις, Γέρον, τὸ συμφέρον σου.

ΓΕΡΩΝ.

Ἐγὼ
συμφέρον μου νομίζω τὸ τοῦ τέκνου μου.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Πλὴν σὺ ἐχθρὸς ἀνθρώπων θέλεις νὰ γενῇ·
κ' ἐγὼ, νὰ γείνη ἄνθρωπος...

ΓΕΡΩΝ.

ὦ! εἴθε μὴ
μετανοήσης δι' αὐτὴν τὴν χλεύην σου!

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Τὸ τέλος θὰ τὸ δείξῃ. Ἀπερχόμεθα

εἰς Ῥώμην ὅσον οὐπώ. Ἀπ' ἐκεῖ συχνὰ
 θὰ ἔχῃς τοῦ υἱοῦ σου γράμματ', ἅτινα
 παραμυθίαν θὰ σοὶ φέρουν καὶ χαράν.
 Μὴ ἀνησύχει . . . Καὶ ἀναχωρεῖς εὐθὺς
 ἀπόψε ; . . .

ΓΕΡΩΝ.

Ἄν πορθμέα εὕρω, θέλοντα
 τὸν Νεῖλον ν' ἀναπλεύσῃ. Ἡ ἀδύνατος
 λέμβος μου δὲν ἀντέχει εἰς τοιοῦτον πλοῦν.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Τὰ κύματα τοῦ Νείλου πλύνουσιν αὐτοῦ
 τοῦ κήπου μου τοὺς τοίχους· λέμβοι ἄπειροι
 σαλεύουσιν ἐκεῖ εἰς τὴν διώρυγα . . .
 ἔκλεξον μίαν ἐξ αὐτῶν, καὶ δούλους μου
 δύο σοὶ δίδω, κωπηλάτας ἱκανούς.

ΓΕΡΩΝ [δείκνυν τὴν Κλιτύαν].

Ἀρκοῦμεν δύο νὰ τὴν κυβερνήσωμεν.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Χαῖρε λοιπόν ! Ἀποχαιρέτισον αὐτοὺς,
 υἱέ μου, κ' ἔρχου μετ' ἐμοῦ.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [σύννους].

Σ' ἀκολουθῶ . . .

[Ὁ Ἀδριανὸς ἀπέρχεται, προπορευομένων τῶν ὁδοφόρων δού-
 λων].

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ.

ΓΕΡΩΝ, ΑΝΤΙΝΟΟΣ, ΚΛΙΤΥΑ.

ΓΕΡΩΝ.

Νὰ χωρισθῶμεν πρέπ', υἱέ μου.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Πάτερ μου,

μ' ἀφίνεις ;

ΓΕΡΩΝ.

Ὑποτάξου εἰς τὴν μοῖράν σου.
 Κύκλω σου ἶδε· ἄπειροι ζῶσιν ὥς σὺ,
 τὸν τράχηλόν των κύπτοντες ὑπὸ ζυγόν.
 Ὅταν σκληρύνῃ ὁ ζυγὸς τὸ δέρμα των,
 ἐξοικειοῦνται πρὸς τὸ πεπρωμένον των,
 καὶ μάλιστα νομίζουν ἑαυτοὺς εὐδαίμονας.
 Εὐδαιμονίαν ἄλλην εἶχον διὰ σέ
 σκεφθῇ, ἀλλὰ σὺ τὴν περιεφρόνησες.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [ἐμπαθῶς].

Πλὴν τόρα τὴν ἀρπάζω πάλιν!...

ΓΕΡΩΝ.

ὦ! καὶ ποῦ

τὴν ἀρπαγὴν θὰ κρύψῃς ; πανταχοῦ τῆς γῆς
 φθάνει τὸ βλέμμα καὶ ἡ χεὶρ τοῦ Καίσαρος.

[Ὁ ΚΑΛΒΟΣ ἐξέρχεται τοῦ πυλῶνος, ἡγούμενος δούλων, φε-
 ρόντων δάδας καὶ δῶρα].

ΚΑΛΒΟΣ.

Οἱ δοῦλοι θὰ σοῦ φέξουν μέχρι τῆς ἀκτῆς
τοῦ ποταμοῦ. Σοὶ φέρουν καὶ τὰ ξένια.

ΓΕΡΩΝ.

Εἰπέ εἰς τὸν αὐθέντην σου ὅτι οὐδὲν
ἐπιθυμεῖ ὁ Γέρων· ἐν ἀκάτιον
μόνον, καὶ τοῦτο δάνειον. Πηγαίνωμεν.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Εἰς τὴν Κλυτίαν κάτι! — Ἄκουσ', ἀδελφή.

[Ὁ Γέρων ρίπτει βλέμμα λύπης ἐπ' ἀμφοτέρους καὶ ἀπέρχεται
διὰ τῆς πύλης τοῦ κήπου, ἀκολουθῶν τοὺς δαδούχους. Ὁ Κάλ-
βος μετὰ τῶν ἄλλων ὑπηρετῶν εἰσέρχεται εἰς τὸν πυλῶνα.]

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ, ΚΛΥΤΙΑ.

ΚΛΥΤΙΑ.

Τί θέλεις νὰ μὲ εἴπης;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Ἄχ! ἐλεύθερος
νὰ γείνω θέλω, καὶ ἄς ἀποθάνω.

ΚΛΥΤΙΑ.

Πῶς;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Θὰ δραπετεύσω.

ΚΛΥΤΙΑ.

Καὶ πρὸς τίνα ; ποῦ ;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Πρὸς σᾶς,

Μὲ σᾶς.

ΚΛΥΤΙΑ.

Ἄλλ' ὁ πατήρ μας τ' ἀπηγόρευσε.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Σᾶς συνοδεύω ἐκ τῆς ὄχθης, μέχρῃς οὖ
εἰς ἔρημόν τι μέρος φθάσω τῆς ἀκτῆς·
τότ' εἰς τὸ ῥεῦμα πίπτω, φθάνω κολυμβῶν
τὴν λέμβον σας, κ' ἐλπίζω δὲν θ' ἀφήσετε
τοῦ Νείλου νὰ χορτάσω τὰ ὀψάρια...

ΚΛΥΤΙΑ.

Τί λέγεις, ἀδελφέ ; ἀλλὰ ὁ Καῖσαρ δὲν . . . ;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Θὰ μὲ ζητήσῃ ; βεβαιότατα· ἀλλὰ
θα μ' εὔρῃ ; δὲν γνωρίζω τὰ περίχωρα ;
πᾶσαν τοῦ δάσους κρύπτῃν καὶ πᾶν σπήλαιον
πᾶσαν τῆς γῆς ῥαγάδα, καὶ πᾶν στέλεχος
δένδρου κενόν ; Ἡσύχῃ· μετὰ ἔτος ἐν
ἐλησμονήθην !

ΚΛΥΤΙΑ.

Τίς σὲ λησμονεῖ ; ἀλλὰ
καὶ τοῦτο ἂν συμβῇ, θὰ λησμονήσῃς σύ ;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Εγώ ;

ΚΛΥΤΙΑ.

Ὁ οἶκος οὗτος εἶνε εὐμορφος,
 χρυσοῦς, καὶ ἡ καλύβη μας μικρά, πτωχή-
 καὶ ὅμως τὴν ἡγάπας, ὅταν κόσμος σου
 αὐτ' ἡ καλύβη ἦτο· θὰ τὴν ἀγαπᾷς
 καὶ τὸρ' ἀκόμη ;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

ὦ Κλυτί', ἂν ἔβλεπες
 εἰς τὴν ψυχὴν μου ! Πρό τινων ὥρων
 τὸ συνησθάνθην μόλις· μόνη, μόνη σὺ
 εἶσαι ὁ πόθος, τ' ἄλγος μου, τὸ πάθος μου,
 τὸ βάλσαμόν μου, ἡ παρηγορία μου !
 Τί τῶν λαμπρῶν μου ἡμερῶν μετέβαλε
 τὸ φῶς εἰς σκότος, ὅταν ἐστερήθην σέ ;
 Τί ἄλλο ἐν τῷ μέσῳ πλούτου καὶ χρυσοῦ
 μ' ἐπτώχυνεν, ἢ μόνον ἐν μου αἶσθημα
 ὅτ' ἡ ζωὴ μου εἰς πνοήν σου κρέμαται ;
 ὦ ! πρό καιροῦ, Κλυτία, ὕπνωττ' ἐν ἐμοὶ
 τὸ αἶσθημά μου τοῦτο . . . τὸ ἐξύπνισεν
 ἡ δυστυχία ! Τὸρ' ἀνέτειλε φαιδρὸν
 ἐντός μου, μὲ θερμαίνει, μὲ ζωογονεῖ . . .
 ὦ ! πιστευσόν μου, εἰς τοὺς κλύδωνας τοῦ πλοῦ,
 εἰς τοὺς μονήρεις περιπάτους μου, παντοῦ . . .
 εἰς πανηγύρεις, εἰς πομπὰς, εἰς θέατρα,
 εἰς τὴν χαράν μου, εἰς τὴν λύπην μου, σὺ, σὺ

ἦσο σελήνη τῶν νυκτῶν μου, κ' ἥλιος
 τῶν ἡμερῶν μου. Τέλος ὅταν μυστικά
 πρὸς τὴν καλύβην μ' ἔσυρ' ἡ καρδιά μου,
 τίνος ἀστέρος ἔβλεπον ἐκεῖ τὸ φῶς;
 τοῦ στόματός σου ἐν μειδίαμα γλυκὺ,
 ἐν βλέμμ' ἀγάπης τοῦ ὑγροῦ σου ὀφθαλμοῦ,
 ἐν φίλημά σου!
 [τὴν φιλεῖ.]

ΚΛΥΤΙΑ.

Φίλτατε Ἀντίνοε!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

ὦ! πῶς τοσοῦτον χρόνον συνεζήσαμεν,
 χωρὶς νὰ αἰσθανθῶμεν, νὰ μαντεύσωμεν
 τὴν εὐτυχίαν μας αὐτήν; καὶ ἔπρεπε
 νὰ μᾶς χωρίσ' ἡ τύχη, ἵνα διδαχθῶ,
 πῶς εἶνε ἄδης εὐτυχία χωρὶς σοῦ
 καὶ δυστυχία μετὰ σοῦ Ἠλύσια;
 Θὰ μ' ἐρωτᾷς ἀκόμη ἂν ἡ ἔρημος
 μ' ἀρκεῖ, ἐνῶ εἰς τὰς ἀγκάλας σου ἐκεῖ
 τὸν οὐρανὸν θὰ εὕρω, καὶ τὰ ἄστρα του,
 αὐτὰ τὰ ἄστρα νὰ φιλῶ θὰ δύναμαι;

ΚΛΥΤΙΑ [εἰς τὰς ἀγκάλας του].

Ἀρκεῖ!... σιώπα! θὰ μοῦ φύγῃ ἡ ψυχὴ!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Ὅχι, γλυκεῖα ἐρωμένη, ἄγγελε
 χρυσόπτερέ μου, ὄχι, φίλη σύζυγε,

ὄχι, . . . μὴ λέγε θάνατον, Κλυτία μου . . .
 ἀλλὰ ζωὴν γλυκεῖαν λέγε κ' ἔλπιζε.
 Ἴδὲ, τὰ ἄστρα νεύουν, ὁ πατὴρ
 μᾶς περιμένει. Ἀποχαιρετῶ λοιπὸν
 αὐτὰ τὰ τείχη, καὶ τὴν ὑπερήφανον
 αὐτῶν πτωχείαν, καὶ γελῶ ὅτι οὐδὲν
 νὰ μοὶ προσφέρουν δύνανται ἀντάξιον
 τῆς ἄμμου τῆς ἐρήμου, ἥτις μαλακὴ
 φιλεῖ τὴν πτέρναν τοῦ ποδός σου. — Φεύγωμεν !
 [Τὴν ὁδηγεῖ ταχέως πρὸς τὴν θύραν τοῦ κήπου.]

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΟΗ.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [ἐπιφαίνεται εἰς τὴν φλοιὰν τοῦ πυλῶνος], ΚΑΛ-
 ΒΟΣ καὶ ΣΕΜΟΣ [κρατοῦντες δάδας ὀπισθὲν του].

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ποῦ φεύγετε ;

[Οἱ δοῦλοι καταβαίνουνσι ταχεῖς τὰς βαθμίδας, καὶ στερεοῦντες
 τὰς δάδας των ἐπὶ σιδηρῶν ῥάβδων, τάσσονται παρὰ τὰς
 Σφίγγας].

ΚΛΥΤΙΑ.

Ἄχ ! τόρα ἀπωλέσθημεν !

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Καρδία μου, ἡρέμει.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [κατέρχεται βραδέως τῶν βαθμίδων].

Ποῦ πορεύεσαι,

υἱέ ;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Τὴν ἀδελφὴν μου, Καῖσαρ, φεύγουσαν

Πρὸς τὸν πατέρα συνοδεύω.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ὁχι σύ!

ὁ Κάλβος ἄς ὑπάγῃ μετ' αὐτῆς. Ἐμὲ
σύ ἀκολουθεῖ.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [καταστελλόμενος μετὰ κόπου].

Πρὶν ἢ τὸν πατέρα μου
κἂν ἀποχαιρετίσω;

ΚΛΥΤΙΑ.

Ἄφες, ἀδελφέ.
ἐναντιοῦνται οἱ Θεοί...

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Τί; οἱ Θεοί;
ποῦ εἶνε κ' ἐμποδίζουν; Μὴ εἰς σύννεφα
ζητῆς νὰ εὕρῃς τοὺς ἐχθρούς μας...

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Φρόνιμος
ἔσο υἱέ μου· τὸ κοχλάζον αἷμά σου
εἶνε ἐχθρός σου μόνος. Ἀκουσον κ' ἐμέ.
Τὴν ἀδελφήν σου ἄφες· τοῦ πατρὸς αὐτῆς
ἡ θέλησις τὴν κράζει. Ἐγὼ ἤθελον
νὰ μείνῃ...

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Θὰ ἀπέλθῃ, πλὴν κ' ἐγὼ μαζύ.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἡ τοῦ πατρὸς σοῦ σὲ κωλύει θέλησις·

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Τοὺς χαλινοὺς μὴ τόσον, Καῖσαρ, ἔντεινε.
Αὐτὸ τὸ βράζον αἷμά μου σεβάσθητι!
Τὴν ἀδελφήν μου θέλω· πρέπει μετ' αὐτῆς
ν' ἀπέλθω.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Πρέπει ; τοῦτο μὴ καὶ δεύτερον
ἐπαναλάβῃς.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Πρέπει, εἶπον· πρέπει, ναί !

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἄν πρέπει λέγῃ ὁ υἱὸς, καὶ ὁ πατὴρ
θα εἶπῃ πρέπει.
[πρὸς τοὺς δούλους].

Ἀποσπάσατέ του τὴν
εὐθὺς ἐκ τῆς ἀγκάλης, . . . ὁδηγήσατε
αὐτὴν πρὸς τὸν πατέρα της . . .

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [ὁπισθοδρομῶν].

Τί ; βία ;

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Αἶ !

τὴν πανουργίαν τοῦ υἱοῦ ἢ τοῦ πατρὸς
συντρίβει βία.

ANTINOΟΣ.

Ἔχεις, Καῖσαρ, δίκαιον...
 Ἀνάξιόν μου ἦτο· ἤθελον κρυφὰ
 νὰ δραπετεύσω· ἦν δειλία ταπεινὴ,
 δι' ἣν αἰσχύνην τώρα συναισθάνομαι.
 Ἀνυποκρίτως τὸν σκοπὸν μου ἔπρεπε
 νὰ σ' εἶπω: Πράττω τοῦτο, Καῖσαρ, ἐπειδὴ
 δύναμαι νὰ τὸ πράξω. Καὶ ἂν ἀληθὴς
 υἱὸς σου ἦμην, πάλιν ἤθελέ ποτε
 ἔλθει ἡμέρα, ὅτ' ἐνῆλιξ καταστάς
 ἐλεύθερος θὰ ἦμην. Σοὶ εὐγνωμονῶ
 δι' ὅ,τι πρὸς με ἔπραξας, — καλὸν, κακόν,
 ἀδιαφόρως — πλὴν συντρίβω τὸν ζυγόν,
 ἐλεύθερον κηρύσσω ἑμαυτὸν, κ' εὐθὺς
 τὴν νύκτα ταύτην οἴκαδε ἀπέρχομαι
 μὲ τὸν πατέρα καὶ τὴν ἀδελφὴν μου...

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ω!

πλὴν λησμονεῖς, υἱέ μου, ὅτι ἄνω σου
 ὑπάρχει κάτι...

ANTINOΟΣ.

Τὸ γνωρίζω· εἰς ζυγὸς
 αὐτὸν ἀποτινάσσω.

ΚΛΥΤΙΑ.

Φίλτατ' ἀδελφέ!

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [μετ' αὐξούσης ὀργῆς].

Ὅτι εὐγνωμοσύνης καὶ καθήκοντος

ἀποτινάσσεις τὸν ζυγὸν, δὲν ἀπορῶ·
εἶς' ἄνθρωπος· ἀλλ' ὅτι καὶ τοῦ λογικοῦ
νὰ ἀποπτύσης προσπαθεῖς τὸν χαλινόν,
καὶ μαίνεσαι, ἐνῶ ἐν νεῦμα . . .

ΚΛΥΤΙΑ.

Κύριε,
μὴ Καῖσαρ ἔσο πρὸς αὐτόν, ἀλλ' ἄνθρωπος· ὁ ὢν
ἄνθρωπος μόνον, ἂν οὐχὶ πατήρ, ἀφοῦ
ὡς ἄνθρωπος σοὶ ἔπταισε· μὴ ἄκουε
τί λέγει· μόνον τὴν καρδίαν του ἰδέ.
Φαντάσου πόσον εἶν' ὀξύς ὁ πόνος του,
φαντάσου ποία ἡ ἀπελπισία σου,
ἀφοῦ τὸ σέβας ἐλησμόνησε πρὸς σέ,
τὸν τόσον ἀγαθόν. ὦ Καῖσαρ, ἄφες μας
νὰ φύγωμεν ἐντεῦθεν, καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς
θὰ ᾔηνε προσευχή μας· Εὐμενεῖς
πρὸς σέ νὰ ᾔηνε, ὡς ἐφάνης πρὸς ἡμᾶς.
[Πίπτει εἰς τοὺς πόδας του.]

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [μὲ ἄγριον βλέμμα].

Θεοὺς; τί φλυαρίας περὶ εὐμενῶν
Θεῶν μοὶ λέγεις; μ' ἔδωκαν αὐτοὶ ποτὲ
ὅ,τι ἐζήτουν; Μόνος μου τὸ ἔλαβον,
καὶ δὲν θὰ μ' ἀνταμείψουν, τὸ ἠξεύρω, ἂν
τὰς χεῖράς μου νὰ φύγῃ τὸ ἀφήσω. ὦ!
καλεῖτε τοὺς θεοὺς σας σεῖς· ἐγὼ αὐτοῦ
τοῦ κόσμου καὶ ἐκείνου
[ὁδεικνύων τὸν Ἀντίνοον].

εἶμαι κύριος.

ναί, κύριος! καὶ ὅστις θέλει ἐμποδῶν
τοῦ βήματός μου νὰ τεθῇ, ἢ πτέρνα μου
πατεῖ τὴν κεφαλὴν του. Ἀνεγέρθητι
καὶ φύγε· ἄλλοι λόγοι εἶνε περιττοί!

ANTINOOS [ἐκτὸς ἑαυτοῦ].

Ἄ! περιττοί! Ἐγείρου· μὴ εἰς τὴν σποδὸν
τὸ ὕψος τῆς ψυχῆς σου ἐξευτέλιζε
ἐνώπιον ἀψύχου λίθου.

[Ἀνεγείρει ὀρμητικῶς τὴν Κλυτίαν].

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [μεγαλοφώνως].

Ἄγετε
αὐτὴν ἐντεῦθεν.

ANTINOOS.

Ὅστις μίαν τρίχα τῆς
ἐγγίσῃ, πίπτει πτῶμα.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἀποσπάσατε
αὐτόν.

ΣΕΜΟΣ [λαμβάνόμενος τῶν γονάτων τοῦ αὐτοκράτορος].

Ὁ Σέμος εἶν', αὐθέντα, ἔτοιμος
νὰ σταυρωθῇ, εἰπέ το· πλὴν δὲν δύναται
μὲ τὸν υἱόν σου νὰ παλαίση.

ANTINOOS.

Ἄξιε

φίλε! ἐν ἔτι σοῦ ζητῶ.

[Τοῦ ἀρπάζει τὸ ἔλφος του.]

Σ' εὐχαριστῶ.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [μετὰ μεγάλης ὀργῆς].
Ἀφόπλισέ τον, Κάλβε !

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Ἐλ', ἀνδράποδον,
δειξέ μου τὴν ἰσχύν σου !

[Πλήττει κατὰ κεφαλῆς τὸν προχωρήσαντα Κάλβον καὶ τὸν ρίπτει χαμαί.]

Εἶν' ἐλεύθερος
ὁ δρόμος τόρα ;

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [λαμβάνει τὸ ξίφος τοῦ πεσόντος Κάλβου,
καὶ προχωρεῖ μέχρι τῆς ἀνεωγμένης θύρας].

Ὅχι ἔτι ! Τοῦ υἱοῦ
τὸ ξίφος θ' ἀπαντήσῃ τόρα τοῦ πατρός.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Ὅχι πατρός, τυράννου μόνον. Πρόσεχε
τὴν κεφαλὴν σου !

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Μὴ προχώρ'· ἡ κεφαλὴ
αὕτῃ δις ἱερὰ σοῦ εἶνε.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Ἡ ὀργή,
ὁ ἔρως μου, μοῦ εἶνε ἱερώτερα.

Φύγ' ἔμπροσθέν μου, ὅστις καὶ ἂν ᾖς. Ἐδῶ
ἐχθρὸς ὑπάρχει κατ' ἐχθροῦ, καὶ ἄνθρωπος
κατὰ ἀνθρώπου. Φύγε, ἦ, μὰ τοὺς θεοὺς
τοῦ ἄδου ὅλους, καθιστῶ ἀδέσποτον

τῶν δούλων τὴν ἀγέλην ἥς προϊστασαι,
καὶ τὸν θεόν της μεταβάλλω εἰς σποδόν.
[ὄρμαϊ αἴφνης κατὰ τοῦ Καίσαρος].

ΚΛΥΤΙΑ [ρίπτομένη μεταξὺ των].

Ἀντίνοέ μου, στάσου!

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [ἐκτὸς ἑαυτοῦ].

ὦ! τοῦ θράσους σου!

Ὅπισω!

[στρέψας τὸ ξίφος κατ' αὐτῆς τὴν πληγώνει, καὶ αὐτὴ πίπτει
χαμαί].

ΚΛΥΤΙΑ.

Οἶμοι, φίλτατε!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [ρίπτόμενος ἐπ' αὐτῆς].

Κλυτία μου,
αἷμά σου ῥέει...

ΣΚΗΝΗ ΕΝΝΑΤΗ.

[ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΙ, ΣΟΓΧΙΣ [δρομαῖος ἀριστερόθεν.]

ΣΟΓΧΙΣ.

Τί συνέβη; ὦ θεοί!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [ἡμιεγειρόμενος].

Φόνος, . . . δολοφονία! . . . ὁ φονεὺς ἰδού!

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [βλέπων ἀτενῶς περὶ ἑαυτόν].

Φονέα τίς με λέγει; εἰς τὸ ξίφος μου
εἶν' αἷμα, πλὴν ἡ χεὶρ μου εἶνε καθαρὰ!

Ἐγὼ . . . τοῦ φόνου δὲν μετέσχον . . . Κράξατε
τὸν ἱατρόν . . .

ΚΛΥΤΙΑ.

Ζωή μου . . . σ' ἀποχαιρετῶ !

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [βάλλων κραυγήν].

ὦ! ἀποθνήσκει !

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Δὲν θὰ ἀποθάνῃ, πρὶν
εἰπῇ ὅτι τὸ πράττει εἰς τὸ πείσμά μου !
Καὶ τόρα εἰς τὸ πείσμά μου δὲν σιωπᾷ;
Τί σιωπᾷς; φονεύς σου εἶμ' ἐγώ; εἰπέ !
Εἰπέ το· μόνη σὺ ἐπὶ τοῦ ξίφους μου
δὲν ἔπεσες, καὶ θνήσκεις ἐξεπίτηδες,
ἵνα φονέα μ' εἴπωσιν οἱ ἄνθρωποι;
Φονέα; τίς αὐθάδης οὕτω μὲ καλεῖ;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Κλυτία μου ! . . . ἐσβέσθη τ' ὄμμα της ! . . .

[Πίπτει παρ' αὐτήν].

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [ρίπτων μακρὰν τὸ ξίφος· μὲ φωνὴν ὑπόκωφον].

Ἐγὼ
τοῦ φόνου δὲν μετέσχον . . . — Ἀπαγάγετε
αὐτήν ἐντεῦθεν — . . . ὄχι, . . . δὲν εἶμαι φονεύς !

[Πίπτει ἡ αὐλαία.]

ΠΡΑΞΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ.

[Στοά ἐν τῷ παλατίῳ τοῦ Ἀδριανοῦ.]

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

ΣΟΓΧΙΣ, ΚΑΛΒΟΣ [περιδεδεμένος τὴν κεφαλὴν].

ΣΟΓΧΙΣ.

Μ' ὠνόμασεν ;

ΚΑΛΒΟΣ.

Αὐθέντα, δίς. Ἐφαίνετο
νὰ σ' ἐρωτήσῃ κάτι ὅτι ἤθελεν·
ἔπειτα πάλιν ἤρχισε μονολογῶν.

ΣΟΓΧΙΣ.

Τὴν νύκτα ποῖος ἔμεινε πλησίον του ;

ΚΑΛΒΟΣ.

Οὐδεὶς· χθές οὔτε τὸ ποτόν του ἔπιεν,
ὅπερ τῷ δίδει ὁ υἱός του, οὔτ' αὐτόν
ἐζήτησε. Συνήθως πρὸ τοῦ ὕπνου του
ἀναγινώσκω κάτι εἰς αὐτόν. Πλὴν χθές
παρῆλθ' ἐμπρός μου ὥς ἂν ἤμην ἄφαντος.
Μ' ἔκραξεν ἅπαξ μόνον καὶ μ' ἠρώτησεν,
ἂν ἤκουσά τι περὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ,

νέου Θεοῦ, ὡς λέγουν, ὃν ἐσταύρωσαν
οἱ Ἰουδαῖοι εἰς Ἱεροσόλυμα,
καὶ ὅστις, ὅπως λέγουν, ἐκ τοῦ μνήματος
ἀνέστη.

ΣΟΓΧΙΣ [τρομάζων].

Τί τοῦ εἶπες σύ ;

ΚΑΛΒΟΣ.

Ὅτι οὐδέν
περὶ αὐτοῦ γνωρίζω· ὅτ' ἡ αἵρεσις
περιφρονεῖται. Πάλιν μὲ ἠρώτησεν,
ἂν κατοικοῦσιν εἰς τὴν Αἴγυπτον πολλοὶ
Χριστιανοὶ, ἂν εἶνε μεταξὺ αὐτῶν
καὶ εἷς προφήτης, ἂν κηρύσσει τι, καὶ ποῦ.

ΣΟΓΧΙΣ [μετ' ἐνδιαφέροντος].

Προχώρει, Κάλβε.

ΚΑΛΒΟΣ.

Δὲν ἀπήντησα. Αὐτὸς
ἐπάνω κάτω ἐβημάτισε πολὺ,
τεταραγμένος, κ' ἔθλιβε τὸ στῆθος του
διὰ τῆς δεξιᾶς του· τὸ πρῶτ' εὐθὺς
διέταξε νὰ φέρουν τὸ μαρμάρινον
ἄγαλμα τοῦ υἱοῦ του ἐκ τοῦ κήπου, καὶ
ἐμπρὸς αὐτοῦ τὸν εἶδον ὥρας ἄφωνος
καὶ ἀτενῆς νὰ μείνῃ. Ἦλθεν ἔπειτα
ἡ μεσημβρία, . . . πλὴν δὲν ἔφαγεν. Ἐμοῦ
ἐν τούτοις αἱ δυνάμεις ἐξηντλήθησαν

ἐκ τῶν ἀγρύπνων μου νυκτῶν καὶ ἐκ τῆς πληγῆς,
καὶ ἐκοιμήθην. Αἴφνης μία του κραυγὴ
μὲ ἐξυπνίζει. Κράξας με, προσέταξε
τὸν Γέροντα νὰ φέρω· τί ὠμίλησαν
οἱ δύο δὲν γνωρίζω.

ΣΟΓΧΙΣ.

Εἶνε μετ' αὐτοῦ
ὁ Γέρων ἔτι;

ΚΑΛΒΟΣ.

Ὁχι, . . . πλήν, . . . ἰδὲ, ἐκεῖ! . . .
[Ἀποσύρονται].

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΙ, ΑΔΡΙΑΝΟΣ [εἰσέρχεται δεξιόθεν, χω-
ρίς νὰ τοὺς ἴδῃ, μὲ ἄτακτον κόμην καὶ ἀμελῆ ἐνδυμασίαν].

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Νὰ τυραννῇ τις ὅ,τι ἀγαπᾷ πολὺ,
νὰ τὸ ληστεύῃ . . . εἶνε τοῦτο λογικόν;
ἐμφρων οὐδεὶς θὰ εἶπῃ ναί! ἄφρων οὐδεὶς.
Τῆς γῆς αὐτῆς τὴν σφαῖραν εἶπέ τις, θαρρῶ,
παραφροσύνης ἄστρον . . . ὦ! ἐὰν Θεὸς
τὸ σύμπαν τοῦτο ἔπλασε, κοιμώμενος
τὸ ἔπλασε βεβαίως, ὅτε ὄνειρα
παράλογα μεθύσκουν τὸν ἐγκέφαλον·
πλήν . . . καὶ Θεὸς τοιοῦτος βέβαια οἰκτρὰ
παραλογία εἶνε· δι' αὐτὸ λοιπὸν
θεοὺς δὲν εἶν' ἀνάγκη νὰ πιστεύωμεν.

Πλὴν δαίμονες ὑπάρχουν. Μόνος ἄνθρωπος
 τίς ἤθελε τοιοῦτον κόσμον δυνήθῃ
 νὰ πλάσῃ ; . . . — Κόρην νὰ φονεύσω ; τίς ; ἐγώ,
 ἐχθρὸς αἱμάτων, — ὡς γνωρίζουν ἅπαντες —
 ἐχθρὸς τῶν ἡμαγμένων καὶ ἐρυθρῶν χειρῶν
 τοῦ Τιβερίου καὶ τοῦ Νέρωνος, . . . ἐγώ,
 ὁ πρᾶος, — ὡς γνωρίζουν ἅπαντες, — ἐγώ,
 ἐγώ φονεὺς ἀθώας κόρης ; . . . μυσαρὸν !
 ἀπαίσιον, φρικῶδες ! Ναὶ, εἶν' ἀληθές·
 τὴν κόρην ταύτην . . . τί ; ἐμίσουν ; πώποτε !
 τίς λέγει, ὅτι τὴν ἐμίσουν ; ν' ἀγαπῶ
 αὐτὴν δὲν ἡδυνάμην· τόσον μόνον· αἶ ;
 Καὶ πρέπει νὰ φονεύῃ ὅσους ν' ἀγαπᾷ
 δὲν δύναται τις ; — Πλῆθος ἀτιμώρητον
 ἀφῆκ' ἀνθρώπων μισητῶν μου, καὶ ἤθελον
 φονεύσει νέαν κόρην, μόνον ἐπειδὴ
 δὲν τὴν ἡγάπων ; . . . —

Ναὶ, . . . ὑπάρχουν δαίμονες,
 καὶ εἷς αὐτῶν κατόπιν με ἀκολουθεῖ,
 καὶ εὐχαριστεῖται νὰ μιμῆται τὴν φωνὴν
 αὐτῆς τῆς κόρης, ὅτε γόνυ κλίνασα
 με παρεκάλει : « ἄφες μας νὰ φύγωμεν,
 αὐθέντα, ἔσο εὐμενής ! . . . » Ἀρκεῖ ! οὐδὲν
 ν' ἀκούσω θέλω. Προτιμῶ τὸν πάταγον
 τῆς καταιγίδος, τῶν σαλπίγγων τὴν κραυγὴν,
 τοῦ κεραυνοῦ τὸν κρότον κάλλιον, παρὰ
 ἐκείνην τὴν φωνὴν τῆς ! . . .

[περιβλέπων].

Ποῖος εἶν' αὐτοῦ ;

Σὺ εἶσαι, Σόγχι ; μὲ κατασκοπεύεις, αἰ ;

Μεῖνε· καλὰ ! ὁ Γέρων ἦτο πρὶν ἐδῶ ;

Νὰ μὴν ἀναχωρήσῃ, πρὶν ἀπάντησιν
μοὶ φέρῃ ἄλλως τῆς ὀργῆς μου ἔκρηξις
κατὰ τῶν κεφαλῶν σας θὰ ἐνσκήψῃ.

[Ὁ Κάλβος φεύγει].

ὦ !

πάντες μ' ἐναντιοῦνται . . .

[τέταραγμένος καὶ δειλιῶν].

Ἰσχυρότεροι

ἐμοῦ εἶν' ὅλοι. Φάσμα ἔγεινα, σκιά, . . .
περίγελως τῆς μοίρας, παίγνιον οἰκτρὸν
ἰσχύος ἀοράτου . . .

[θεωρεῖ ἀτενῶς πρὸ ἑαυτοῦ.]

ΣΟΓΧΙΣ.

Αὐτοκράτορ !

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Τί

λέγει τὸ πλῆθος ; μ' ὀνομάζει ὁ λαὸς
ὅλος φονέα ;

ΣΟΓΧΙΣ.

Καῖσάρ μου, οὐδεῖς.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Οὐδεῖς ;

Καλὰ· ἔστω κ' ἐκ φόβου. Θὰ ἐψεύδετο
ὅστις τοιοῦτον λόγον ἤθελεν εἰπεῖ,

καὶ θὰ τὸν ἐτιμώρουν . . .

— Σόγχι, ἄκουσον·
βεβαίως τὸ γνωρίζω τώρα· εἶδωλα
κενὰ εἶν' ὅλοι οἱ θεοί σας· δύναμις
μία καὶ μόνη κυβερνᾷ τὰ σύμπαντα . . .
ἡ τύχη· αὕτη βλέπ', ἡμεῖς τυφλώττομεν·
ἂν εἰμαρμένην εὐγενῶς τὴν λέγουν, πλήν
εἶνε πανοῦργος δαίμων, βλαβερός θεός . . .
τὴν χεῖρά μου ἐκείνη ὥθησε, . . . χαρὰν
αἰσθάνεται νὰ βλέπη, πῶς μορφάζομεν
ὅταν τυφλῶς τι πράττωμεν οἱ ἄθλιοι,
ὅπερ κατόπιν νὰ ἐπανορθώσωμεν
ἀδυνατοῦμεν . . . Σόγχι, εἶνε πράξις μας
ὅ,τι δὲν ἐννοοῦμεν ; εἶναι πταῖσμά μας
ὅ,τι μισοῦμεν ;

ΣΟΓΧΙΣ.

Ὅχι, Καῖσαρ, βέβαια.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [μεταβάλλων τόνον φωνῆς].

Τὸ λέγεις, Σόγχι, πρὸς παρηγορίαν μου,
ἀλλ' εἶμαι οἴκτου ἄξιος· οὐδέποτε
ἠγάπησά τι τόσον, ὥς τὸν παῖδ' αὐτόν, . . .
καὶ τώρα τὸν ἀπώλεσ' ἀνεπιστρεπτεί·
Τῆς γραίας μου καρδίας ἦν τὸ ὄψιμον
ἔαρ· τὰ ἄνθη του ἐτίναξα ἐγώ,
καὶ τώρα φρίσσον καὶ γυμνὸν τὸ βλέπω . . .

ΣΟΓΧΙΣ.

ὦ!

ἄφες αὐτὰς τὰς σκέψεις, Κύριε . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Γυμνόν

καὶ φρίσσον· εἶνε πλέον δυνατόν αὐτὴν
τὴν χεῖρά μου νὰ δράξῃ; καὶ πατέρα του
νὰ εἶπῃ, ὃν φονέα πρὶν ἐκάλεσεν;

Αὐτὸς σοφὸς δὲν εἶνε, . . . οὔτε βλέπει καὶ
τ' ὀλέθριον τῆς τύχης φάσμα ὡς ἐγώ·
αἵματος μόνον ρεῖθρον βλέπει μεταξὺ,
καὶ φρίττων, ὅπως ὅλοι, ἀποστρέφεται . . .

ΣΟΓΧΙΣ.

Μόνος αὐτὸς, ὦ Καῖσαρ, ἄλλος τις οὐδεὶς.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [ταπεινῇ τῇ φωνῇ, πλησιάζων].

Οὔτ' οἱ θεοὶ τοῦ ἄδου κάτω; . . . — Πλὴν αὐτὰ
εἶν' ὅλα μῦθοι. Κ ά τ ω, ἄ ν ω . . . ψεύματα!

Ἐν μόνον εἶνε ὑπαρκτόν . . . Ἐν ἄθλιον
παρόν . . . ἐδῶ καὶ τόρα . . . ἄλλο τίποτε!
τί λέγεις, Σόγχι, σύ;

ΣΟΓΧΙΣ.

Ἄν, αὐτοκράτορ μου,
τὸ διατάσσης, δύναμαι παρήγορον
νὰ σοὶ προσφέρω βεβαιότητα . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἄ, ναί! . . .

παρηγοροῦν, νομίζεις, Σόγχ', οἱ μῦθοί σου;

ΣΟΓΧΙΣ.

Ὁ ἐξ Αἰγύπτου δοῦλος, ὅστις χεῖρα χθές

ἤρνηθη νὰ ἐγείρῃ ἐναντίον τοῦ . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Σιώπα, Σόγχι, ἔχει τὴν συγγνώμην μου.

ΣΟΓΧΙΣ.

Ἐν τούτοις τὸν βαρύνει ἔκτοτ' ἡ ζωὴ·
 ἂν ἔπραττεν ἐκεῖνος τὸ καθήκον του,
 δὲν θὰ ἐπένθεις τόρα. Μὲ ἠρώτησε
 — διότι εὐλαβεῖται τοὺς θεοὺς — ἂν
 ἀσέβεια δὲν εἶνε ν' αὐτοκτονηθῇ,
 τῷ εἶπον: ὄχι, ἂν αὐτὸ εὐαρεστῇ
 τὸν κύριόν του· πάλιν μὲ ἠρώτησεν,
 ἂν ν' ἀποθάνῃ θέλεις. — Τότ', ἐνθυμηθεὶς
 τοὺς δισταγμούς σου, . . . ἔδραμον εὐθὺς ἐδῶ
 νὰ σ' ἐρωτήσω. . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ν' ἀποθάνῃ τὸ λοιπὸν

θέλει ;

ΣΟΓΧΙΣ.

Πρὸς χάριν σοῦ, ὃν δυσηρέστησε.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Καὶ ἂν τὸ πράξῃ, τί ;

ΣΟΓΧΙΣ.

Περὶ τῶν μυστικῶν
 τοῦ ἄλλου βίου ἡ ψυχὴ του δύναται
 νὰ μᾶς πληροφορήσῃ, διαλύουσα
 τοὺς δισταγμούς σου . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Γίνομαι περίεργος.

ΣΟΓΧΙΣ.

Δοκίμασέ το, Καῖσαρ· ἄς θυσιασθῇ
ζωὴ χωρὶς ἀξίαν εἰς βαθὺν σκοπόν.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ζωὴ χωρὶς ἀξίαν ; καὶ γνωρίζεις σὺ
τί ἔχει, τί δὲν ἔχει τὴν ἀξίαν του ;
Κ' εἷς κόκκος ἄμμου, ὅταν εἰς τὸν ὀφθαλμὸν
τοῦ στρατηγοῦ ἐμπέσῃ, καὶ τὴν ἔκβασιν
τῆς μάχης μεταβάλῃ, ἔχει φοβεράν
ἀξίαν, Σόγχι· μίαν ῥᾶγα σταφυλῆς
ὁ τάλας Ἀνακρέων δὲν κατέπιε
κ' ἐπνίγη ; — Α! ὁ Γέρων, τέλος ! — τί καινὰ
φέρεις ;

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΙ, ΓΕΡΩΝ [εἰσέρχεται ἀριστερόθεν· ὁ Ἀ-
δριανὸς ἄγει αὐτὸν διαίως εἰς τὰ ἔμπροσθεν τῆς σκηνῆς].

ΓΕΡΩΝ.

Τὸν εὖρον τῆς νεκρᾶς του ἀδελφῆς
κοιμώμενον πλησίον, καὶ τὸν ἄφησα.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Κάλλιστα, Γέρον, ἔπραξες· ὦ ! εὐτυχῆς
ὅστις εὕρισκει ὕπνον· ὅμως πήγαινε
καὶ πάλιν, καὶ ὅταν τέλος ἐγερθῇ

Staats-
Bibliothek
München

εἰπέ τω, Γέρον, ὅσα σέ παρήγγειλα.

ΓΕΡΩΝ.

Μὲ λόγους ἢ πληγὴ του δὲν πραύνεται,
καὶ ἵνα ζήσῃ, πρέπει σοῦ νὰ μακρυνθῇ.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [τρομάζων].

Τί λέγεις, Γέρον;

ΓΕΡΩΝ.

Καῖσαρ, μὲ ἐπτώχυνες,
μὲ ἔκαμες ἐπαίτην· καὶ ἐν τούτοις, ἂν
σοὶ λέγω τόρα: Δός μ' ὀπίσω τὸν υἱόν,
ἐκ μίσους δὲν τὸ λέγω ἢ ἀποστροφῆς
πρὸς σέ· ἀλλὰ γνωρίζω, ὅτι ἂν ἐδῶ
τὸν ἐμποδίσης, θ' ἀποθάνῃ· δός με τον!

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

"Ἄς φύγῃ, . . . ἀφοῦ πρέπει· ἀλλὰ σήμερον;
σήμερον ὄχι, Γέρον· εἶν' ἀδύνατον·
ἀποστροφὴν καὶ μῖσος φεύγων μετ' αὐτοῦ,
νὰ λάβῃ; ὄχι μ' εἶνε ἀνυπόφορον.

ΓΕΡΩΝ.

Σὺ περὶ σοῦ φροντίζεις, πλὴν περὶ αὐτοῦ
ἐγώ· τίς εἶνε ἀληθέστερος πατήρ;
'Ἄλλ' ἔστω· πράξον ὅ,τι θέλεις· δύνασαι!
ἐγὼ σοὶ λέγω: σπεῦσον!

[Ἀπέρχεται διὰ τῆς στοᾶς].

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [μείνας σὺννοῦς ἐπὶ τινὰς στιγμάς].

Γέρον! ἔφυγεν;

ἄς φύγη· θὰ τοῦ δείξω πῶς ἀπαίσια
ἐμάντευε· θὰ ἴδῃ ὅτι . . . — Ἄ! ἐδῶ
εἶς' ἔτι, Σόγχι;

ΣΟΓΧΙΣ.

Ἄναμένω, Κύριε,
ν' ἀποφασίσῃς. Θέλεις ὁ Αἰγύπτιος
νὰ ἀποθάνῃ ἢ νὰ ζήσῃ;

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Τίποτε
δὲν θέλω· εἶνε σκοτεινὸν τὸ πνεῦμά μου·
δὲν διακρίνει τίποτε· ἐὰν θεοὶ
ὑπάρχωσιν, ἄς γείνη ὅ,τι θέλουσιν.
Ἄν ζήσῃ, τί μέ μέλει; πλὴν δὲν ἐννοῶ
καὶ ν' ἀποθάνῃ· δὲν ἐνδιαφέρομαι.
Ἀκούεις, Σόγχι; δὲν προστάσσω τίποτε.
Ἴσως καὶ παύσω μετ' ὀλίγον ἐντελῶς
νὰ διατάσσω, νὰ λαλῶ, νὰ σκέπτωμαι.
Τὸ κάλλιστον θὰ ἦτο. — Ἄς προσμείνωμεν.
[Ἀπέρχεται δεξιόθεν, βλέπων χαμαὶ καὶ ψιθυρίζων.]

ΣΟΓΧΙΣ [παρακολουθῶν αὐτὸν διὰ τοῦ βλέμματός].

Νομίζω ὅτι ἀρκετὰ ὠρίμασεν
ὁ νοῦς σου· μία τελευταία μου πνοὴ
καὶ πίπτει· τότε ἄφροντις κοιμοῦ· ἐγὼ
εἰς τὸ πλευρόν σου θὰ φυλάττω ἄγρυπνος,
προσέχων νὰ μὴ βλέπῃς εἰς τὸν ὕπνον σου,
καλέ μου Καῖσαρ, καὶ νεοφανεῖς θεοὺς.

ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΣΚΗΝΗΣ.

[Οἶκημα τοῦ Ἀντινόου· εἰς τὸ βάθος σηκὸς, ἐν ᾧ διὰ μέσου ἡνεωγμένης αὐλαίας φαίνεται κλίνη. Ἐμπρὸς δεξιόθεν σκίμπους. Βαθύτερον μικρὰ τράπεζα καὶ δευτέρα κλίνη.]

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

[Τὸ πτώμα τῆς Κλυτίας κεῖται ἐπὶ τῆς κλίνης. Ὁ Ἀντίνοος κοιμᾶται χαμαὶ, στηρίζων τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ κρεμαμένου βραχίονος τῆς Κλυτίας. Ἐξυπνεῖ μετ' ὀλίγον καὶ ἀνίσταται.]

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Ἀπεκοιμήθην ; ἡδυνάμην ; Ἐξυπνῶ,
καὶ σὺ κοιμᾶσαι ἔτι· ὦ ! πλησίον σου
ἂν ἐκοιμώμην, νυμφικὴ παστὰς αὐτῇ
ἢ κλίνη σου θὰ ἦτο, καὶ ὁ θάνατος
λαμπάδας ὑμεναίου θὰ μᾶς ἔκαιεν.
Ἀλλ' ὄχι ! . . . χωρισμένοι δὲν θὰ μείνωμεν·
θὰ ἐνωθῶμεν κάτω εἰς τοῦ Πλούτωνος
τὰ κράτη. — Πλὴν πρὸς τί τοιαύτη ἐνωσις ;
Συνάφεια φασμάτων, ἄχαρις, ψυχρὰ,
σκιῶν συνομιλία ; — Ὅλ' οἱ θησαυροὶ
τοῦ νεαροῦ σου κάλλους ἦσαν κτῆμά μου,
καὶ τοὺς ἀφῆκα νὰ χαθοῦν ὁ ἄθλιος·
ἐκ τῶν χειρῶν μου ἄφησα ὠκεανὸς
χαρᾶς νὰ διαρρέυσῃ ὅλος, μίαν του
γευθεὶς σταγόνα μόλις . . . — ἐν σου φίλημα !
καὶ ζῶ εἰσέτι ; ζῶ . . . ἐνῶ κ' ἐκεῖνος ζῇ,
ἐκεῖνος, ὁ φονεὺς σου, τὸ ἀνήμερον
θηρίον, τὸ τολμῆσαν νὰ φονεύσῃ σέ !

Ἐντὸς τοῦ δάσους ἐκοιμήθη ἄλλοτε,
 κ' εὖρον ἐγγύς σου τίγριδος ἵχνη νωπὰ,
 ἥτις τὸ νέον σῶμά σου δὲν ἤγγισε·
 καὶ ἠδυνήθη . . . ὦ ! νὰ πράξῃ ἄνθρωπος
 ὅ,τι θηρίον δάσους δὲν ἐτόλμησε ;
 Κατάρᾳ εἰς τὸν κόσμον κ' εἰς τὰ αἴσχη του,
 κατάρᾳ εἰς τὴν χεῖρα τὴν παμμίαρον
 τοῦ μουσαροῦ δημίου, ὅστις σ' ἐπληξε,
 κατάρᾳ εἰς τὴν λόγχην ἥτις ἐνυξε
 τοῦ στήθους σου τὰ κρίνα τὰ παρθενικά.

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ, ΣΕΜΟΣ [εἰσέρχεται φέρων χρυσὴν προχοῖδα καὶ
 ποτήριον ἐπὶ δίσκου· τὰ ἀφίνει ἐπὶ τοῦ τραπεζίου καὶ ἵσταται
 περίλυπος κατὰ μέρος].

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [προσβλέπων ἀτενῶς τὸ πτώμα].

ὦ ! διατί δὲν ἔχω θάρρος ν' ἀσπασθῶ
 τὸ πρόσωπόν σου τὸ νεκρόν ; εἶσαι ψυχρά . . .
 δὲν εἶσαι ἡ Κλυτία μου, δὲν εἶσαι σὺ
 ἡ προσφιλέης μου ἐρωμένη . . . ἡ θανὴ
 μὲ φοβεράν σφραγιῖδα σὲ μετέβαλε,
 κ' ἡ χεὶρ της μ' ἀποκρούει ἡ ἀόρατος . . .
 — Τίς ἔρχεται ; — τί βλέπεις ; φύγε !
 [Κλείει ταχέως τὴν αὐλαίαν.]

ΣΕΜΟΣ.

Κύριε,

τὸ νυχτικὸν ὁ Σέμος ἔφερε ποτὸν
 τοῦ Καίσαρος· τὸν οἶνον . . .

ANTINOΟΣ.

Τί τὸν ἔφερες;
 Νὰ ξηρανθῇ ἡ χεὶρ μου κάλλιον, παρὰ
 εἰς τὸν φονέα πόνου βάλαμον ἐγὼ
 νὰ δώσω. Φύγε, καὶ εἶπέ του το.

ΣΕΜΟΣ.

Οὐδέν

πλέον ὁ Σέμος, Κύριε, θὰ τοῦ εἰπῇ·
 τοῦ Σέμου αἱ ἡμέραι ἐτελείωσαν·
 ὁ Σέμος ν' ἀποθάνῃ ἀπεφάσισε.

ANTINOΟΣ.

Νὰ ἀποθάνῃς θέλεις; Αἶ! ἀπόθανε!
 Οὐδέν θὰ πράξῃς κάλλιον ἐνόσω ζῇς.
 Λάβε μαζί σου τὰς εὐχαριστήσεις μου. —
 Ἦσο πιστὸς οἰκέτης, μ' εὐγενῆ ψυχὴν.
 — Κάλλιστα πράττεις· γίνεσαι ἐλεύθερος...
 εὐγέ σοι, Σέμε, εὐγε.

ΣΕΜΟΣ.

Ἄχ, αὐθέντα μου,
 αὐτὸ μοι εἶπε καὶ ὁ Σόγχις ὁ σεπτός:
 Ἀπόθαν' ἐκουσίως, Σέμε, πρὶν ἡμεῖς
 ἀναγκασθῶμεν νὰ σὲ ἀναγκάσωμεν.

ANTINOΟΣ.

Τί νέα πάλιν κακουργία πρόκειται;

ΣΕΜΟΣ.

Νὰ ἐξορκίσουν θέλουσι τὸ πνεῦμά μου,

ἵνα περὶ τοῦ ἄδου εἰς τὸν Καίσαρα
διηγηθῇ· καὶ μόνος, λέγουν, ὁ ἐκὼν
ἀποθανὼν καὶ πάλιν ἐπανέρχεται.
Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ Σέμος ἔπταισ' ἀρνηθεὶς
νὰ σύρῃ ξίφος κατὰ σοῦ . . .

ANTINOOS.

Χάριν ἐμοῦ,
ἄθλιε, ἀποθνήσκεις ;

ΣΕΜΟΣ.

Ἐκ καρδίας μου.
Ὑπῆρξες τόσον πρὸς με ἀγαθός ! καὶ ἂν
δὲν ἦτον ἡ Σιμμία καὶ τὰ τέκνα μας . . .

ANTINOOS.

Ὅχι, δὲν πρέπει ν' ἀποθάνῃς· ἔχεις τί
νὰ ἀγαπήσῃς.

ΣΕΜΟΣ [σεῖων τὴν κεφαλὴν].

Διὰ τὴν Σιμμίαν μου
θὰ μεριμνήσῃ, εἶπ' ὁ Σόγχις ὁ σεπτὸς,
ὁ αὐτοκράτωρ. Ἄλλ' αὕτῃ δὲν ἐννοεῖ·
θρηνεῖ καὶ κλαίει τόρα . . .

ANTINOOS.

Ἔχει δίκαιον·
ἀλλ' ὅστις ἔχει δίκαιον, κ' ὑπὸ ζυγὸν
τῆς βίας κλίνει τὸν αὐχένα του, διπλᾶ
πονεῖ . . . Αἶ ! καλὴν νύκτα ! Τῆς Σιμμίας σου
εἶπὲ, ὅτι κανεὶς δὲν σὲ ἠρώτησε

ποτέ, ἂν εἶχες πόθον καὶ νὰ γεννηθῇς.
 Αὐτὸ ἦτο τὸ χεῖρον. "Ησυχος λοιπὸν
 ὑπόμεινον τὸ κρεῖττον τόρα. Πήγαινε
 νὰ ἀποθάνης.

ΣΕΜΟΣ.

Μίαν ἔτι αἵτησιν . . .

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Αἵτησιν πρὸς ἐπαίτην ; πένης εἴμ' ὥς σύ.

ΣΕΜΟΣ.

Ἴδου, αὐθέντα· ὁ δακτύλιος αὐτὸς
 ἀνήκει εἰς τὸν Καίσαρα· ἐντὸς αὐτοῦ
 ὀριμύτατον ὑπάρχει δηλητήριο,ν
 φονεῦον στιγμιαίως. Ἐπειδὴ λοιπὸν
 ὁ Σόγχις λέγει, πῶς δὲν πρέπει τοῦ λοιποῦ
 νὰ ἀπαντήσω ζῶν τὸν αὐτοκράτορα,
 καὶ δὲν τολμῶ εἰς ἄλλον τὸν δακτύλιον
 νὰ δώσω τοῦτον, εἰμὴ μόνον εἰς αὐτὸν,
 λάβε τον σύ· υἱὸς του εἶσαι . . .

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [ὀρμητικῶς].

Δός μοι !

[θεωρεῖ τὸν δακτύλιον].

φονεύει στιγμιαίως ;

ΣΕΜΟΣ.

Μία του σταγὼν

ἂν πέσῃ εἰς τὴν γλῶσσαν, πάγος γίνεται
 τὸ αἷμα· οὐδὲ μένει ἵχνος του κανέν.

φυτοῦ ἀγνώστου θάλλοντος εἰς τὴν σκιὰν
εἶναι χυμός . . .

ANTINOOS [σύγγους].

Τῶντι ;

ΣΕΜΟΣ.

Ἄ, τί ἄγριον
τὸ βλέμμα σου, αὐθέντα ! . . .

ANTINOOS.

ὦ ! προσποίησις,
Σέμε· δὲν βλέπεις ; εἶμαι εὐθυμος· γελῶ.
Εἰς τῶν σκιῶν τὸ κράτος φέρει τῆς σκιᾶς
φυτόν· ὦ ! ἔχει ἔννοιαν αὐτό· καὶ ἂν
ἐκ τούτου ἀποθάνῃ τις, καὶ λογικῶς
θα ἀποθάνῃ. Τώρα, Σέμε, πήγαινε.

ΣΕΜΟΣ.

Αὐθέντα, δός μ' ὀπίσω τὸν δακτύλιον.

ANTINOOS.

Οὐ ! . . . Σέμε, ἐντροπή σου ! δυσπιστεῖς ; ἀλλὰ
ἂν νὰ φονεύσω ἤθελον, νομίζεις σὺ,
ὅτι ἀνάγκην τοῦ δακτυλιδίου σου
θα εἶχον ; μὴ δὲν ἔχω χεῖρας ἱκανὰς
νὰ πνίξωσι, καὶ ξίφος ἵνα σφάξῃ, ὥς
ἐσφάγη ἡ Κλυτία ; Σέμε, πήγαινε,
καὶ ἄς κοιμᾶται ἡσυχος ὁ Καῖσάρ σου·
πήγαινε, Σέμε· πήγαινε . . .
[Ὁ Σεμος ἀπέρχεται.]

ANTINOOS [στρεφόμενος πρὸς τὴν Κλυτίαν].

Σ' ἐννόησα,

σ' ἐννόησα, Κλυτία, καὶ σ' εὐχαριστῶ.

Τὸ νυμφικόν σου δῶρον χεὶρ μοὶ ἔφερε

πιστή· ἀλλ' ἄφες ἔτι μόνον τὴν πυρὰν

ν' ἀνάψω, ἥτις τέφραν τὸ παρθενικόν

θὰ κάμη σῶμά σου· δὲν θέλω ξένη χεὶρ

νὰ σὲ ἐγγίση. Ἐπειτα ἐγὼ αὐτός

θὰ χύσω εἰς τοῦ γάμου τὸν κρατῆρ' αὐτὸ

τὸ βάλσαμον... — Πτωχέ μου πάτερ, σύγγνωθι,

ἂν θεραπείαν τῆς βασάνου μου ζητῶ.

Πάτερ, ὀλίγη σ' ὑπολείπεται ζωὴ,

κ' ἐγὼ ἐμπρός μου βίον ἔχ' ὀλόκληρον,

κ' εὐρωτιῶσαν ἔνδον μου καρδίαν... ὦ

Θεοί! ἐκεῖνος!...

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ.

ANTINOOS καὶ ΑΔΡΙΑΝΟΣ [εἰσέρχεται ἀριστερόθεν· καταβαίνει βραδὺς τὴν σκηνὴν καὶ ἱστάμενος παρὰ τὸν σκίμποδα, λαλεῖ καθ' ὅλην τὴν σκηνὴν, χωρὶς νὰ στραφῇ πρὸς τὸν Ἀντίνοον, μένοντα εἰς τὸ βάθος].

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Εἴμ' ἐγὼ, Ἀντίνοε!...

ANTINOOS [πρὸ ἑαυτοῦ].

Ἄν δὲν μ' ἐκράτει τῆς νεκρᾶς ἡ φυλακή...

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [μετά τινα παῦσιν].

Τί μεταξύ μας ἔγεινε καὶ ἐχθρικῶς

τὰ βλέμματα ἀλλήλων ἀποστρέφομεν ;
 Ἐθραύσθη ὁ συνέχων ἡμᾶς σύνδεσμος ;
 ὦ ! δὲν ἐθραύσθη ! εἴθε νὰ ἐθραύετο·
 στενότερόν ἐσφίγχθη, κ' ἐκ δεσμοῦ στοργῆς
 ἄλυσις ἤδη φοβερά κατήντησε,
 ζυγὸς βαρὺς, καὶ νὰ μᾶς πνίξῃ ἀπειλεῖ·
 τίς πταίει ; . . . μάτην ἐρωτῶ· ἡ δύναμις,
 ἥτις μᾶς σφίγγει καὶ μᾶς κάμνει δυστυχεῖς,
 δὲν λέγει διατί· δὲν λέγει, διατί
 ῥεῖθρον αἱμάτων μεταξύ μας ἔχυσε,
 δὲν λέγει, διατί τὴν χεῖρα τοῦ υἱοῦ
 ἀνύψωσ' ἐναντίον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
 δὲν λέγει, διατί τὴν λόγχην τοῦ πατρὸς
 ἐνέπηξ' εἰς τὸ σῶμα ὄντος προσφιλοῦς,
 ἀθώου . . . δὲν τὸ λέγει, . . . Πλὴν τὸ ἔκαμε !
 —Ναί ! δαίμονες ὑπάρχουν μόνον, δαίμονες·
 κ' ἐξ ὅλων εἶν' ἡ μοῖρα φοβερώτερος·
 ἡ μοῖρα πταίει· ναί, Ἀντίνοε, αὐτὴ
 πταίει, αὐτὴ. Ἀλλ' ὅμως κ' ἐγὼ ἔπταισα·
 ἔπταισα, λησμονήσας ὅτ' ἡ πατρικὴ
 ἰσχὺς μου ἦτο προσφιλὲς ἐνέχυρον,
 καὶ ὅτι ἱερόν σου ἦν δικαίωμα
 νὰ ἀναλάβῃς ὅ,τι ἔδωκες. Πικρὰν
 τὴν τιμωρίαν ἔλαβον τῆς λήθης μου.
 Ἀλλ' ἦτο τόσον ἀξιόποινος αὐτὴ
 ἡ λήθη ; ἦτο φυσικὴ, Ἀντίνοε !
 τοῦ κόσμου ἡμὴν κτήτωρ καὶ κυρίαρχος, . . .
 καὶ ὅμως ὅταν μ' εἶπες : σύ : σ' ἀκολουθῶ

ἵνα μὴ μένης ἄστοργος καὶ ἄφιλος, . . .
 τότε καὶ μόνον ὁ πτωχὸς ἐνόησα
 ὅτι ἀπέκτησά τι . . . μ' ἔπνιξ' ἡ χαρὰ,
 καὶ ἡ στοργή μου πάθος ἔγειν' ἄλογον
 τὸν θησαυρόν μου μόνος ὅλον ἤθελον,
 καὶ ὡς φιλάργυρός τις γέρων, ἀγρυπνῶν
 ἐπὶ χρυσίου ξένου, ἐλησμόνησα
 ὁ θησαυρὸς ὅτ' ἦτο ξένος . . .

ANTINOOS.

Τί λαλεῖ;

νομίζει ὅτι μὲ τὰς φλυαρίας του
 θὰ ἀπογίνουν τὰ γενόμενα; Ἀρὰ
 ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου, τύραννε σοφέ!

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἀναποδράστως ἦλθεν ὅ,τι ἔπρεπε
 νὰ ἔλθῃ· τόρα εἶμαι ὀφειλέτης σου
 ἐγὼ, καὶ εἶσαι δανειστής μου· ἤλλαξαν
 αἱ θέσεις ἀμφοτέρων· εἴς' ἐλεύθερος
 καθὼς ἐπόθεις· ὅμως ἂν ἐλεύθερος
 ἦσαι, νὰ φύγῃς πρέπει; ὦ! καλλίτερον
 δὲν εἶνε ἄρα τὸν δεσμὸν τὸν παλαιόν,
 ὃν δαίμονες τοῦ ἄδου συνετάραξαν
 νὰ λύσωμεν ἡσύχως, καὶ ἀτάραχοι
 νὰ δέσωμεν ἐν' ἄλλον στερεώτερον;

ANTINOOS [πρὸς ἑαυτόν.]

Θεοί! τί λέγει τὸν ἀκούετε; ζητεῖ

καὶ πάλιν νὰ μὲ σύρῃ πρὸς αὐτόν·
 θωπείας πάλιν . . . πρὸς τὸ θῦμα ὁ φονεύς!
 τί ἔχω ἔτι, τὴν πλεονεξίαν του
 κινοῦν; τί θέλει πλέον; τί μοῦ ἔμεινε;
 πῶς ἀναπνέω μόνον . . . ἄλλο τίποτε·
 ἄς μ' ἀφαιρέσῃ καὶ αὐτό . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Υἱέ μου!

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

ὦ!

καὶ τοῦτο ἔτι; καὶ τὸ ὄνομα αὐτό;
 δὲν εἶνε θεραπεία;

[περιβλέπει τεταραγμένος· βλέπει τὸν κρατῆρα.]

Ἄ! εὐχαριστῶ

θεοί!

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἀκόμη σιωπᾶς; δὲν σοῦ ζητῶ
 παρηγορίας λέξεις, συγχωρήσεως.

Ἦλθον νὰ μάθω τί φρονεῖς, πῶς σκέπτεσαι,
 ἵνα μὴ λάβῃς βίαιον ἀπόφασιν.

—ὦ! πιστεύσόν με! οἱ καιροὶ ἀλλάσσουν,
 καὶ μετ' αὐτῶν ἀλλάσσουν καὶ αἱ καρδίαι μας·

εἶς' ἔτι νέος. . . πλὴν ἐγὼ ἐγήρασα,

καὶ φιλική σου λέξις εἶν' ἡ μόνη μου

ἐλπίς . . . αὐτὴν τὴν μίαν λέξιν ἐπαιτῶ·

αὐτὴ ἡ λέξις τὸ παγῶγον αἷμά μου

ἐλπίζω νὰ θερμάνῃ· ἴσως ὁ καιρὸς
τὸ στῆθός σου μαλάξῃ, καὶ αὐτόματος
ἀπὸ τοῦ βάθους τῆς ψυχῆς σου ὁ γλυκὺς
ἐκεῖνος λόγος ἀναβῇ . . .

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [καθ' ἑαυτόν.]

Ὅδόντ' ἀντὶ

ὁδόντος ; φόνον ἀντὶ φόνου ; . . . παντελῶς !
ἐκδίκησιν ἀθώου, ἀγνοῦ αἵματος·
τιμώρησιν τυράννου αἱματοχαροῦς.
ὦ ! κ' ἤθελον τοῦ κόσμου νὰ ἀποσυρθῶ,
ἐνῶ καθῆκον ἱερὸν ἐπὶ αὐτοῦ
μ' ἐκράτει ; τί, Κλυτία, θὰ σοὶ ἔλεγον
κάτω εἰς ᾄδου, τὴν σκιάν σου ἀπαντῶν,
ὅποταν θὰ ἤρώτας μὲ ἐν βλέμμα σου
ἂν τὸ χυθέν σου αἷμα ἐξεδίκησα ;

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [καθ' ἑαυτόν χωρὶς νὰ τὸν βλέπῃ].

Διστάζει· ἡ ψυχὴ του ταλαντεύεται . . .
θὰ τὸν νικήσ' εἰς τελευταῖος λόγος μου.
[μέγαλοφώνως.]

Ἐν ἔτι σκέψαι ! ἂν μ' ἐγκαταλίπῃς σὺ,
μ' ἐγκαταλείπει καὶ ὁ δαίμων τοῦ φωτός,
καὶ εἰς τοῦ σκότους ἔρμαιον τὸν δαίμονα
θὰ μείνῃ ἡ ψυχὴ μου, — μίσους δαίμονα !
Τότε τὸ χάσμα μεταξὺ τῶν εὐτυχῶν
κ' ἐμοῦ κρανία, αἷμα καὶ ἐρείπια
θέλουν πληρώσει· ἡ πνοή μου ὀλεθρον
παντοῦ θὰ φέρῃ, ὡς θερμοῦ λιθοῦς πνοή·

ἐὰν ὁ κόσμος τότε τοῦ Ἀδριανοῦ
τὸ ὄνομα συνδέσῃ μὲ τοῦ Νέρωνος
θὰ ἦνε ἔργον σ ο ὕ.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ.

Θὰ ἦνε ἔργον μου ;
κ' ἐν μέσον εἶνε τὸ λοιπὸν, ὅπως αὐτὴ
ἐξορκισθῇ ἢ θύελλα· νὰ μείνω ζῶν
ἐδῶ, νὰ ὑπολάβω ὄνειρον κενὸν
ὅ,τι συνέβη . . .—ὄχι, ὄχι, ὦ θεοί !

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ.

Οἱ προηγούμενοι, ΣΟΓΧΙΣ [ὁρομαῖος ἀριστερόθεν].

ΣΟΓΧΙΣ.

Αὐθέντα !

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ποῖος σ' ἔκραξε ;

ΣΟΓΧΙΣ.

Τὸ χρέος μου.

Ἦλθον σπουδαῖα νὰ σοὶ εἰπῶ. Πρόσεχε,
ἢ ἱερὰ ζωὴ σου κινδυνεύει.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [ἀδιαφόρως].

Ἄ ! . . .

Δὲν ἔχω τόρα ὄρεξιν μαντεύματα.

οἰωνοσκόπων καὶ ἱερομάντων
ν' ἀκούσω. Φύγε!

ΣΟΓΧΙΣ [ταπεινῇ τῇ φωνῇ].

Καῖσάρ μου, ἀπήντησα
τὸν δοῦλον Σέμον, ἐξερχόμενον αὐτῆς
τῆς θύρας πρὸ ὀλίγου· εἶπον εἰς αὐτὸν
ὅτι νὰ πράξῃ δύνατ' ὅ,τι βούλεται,
νὰ ζήσ' ἢ ν' ἀποθάνῃ· μοὶ ἀπήντησε
πῶς θ' ἀποθάνῃ, καὶ τὴν χειρὰ ὕψωσεν,
ὁμνύων εἰς τὴν Ἰσιν· εἰς τὴν χειρὰ του
δὲν ἔφερ' ὅμως πλεόν τὸν δακτύλιον,
ὃν τῷ ἐνεπιστεύθης· τὸν ἠρώτησα,
καὶ μ' εἶπ', εἰς τὸν υἱόν σου πῶς τὸν ἔδωκε.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [τρομάζων.]

Σόγχι!

ΣΟΓΧΙΣ.

Τὴν ὑποψίαν μου συγχώρησον
χάριν τῆς πίστεώς μου· Καῖσαρ, ἴδε τον!
Ἴδὲ ὁποῖον βλέμμα . . . βλέπεις; εἶν' ἐκεῖ,
παρὰ τὸ κύπελλόν σου ὁ δακτύλιος.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [προσπαθῶν νὰ καταστείλῃ τὴν ταραχὴν του.]

Καλά . . . πῆγαινε τόρα! . . .

[ὁ Σόγχις φεύγει.]

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [καθ' ἑαυτόν.]

Τί λαλοῦν σιγά;
Τὸ ὄνομα τοῦ Σέμου ἤκουσα. Ποθεῖ

καὶ ἄλλο θῦμα ὁ ἐπίγειος αὐτὸς
θεός ; Τίς οἶδεν ; ἴσως δι' αὐτὸν οὐδέν
ἄλλο ὁ Σέμος εἶνε ἢ ἐν πρᾶγμα· τί
ἦν ἡ Κλυτία μου ; τί εἶμι' ἐγὼ αὐτός ;
θύματα μόνον, πράγματα . . . ἄλλο οὐδέν.
Κ' ἐγὼ ἐντούτοις ἔχω κατ' εἰς χεῖράς μου,
δυνάμενον τὸν κόσμον καὶ τὰ μένοντα
θύματα ν' ἀπαλλάξῃ τοῦ δημίου των,
καὶ νὰ διστάζω δύναμαι ; . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [βαθύτατα συγκεκινημένος, καταπίπτει ἐπὶ
τοῦ σκίμποδος].

Εἶνε ἄργα,
καὶ ὥρα ὕπνου. Μίαν λήθης ἤθελον
σταγόνα, τῶν ὀνείρων τὸν φρικτὸν χορὸν
νὰ ἐκφυσήσῃ ἐκ τοῦ νοῦ μου. Κάλλιον
νὰ μὴν ἐγείρεταιί τις, ἂν τὸ αὔριον
δέν προσδοκᾶται κρεῖττον ἢ τὸ σήμερον·
τῶν ἀγαθῶν ὁ ὕπνος εἶν' ὑπέρτατον.
Τὸ νυκτικόν μου πόμα δὸς μ' υἱέ μου, ἂν
εὐαρεστεῖσαι· τόρα εἰς' ἐλεύθερος,
καὶ ὅ,τι μοὶ προσφέρεις εἶνε χάρισμα.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [πλησιάζει εἰς τὴν τράπεζαν καὶ ἀσχολεῖται
περὶ τὸν κρατῆρα καὶ τὸ κύπελλον].

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [μὴ ἐπιστρεφόμενος πρὸς αὐτόν].

Βραδύνεις ;

[Ὁ Ἀντίνοος λαμβάνει αἰφνιδίως τὸ κύπελλον καὶ πλησιάζει ἐρ-
μητικῶς πρὸς τὸν Καίσαρα· ὁ Ἀδριανὸς ἀναβλέπει πρὸς αὐτόν
ἀτενῆς καὶ σιχαρό·].

Οὐδὲ ἓνα ὕπνου σταλαγμὸν
ἀξίζω πλέον ἐκ χειρός σου νὰ δεχθῶ ;

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [τῷ προσφέρει τὸ κύπελλον χωρὶς νὰ τὸν βλέπη].

ὦ ! τὸν ἀξίζεις !

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [λαμβάνων τὸ κύπελλον].

Σὲ εὐχαριστῶ, υἱέ.

Βλέπω γαλήνην εἰς αὐτὸ τὸ κύπελλον
καὶ λήθην τῆς ὀδύνης μου· σ' εὐχαριστῶ
διὰ τὸ δῶρον τὸ πολύτιμον αὐτό.

σ' εὐχαριστῶ, καὶ τώρα...

[χύνει τὸν οἶνον καὶ ἀνίσταται ὀρμητικῶς].

ἐξωφλήσαμεν.

ΑΝΤΙΝΟΟΣ [ὀπισθοδρομῶν ἐνός].

Τί εἶπε ; ...

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Εἶχον παρὰ σοῦ συγχώρησιν
ἐνός μου φόνου νὰ ζητήσω· τώρα σὺ
μ' ἐξώφλησες... ὁὖν σοῦ ὀφείλω τίποτε.

Ὅ,τι ἐσκόπεις ἦτο τόσον φοβερόν,
ὥστε τῆς πράξεώς μου ἔσθυσ' ἡ κηλὶς...

τόρα κ' οἱ δύο θέλομεν ἐξάγνισιν
εἴμεθα ἴσοι... ἴσα δυστυχεῖς,

εἴμεθα... μόνοι... — Καλὴν νύκτα σου, υἱέ !

[Ἀπέρχεται δεξιόθεν ταχύς· ὁ Ἀντίνοος πίπτει χαμαί].

[Πίπτει τὸ προσκύνιον].

ΠΡΑΞΙΣ ΠΕΜΤΗ.

[Τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ναοῦ τῆς Ἰσιδος. Αὐλαία, μεταξὺ δύο κιόνων ἀνηρτημένη, κλείει τὸ βάθος. Ἐμπρὸς τῆς σκηνῆς δύο χαλκοὶ λυχνοῦχοι, ἐφ' ὧν λεκάναι ἀναδίδουσαι φλόγας. Μεταξὺ αὐτῶν σκίμπους].

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ.

[Νύξ. Μακρὰν βρονταί.]

ΣΟΓΧΙΣ καὶ ΑΡΜΟΥ [εἰσερχόμενοι δεξιόθεν.]

ΣΟΓΧΙΣ.

Οὐδὲν εἰσέτι ἔχνος τοῦ δραπετοῦ μας;

ΑΡΜΟΥ.

Οὐδὲν, αὐθέντα· φοβερά ἡ καταιγὶς
μυκᾶται εἰς τὰ πέριξ, καὶ ἀπέλπιδες
ἦλθον ὀπίσω οἱ ἀπεσταλμένοι μας.

ΣΟΓΧΙΣ.

Εἴθ' εἰς τοῦ πόλου τὰς μακρὰς ἐσχατίας
τῆς καταιγίδος νὰ τὸν ἔσυρ' ἡ ὀρμή!

ΑΡΜΟΥ.

Ὁ αὐτοκράτωρ τὸ γνωρίζει;

ΣΟΓΧΙΣ.

Παντελῶς

οὐδὲ μαντεύει τι· σιωπηλὸς ἀλλὰ
φαιδρὸς ἐξῆλθε τῶν δωματίων τοῦ υἱοῦ,
ἐδείπνησε, καὶ εἶπε τὸ Συμπόσιον

νὰ ἀναγνώσουν εἰς αὐτὸν τοῦ Πλάτωνος,
ἐνῶ ἐδείπνει· πλὴν ἐφαίνετο ρεμβός,
ἀλλόφρων.

ΑΜΡΟΥ.

Διατί ;

ΣΟΓΧΙΣ.

Τίς οἶδε ; προφανῶς
τοῦ δακτυλίου τὸ περιεχόμενον
μετεχειρίσθη ὁ υἱός· εὖρον κενὸν
τὸ κύπελλον, κ' ἐγγύς του ἐν κυνάριον
νεκρὸν, ῥοφῆσαν ἴσως ἐκ τοῦ πόματος.
Αἰνιγματῶδ' εἶν' ὅλα· ὅμως φαίνεται
ὅτι μετανοήσας ὁ υἱὸς πικρά,
ἔφυγε κρύφα—εἴθε ἀνεπιστρεπτεῖ !

ΑΜΡΟΥ.

Ὁ Σέμος ; ..

ΣΟΓΧΙΣ.

Δὲν ὑπάρχει· ἀπεβίωσεν
ἐγκαίρως. Ἡ σκιά του μοὶ ἀναγκαιοῖ
πρὸς θεραπείαν τοῦ καλοῦ μου Καίσαρος.
Τῆς ἐπιστήμης τὴν πικρὰν ρίζαν φαγών,
ἤρχισε νὰ διστάζῃ· καὶ τίς οἶδε μὴ
ὁ Ναζωραῖος, ὅστις ἦλθε νεωστί,
καὶ τὸν Χριστὸν κηρύσσει εἰς τὴν πόλιν μας,
τὸν ἀσθενῆ του νοῦν πλανήσῃ· φάρμακον
ἡρωϊκὸν ἐφεῦρον, καὶ ἡ ἀσθενὴς
διάνοιά του πρόθυμος θὰ τὸ δεχθῇ.

ΑΜΡΟΥ.

Ἄλλ' εἶνε κάπως ἐπικίνδυνον. Ἐάν...
[ἀκούεται κρότος βημάτων].

ΣΟΓΧΙΣ.

Σιώπ', Ἀμρού...

[Ἱερεὺς τισεῖσέρχεται δρομαῖος ἀριστερόθεν].

ΙΕΡΕΥΣ.

Ὁ Καῖσαρ ἔρχετ', εἰν' ἐγγύς.

ΣΟΓΧΙΣ.

Καλῶς νὰ ἔλθῃ· ἔτοιμ' εἵμεθα. Ἀμρού,
πολὺ ἐξήρτητ' ἀπὸ σοῦ. Τὸ σύνθημα
μὴ λησμονήσης, καὶ τὸ ἐλατήριον
βραδύνης νὰ πιέσης.

ΑΜΡΟΥ.

Ἔσο ἥσυχος,
αὐθέντα.

ΣΟΓΧΙΣ.

Τώρα εἰς τὴν θέσιν σου εὐθύς.

[ὁ Ἀμρού καὶ ὁ ἕτερος ἱερεὺς ἀπέρχονται δεξιόθεν.]

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ καὶ ΚΑΛΒΟΣ [ἀριστερόθεν], ΣΟΓΧΙΣ [μένει
εἰς τὸ βάθος.]

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Πήγαιν' ἀμέσως τὰς εἰρκτάς ν' ἀνοίξω τιν

εἶπέ, καὶ ν' ἀπολύσουν πάντα δέσμιον.

Ἄν ἐρωτήσουν, τίνος χάρις εἶν' αὐτή,
νὰ ἀπαντήσουν· τοῦ υἱοῦ τοῦ Καίσαρος.

Ἦκουσες ;

ΚΑΛΒΟΣ.

Ναί, αὐθέντα. . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Μόλις ἤκουσα
τὸ ν α ί σου. Ἔχεις δίκαιον· ἠλυσμόνησα
τὴν πληγωμένην κεφαλὴν σου, καὶ κακὴ
πῶς εἶν' ἡ νύξ· ὕπαγε νὰ ἀναπαυθῇς,
καὶ ὅσα σ' εἶπον εἰς τὸν ὑπαρχον εἶπέ
τοῦ παλατίου.—Κάλβε! ἀπὸ αὔριον
εἶς' ἀπελεύθερός μου.

[Ὁ Κάλβος τοῦ φιλεῖ τὴν χεῖρα.]

Αἶ! καλὰ, καλὰ!

[νεύει εἰς αὐτὸν νὰ ἀπέλθῃ. Ὁ Κάλβος φεύγει].

Δὲν εἶν' ἐδῶ κανεῖς ;

[ὁ Σόγχις προσέρχεται καὶ προσκλίνει].

Ἄ! Σόγχι, εἶσαι σύ ;

ΣΟΓΧΙΣ.

Καῖσάρ μου, χαίρω νὰ σὲ βλέπω εὐθυμον.

Εἰς τὰς τοῦ ἄδου πύλας θέλεις τὸ λοιπὸν
νὰ κρούσης ;

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [σύννους πρὸ ἑαυτοῦ].

Ἐν νὰ μάθω ἔτι θέλω, πρὶν

γελάσω πάλιν· σήμερον ἢ πρόποτε
πρέπει νὰ γείνη . . .

[ταπεινοτέρα τῇ φωνῇ],

Ἀληθῶς ἀπέθανεν

ὁ Σέμος ;

[ὁ Σόγχις κατανεύει.]

Νὰ πιστεύσω πῶς ἀπέθανεν
οἰκεία του θελήσει ;

ΣΟΓΧΙΣ.

Ὅλον τὸν λαὸν
ἐρώτησον· τὸν εἶδε πλῆθος ἀπειρον
εἰς λέμβον ἐπιβάντα καὶ πηδήσαντα
ἐκ ταύτης εἰς τὸ ρεῖθρον· ἀνεπάφλασε
τὸ κῦμα ὅτε τὸν κατέπτε μικρόν,
καὶ δὲν ἠκούσθη πλέον τίποτε. . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἰχθὺς
ὁ Σέμος εἶνε, Σόγχι, εἰς τὴν θάλασσαν·
εἰς καλαμῶνα ἴσως κρύπτεται πυκνόν . . .
θὰ δραπετεύσῃ.

ΣΟΓΧΙΣ.

Θὰ τὸ δείξῃ ἡ δοκιμή.
ἂν ζῇ, δὲν θέλει σοὶ φανῇ ὡς τεθνεώς.
Εἷς· ἕτοιμος ;

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἄ ! στῆθι, Σόγχι· δύναται

εἷς δοῦλος, ὅστις μ' ἔχειρε τὸ γένειον,
ὅστις τὴν κλίνην μ' ἔστρωνε, . . . κτῆνος οἰκτρὸν,
σχώληξ εἰς χῶμα ἔρπων, τόσον σοβαρὰ
αἰνίγματα νὰ λύσῃ ;

ΣΟΓΧΙΣ.

Ὁ εἷς τῆς Στυγὸς
λουσθεῖς τὸ ρεῖθρον ἀποβάλλει τὴν σποδὸν
τῆς γῆς, κ' ἐλευθεροῦται τὴν ψυχὴν.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Λοιπὸν
ὁ Καῖσαρ ἐκεῖ κάτω θὰ τὸν θεωρῇ
ὡς ὁμοιὸν του ;

ΣΟΓΧΙΣ.

Μόνος σου ἐρώτησον
αὐτόν· οὐδεὶς πλησίον ἄλλος ἄνθρωπος
νὰ ᾔνε πρέπει· σὺ αὐτὸς μεῖνον μακρὰν,
ἵνα μὴ χάσῃς τὴν φωνήν. Ἔως ἐδῶ
[χαράσσει διὰ τῆς ῥάβδου ἡμικύκλιον μεταξὺ τῶν δύο κιόνων.]
νὰ πλησιάσῃς οὕνασαι· ὁ θάνατος
ἐκεῖθεν βασιλεύει.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ποίαν πρόσκλησιν
ἀκούει ;

ΣΟΓΧΙΣ.

Τὸν ἐλκύει μελωδὶ' αὐλοῦ·
ὅταν δὲ σιωπήσῃ ὁ αὐλὸς, καλεῖς
αὐτόν μετ' ὀνομά του τρίς.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Λοιπὸν ἐμπρός!

[Κάθεται ἐπὶ τοῦ σκίμποδος. Ὁ Σόγχις πλήσσει μίαν τῶν χαλκίνων λεκανῶν, τὸν δὲ δοῦπὸν τῆς ἀποδίδει μακρόθεν ὑπόκωφως ἡχώ. Εἶτα ἀπέρχεται βραδὺς δεξιόθεν. Ὅπισθεν τῆς σκηνῆς ἀκούεται δυωδία αὐλῶν.]

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [μόνος].

Νὰ μὲ κοιμήσουν θέλουσιν, ὥς φαίνεται,
καὶ τῶν ὀνείρων τὰ ψευδῆ ἰνδάλματα
νὰ μ' εἶπουν ὅτι ἦσαν ὅλα ὑπαρκτά.
Προσεκτικὸς ἄς ἦμαι, . . . καί τοι προτιμῶ
νὰ ἐκοιμώμην.—Ω γλυκεῖα μουσική,
αὔλημα θεῖον! ποῖον χύνεις βάλσαμον
εἰς τὰς πληγὰς μου!—Εἶνε μεσονύκτιον,
καὶ τῆς θυέλλης ἡ ὁρμὴ δὲν ἔπαυσε·
βροντᾷ, ἀστράπτει ἔτι, καὶ τὰ σύννεφα
τοὺς μελανοὺς τῶν κόλπους δὲν ἐκένωσαν
εἰσέτι. Εἶνε ψῦχος . . . φρίσσω! πλὴν οὐχὶ
ἐκ φόβου . . . δὲν φοβοῦμαι . . . τί νὰ φοβηθῶ;
κραυρόνω! . . . ὦ, τί νύξ!—Κοιμᾶται ἄρά γε
ἐκεῖνος; βλέπει ὄνειρα; τί ὄνειρα;
Πῶς ἐπεθύμουν τὸρ' ἀντὶ σκιᾶς ἐδῶ
νὰ ἀναμένω, νὰ εὐρίσκωμαι ἐγγὺς
τῆς κλίνης του, προσέχων εἰς τὸν ὕπνον του,
ἀκούων ἂν, ὑπνώττων καὶ παραλαλῶν,
τὸ ὄνομά μου λέγει, ἂν ἐπὶ καλοῦ
τὸ λέγει, ἢ κακοῦ . . . ὦ! φοβερά, φρικτὴ

κατὰ τῆς νέας κεφαλῆς του καταιγὶς
ἐνέσκηψεν· ἡμέραι θὰ παρέλθωσι
καὶ μῆνες, πρὶν τὸ τραῦμα τῆς καρδίας του
ἐπουλωθῇ. Πλὴν τότε . . . φεύγομεν
εὐθύς . . . εἰς Ῥώμην, . . . Ἰσπανίαν . . . Κελτικήν . . .

[Ἀποκοιμᾶται. Ἡ δυωδία ἐξακολουθεῖ ἐτι ἐπὶ μικρόν· εἴτα ἀκού-
εται βροντώδης κτύπος, ἡ μουσικὴ παύει, καὶ αἱ ἀναδιδόμεναι
ἀπὸ τῶν λυχνούχων φλόγες σβέννυνται. Ὁ Ἀδριανὸς ἀνίσταται.]

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ποῦ εἶμαι ;

[Ἡ αὐλαία διανοίγεται ταχέως, καὶ φαίνεται σκοτεινὸν τὸ βά-
θος τοῦ ναοῦ. Ὁμιχλῶδες νέφος ἀναθρώσκει ἀπὸ τοῦ ἐδάφους
καὶ πληροῖ τὸ βάθος τῆς σκηνῆς.]

Θάρρως· εἶδον κατὰ πρόσωπον
τὸν θάνατον εἰς μάχας, εἰς ἀγριωπῆς
θαλάσσης λύσσαν, μέσῳ ἐπαναστατῶν, . . .
κ' ἐδῶ δὲν εἶνε ἄλλο ἢ σκιαί, . . . —καὶ ζῶ.
Σέμε, μ' ἀκούεις ; Σέμε, σὲ καλῶ ! ἐλθὲ
ὅπου ἂν ᾔσαι, Σέμε !

[Ἀστραπὴ σχίζει τὸ νέφος, καὶ βροντὴ ἰσχυροτέρα ἀκούεται. Τὸ
νέφος ἀναθρώσκει πυκνότερον. Μετ' ὀλίγον διασχίζεται πάλιν,
καὶ φαίνεται ἐντὸς αὐτοῦ ὁ Σόγχις, ὡσεὶ ἐξέλθων τῆς γῆς,
διαμεμορφωμένον ἔχον τὸ πρόσωπον ὡς τὸ τοῦ Σέμου, καὶ
φαιὰν ἐσθῆτα φορῶν.]

ΣΟΓΧΙΣ.

Ἦλθον, Κύριε !

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [τρομάζων αἰφνιδίως].

Ἐχεῖνος εἶνε.

ΣΟΓΧΙΣ.

Τί μ' ἐκάλεσες; εἶπέ!

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [ἀτενῶς προσβλέπων τὸ φάσμα.]

Δέν εἶν' ἀπάτη, δέν κοιμᾶται τ' ὄμμα μου·
 εἴμ' εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Κωκύτου, κ' ἐξ αὐτοῦ
 προβαίνει ἐκ τοῦ ἄλλου κόσμου τίς . . .

[δυνατά.]

Εἶπέ,
 εἶν' ἀληθές ἐξ ἄδου ὅτι ἔρχεσαι;

ΣΟΓΧΙΣ.

Ἔρχομ' ἐκεῖθεν.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Καὶ κατέλιπες ἐκὼν
 τὸν κόσμον τοῦτον;

ΣΟΓΧΙΣ.

Τὸν κατέλιπον ἐκὼν.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Δύνασ' εἰς ζῶντας νὰ εἰπῇς περὶ νεκρῶν;

ΣΟΓΧΙΣ.

Δύναμαι.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Λέγε μου, λοιπὸν, ἂν οἱ θεοὶ
 εἶν' ἄλλο τι ἢ φρίκης ὀπτασίαι, ἂν
 αἰώνιαι δυνάμεις εἶνε, δίκαιαι,

ἅγαι, τὰς θελήσεις μας γνωρίζουσαι,
τὰ πάθη καὶ τὰς πράξεις μας.

ΣΟΓΧΙΣ.

Ὑπάρχουσι,
καὶ σὲ γνωρίζουν.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Τίς ἐν ἄδου ὁ κρατῶν;

ΣΟΓΧΙΣ.

Ἡ δύναμις ἐκείνη, ἥ καὶ τοῦ φωτός
διέπουσα τὸ κράτος.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Πῶς καλεῖται;

ΣΟΓΧΙΣ.

Σεῖς

οἱ ἄνθρωποι μητέρα παντός πράγματος
τὴν λέγετε τὸ ἄλλα ὄνομα αὐτῆς
δὲν εἶνε δι' ἀνθρώπου ὦτα.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἄλλος τίς

δὲν κυβερνᾷ τὸν κόσμον;

ΣΟΓΧΙΣ.

Πολυπραγμονεῖς.

ἐρώτησον δι' ὅ,τι μὲ ἐκάλεσες,
πρὶν ὁ καιρὸς παρέλθῃ.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

ὦ! μὴ φύγῃς, πρὶν
μοῦ εἶπῃς, ἂν γνωρίζουν οἱ ὑπόγειοι
θεοί, ὅτι τὸ αἷμα τῆς νεάνιδος
δὲν ἔχυσα ἐγώ.

ΣΟΓΧΙΣ.

Σοῦ χεὶρ προώριστο
τὸ αἷμά της νὰ χύσῃ· πλὴν δὲν πταίεις σὺ,
ὅτι προώριστο.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

ὦ! σ' εὐχαριστῶ,
σοφὴ σκιά· ἀκόμῃ ἐν εἰπέ μοι· τίς
ἡ τύχη μου θὰ ᾔνε;

ΣΟΓΧΙΣ.

Ἀποβίωσον
ἵνα τὸ μάθῃς.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἄλλ' ἐδῶ, ἐνόσω ζῶ;
θὰ ἐπιστρέψῃ πλέον πρὸς με ἡ ψυχὴ
τοῦ Ἀντινόου;

ΣΟΓΧΙΣ.

Ἐδραπέτευσ' ὁ θεὸς
υἱός σου, Καῖσαρ.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Τί;

ΣΟΓΧΙΣ.

Μὴ πλέον τὸν ζητῆς·
εἰς μάτην ! τὴν ψυχὴν τοῦ δὲν ἐξίλεοῖς.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ψεύδεσαι, φάσμα, τέρας ὑποχθόνιον !

[πλησιάζει ταχέως πρὸς τοὺς κίονας.]

ΣΟΓΧΙΣ [ἐκτείνων τὸν βραχίονα].

Ὅπισω !

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [ἰστάμενος αἰφνιδίως ἡρέμα].

Τί ; τί ἦτο τοῦτο ; τὴν φωνὴν
αὐτὴν γνωρίζω.

ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΦΩΝΗ [ὀπίσω τῆς σκηνῆς ἀριστερά.]

ὦ ! νεκρός ! ἀπέθανε !

Ἄχ ! φέρετέ τον μέσα, τοῦ φονέως του
τὸ ὄμμα νὰ τὸν ἴδῃ !

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Δᾶδας, δᾶδας, φῶς !

Νὰ ἴδω θέλω καθαρὰ...

[Βροντή. Ὁ Σόγχις καταδύει· ἡ αὐλαὶς κλείεται ταχέως.]

ΓΕΡΟΝΤΟΣ ΦΩΝΗ.

Ἀντίγοε,

υἱέ μου !

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ.

[Ἐπὶ φορείου εἰσκομίζεται τὸ πτώμα τοῦ Ἀντινόου.] ΓΕΡΩΝ
[ἔπεται, κατόπιν αὐτοῦ] ΚΑΛΒΟΣ, ὀπλοφόροι καὶ δαδοῦ-
χοι. ΑΔΡΙΑΝΟΣ [ὀπισθοδρομεῖ τεταραγμένος.]

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Δόλος! προδοσία στυγερὰ! νέε, ζωμὸ Ἀλβ
Μ' ἠπάτησαν γελοίως! . . . τοῦτο ἔλειπεν. γέ σο

ΓΕΡΩΝ.

Εἰς σὲ τὸ πτώμα τοῦτο φέρω· τόρα σὺ,
ὁ μέγας αὐτοκράτωρ, ὁ δικαίωμα
ἔχων θανάτου καὶ ζωῆς, δοκίμασον
τὴν δύναμίν σου· τόρα, πάτερ φρόνιμε,
τὴν πατρικὴν ἰσχύν σου δεῖξον, πρόσταξον
αὐτὸν νὰ ὁμιλήσῃ, νὰ ἀνεγερθῇ!
Ἐμὲ δὲν ὑπακούει πλέον πρὸ πολλοῦ.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [ἀλλόφρων.]

Τὸν ἱερέα φέρετέ μου, τὴν σκιάν — . . . νελοδὸ νότ
τοῦ Σέμου θέλω . . .

[ὀπλοφόροι ἀπέρχονται δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν].

Ἐκ τοῦ ἄδου της ἐδῶ
νὰ ἔλθῃ, καὶ κριτῆς της ἐγὼ γίνομαι.
Οἰκτροὶ ἀπατεῶνες, ποιμνὴ κωμωδῶν!
τὸν Γέροντα προσέχετ' εἰν' ἑλληνικοῦ
δόλου καὶ πανουργίας πλήρης.

[Δύο ὀπλοφόροι τάσσονται παρὰ τὸν Γέροντα, κύπτοντα ἐπὶ τοῦ
πτώματος τοῦ Ἀντινόου.]

ὦ! καὶ σύ

κακὸν παιδίον, φίλτατε Ἀντίνοε,
 συνωμοσίαν κατ' ἐμοῦ ; Ἐγέρθητι
 μὴ προσποιοῦ· τὸ κρῦον προσωπεῖον σου
 ἀπόβαλε· μ' ἐμπνέει φόβον, μ' ἐνοχλεῖ . . .
 ἀλλ' ὅμως δὲν μὲ ἀπατᾷ· τόσον λοιπὸν
 σοὶ ἔγειν' ὁ πατήρ σου ἀποτρόπαιος,
 ὥστε κ' εἰς ψεύδη καταφεύγεις ταπεινὰ
 ἵνα τὸν ἀποφύγῃς ; Ἐννοῶ· αὐτὰ
 ὅλα πανούργως ἐπενόησες, κακὸν
 παιδίον, ἵνα δραπετεύσῃς· ἂν στραφῶ
 θ' ἀναπηδῇσῃς, θὰ μ' ἐμπαίξῃς, θὰ χαρῇς,
 ὅτ' εἶσαι πλέον δι' ἐμὲ νεκρός ! ὦ, μή !
 μὴ τέκνον ! εἶνε ἀλγεινὸν αὐτὸ, υἱέ !
 Πονῶ, ἀκούεις ; . . . Μή ! ἐγέρθητι !
 τὰ ὄμματά μας ἄς συναντηθῶσι πρὶν,
 κ' ἔπειτα φύγε ! φύγε, καὶ σοῦ συγχωρῶ
 τὸν δόλον . . . — Πῶς, υἱέ μου, δύνασαι κωφός
 νὰ ἤσῃς, ὅταν ὁ πατήρ παρακαλεῖ ;
 τόσον ὠραῖος, τόσον νέος καὶ κωφός
 εἰς συμπαθείας αἴσθημα ; Γονυπετῆς
 νὰ πέσω θέλεις, ἐγὼ, Καῖσαρ, πρὸ παιδός ;
 Τὸ θέλεις ; ἔστω ! ἴδε με, γονυπετῆς
 ἐμπρός σου εἶμαι· βλέπεις, δὲν εἶμ' αὐστηρός,
 δὲν εἶμαι πλέον ἀρχικός, οὐδὲ πατήρ
 καὶν εἶμαι πλέον· ἐν σου μόνον δέομαι·
 ἐγέρθητι, ἀνίστα, καὶ εἰπέ μοι· ὦ,

ἔστω καὶ ἂν συγχρόνως εἴπῃς· σὲ μισῶ
καὶ φεύγω. . .

ΓΕΡΩΝ [συγκινημένος.]

Ποία δίκη, δίκαιοι Θεοί!

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [γόνυπετῆς ἔτι.]

Μήπως δὲν εἶνε ψεῦδος; . . . κ' ἡ ὠχρότης τοῦ
ἐκείνη εἶνε πλέον ἢ ἐπίπλαστος
χροιά θανάτου; . . . ὦ! δὲν ἔχω δύναμιν
νὰ πλησιάσω, κ' ἐκ τῆς παρειᾶς αὐτοῦ
τό νεκρικὸν ἐκεῖνό του ψιμμύθιον
ν' ἀποσπογγίσω. . . — Τί ἔχ' εἰς τὴν κόμην τοῦ;
φύκη τοῦ Νείλου, . . . κάθυγρα, νωπά. Ὑγρὰ
καὶ τὰ ἐνδύματά του. . . — Πόθεν ἔρχεται;
Δὲν ὑποφέρω πλέον. . . ὦ! τὴν χεῖρά σου,
τὴν χεῖρά σου. . .

[ὁρμᾷ πρὸς τὸ φέρετρον καὶ δράττεται τῆς χειρὸς τοῦ νεκροῦ.]

— Ψυχρὰ καὶ παγωμένη.

[ἀφίνει τὴν χεῖρα καὶ φρίττει.]

ὦ!

Γέρον, . . . τί λέγεις; . . . ὁ υἱὸς καὶ σοῦ κ' ἐμοῦ . . .
ἀπέθανε.

[παῦσις.]

ΓΕΡΩΝ [ὑποκώφως].

Ἐρχόμεν σοῦ κατήγορος,
πλὴν τόρα μετὰ σοῦ νὰ κλαύσω δύναμαι.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἠκούσατε; ὁ λόγος οὗτος ὅλην μου

ἐκφράζει τὴν ὀδύνην. Πόσον ἄθλιος
εἶμαι καὶ οἴκτου ἄξιος, ἀφοῦ αὐτός,
οὔτινος δύω τέκνα ἐθανάτωσα,
μὲ κλαίει· εἰς ἐπαίτην δίδει ἔλεος
θανάσιμος ἐχθρός του . . . ὦ! εἷς φίλος μου—
ἂν εἶχον φίλους—να περὰν' ἡδύνατο
αὐτάς μου τὰς βασάνους. Κάλβε, σὺ κρατεῖς
ξίφος· πρὸς χάριν τῆς ἐλευθερίας σου,
ἦν σήμερον σοὶ ἔδωκα. . . Διστάζεις; ὦ!
δὲν ἔχω—τὸ γνωρίζω—ὅ,τι δύναται,
να μοὶ ἐλκύσῃ φίλους· ὅ,τι ἀγαπῶ
τὸ θανατόνω· ἅπαξ μόνος εἷς θνητὸς
μοὶ ἔδωκ' ἐκουσίως τὴν καρδίαν του,
κ' ἰδοὺ! αὐτὸν τὸν ἕνα. . . τὸν ἐφόνευσα!
[καλύπτεται τὸ πρόσωπον.]

ΚΑΛΒΟΣ.

Ὁ Καῖσαρ κλαίει! . . .

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ.

ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΙ, ΣΟΓΧΙΣ [εἰσαγόμενος ὑπὸ
ὀπλοφόρων.]

ΣΟΓΧΙΣ.

Τί συνέβη, Καῖσάρ μου,
καὶ νὰ μὲ φέρουν ἐν ὀργῇ προσέταξες; . . .
—ὦ! ποία θεὰ φοβερά! . . . δὲν εἶμ' ἐγὼ
τοῦ γεγονότος τούτου αἷτιος. . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἐλθέ

ἐδῶ ! ἐλθέ· τὸ βλέπεις ; βλέπεις τὸν νεκρὸν αὐτόν ; δὲν εἶνε ψεῦδος, εἶν' ἀλήθεια· καὶ ἡ ἀλήθει' αὕτη τῆς ἀπάτης σου διαρρήγνυει τὸν ἱστόν . . .

ΣΟΓΧΙΣ [κατάπληκτος].

Πλὴν Καῖσάρ μου, . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [διακόπτων].

Εἶπον ἀπάτην ; ὄχι· ἀνθρωπάριον, τί τρέμεις οὕτω; δὲν ὀργίζομαι μέ σέ· μέ εἶπες λόγους ἀληθεῖς· εἶνε θεοί, καὶ μέ γνωρίζουν, καὶ ἡξεύρουν ποῦ πονῶ, ἵνα μέ πλήξουν. Ἐδραπέτευσεν ὁ παῖς αὐτός, ὥς εἶπες, καὶ οὐδέποτε αὐτόν θέλω ἐξιλεώσει πλέον.

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ.

ΟΙ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΙ, ΣΕΜΟΣ [ὁρμᾷ ἀριστερόθεν καὶ πίπτει εἰς τοὺς πόδας τοῦ αὐτοκράτορος.]

ΣΕΜΟΣ.

Κύριε ! . . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [ὀπισθοδρομῶν].

Ὁ Σέμος !

ΣΟΓΧΙΣ.

Ζῆ !

ΣΕΜΟΣ.

Ἄχ ! Καῖσαρ, γὰρ φονεύσωσιν εἰπέ τὸν Σέμον. Πῶς γὰρ ζῇ πλέον, ἀφοῦ

ἀπέθαν' ὁ υἱός σου! — Ἡμὴν ἑτοιμος
 νὰ ἀποθάνω, ὅτε αἴφνης ἔρχεται,
 τὴν ἱεράν μ' ἀρπάζει ἀπὸ τῶν χειρῶν
 στολὴν, καὶ θέλει ν' ἀποθάνῃ. Ἐκλαύσα,
 τὰ γόνατά του ἔσφιγξα, τῷ εἶπον: Μὴ
 ἀπόθανε, αὐθέντα· ἡ Σιμμία μου
 τὸν παρεκάλει, τὰ παιδία ἔκραζον:
 Μὴ ἀποθάνῃς. . . Πλὴν αὐτὸς δὲν ἤκουε.
 Μᾶς εἶπεν, ὅτι σταθερὰ ἀπόφασις
 καὶ θέλησίς του εἶνε. Τότε ἔκραξα:
 Πλὴν πῶς ὁ Καῖσαρ θέλει παρηγορηθῇ;
 Μικρὸν ἐσκέφθη τότε, κ' εἶπε: Σέμε, σὺ
 εἶσαι πιστὸς οἰκέτης, ἀγαπᾷς κ' ἐμέ
 καθὼς κ' ἐκεῖνον· ὅταν κλείσω τ' ὄμμα μου
 ὕπαγ' εὐθὺς εἰς τὸν πατέρα μου, εὐθὺς,
 ἀκούεις; εἰς τὸν Καίσαρα, καὶ δός αὐτῷ
 ἐν χαῖρε τοῦ υἱοῦ του.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [ἀναβλέπει χαίρων.]

Ἀληθῶς υἱόν,
 υἱόν μου εἶπεν ἑαυτόν;

ΣΕΜΟΣ.

Προσέτ' εἶπέ, —

καὶ πρόσεχε μὲ εἶπεν εἰς τοὺς λόγους μου —
 δὲν φέρει μῖσος θνήσκων ὁ Ἀντίνοος
 μαζὺ του· τὸν πατέρα του εὐχαριστεῖ
 δι' ὅ,τι ἔπραξε καλὸν ὑπὲρ αὐτοῦ.
 δι' ὅ,τι ἔπραξε κακόν. . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Τελείωσον. . .

ΣΕΜΟΣ.

Τὸν συγχωρεῖ . . . κ' ἐκείνου τὴν συγχώρησιν
ζητεῖ. . .

ΑΔΡΙΑΝΟΣ [πλησιάζων εἰς τὸ φέρετρον καὶ γονυπετῶν
ἀπέναντι τοῦ Γέροντος.]

Συγνώμην παρ' ἐμοῦ ζητεῖ ; . . . ἐγὼ
νὰ συγχωρήσω σέ ; καὶ τότε τίς ἐμέ ; . . .

[Πίπτει ἡ αὐλαία.]

ΤΕΛΟΣ.

ΔΕΛΤΑ

...νοσηλεύς

ZOMEZ

στον καθώχον ήτ' ουδέχέ' κ' ελθωχον νότον
τα νότα του ελθοντος ελθον. Η... ελθον

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ὡς περὶ τοῦ ἰσχυροῦ ὅτι εἰς τὴν ἀρχὴν (π) ΔΑΡΙΑΝΟΣ
 [ἡτοιμασέν τινος ἰσχυροῦ]

34703

... ἐμὲ πρὸς τὸν ἴνα ; ἐπὶ ὑποφωχγυρὸν ἔν
[ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἐκκλησίας]

ΕΚ ΤΩΝ ΕΝΟΝΤΩΝ

ΛΥΡΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΑΓΓΕΛΟΥ Σ. ΒΛΑΧΟΥ,

βραβευθέντα

ΕΝ ΤΩ ΠΟΙΗΤΙΚΩ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΜΩ,
ΤΟΥ 1866.

... Ἄδὺ δὲ καὶ τὸ
(συρίσδες. (Θεοκρ.

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ,

ΕΚ ΤΩΝ ΕΠΙΟΙΚΕΤΩΝ

ΑΥΡΙΚΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ε. ΒΑΛΑΧΟΣ

Ἐκδόσεις Ἑστία

ΕΝ ΤΩ ΠΟΛΙΤΙΚῷ ΣΥΝΑΓΩΓΙΣΜῳ

ΤΟΙ. 1868.

Ἄρ. 100 ἔξ. 100

(ἑκδόσεις) (ἑκδόσεις)

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΔΥΟ ΛΕΞΕΙΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΝ ΜΟΥ.

(Προταχθεῖσαι τῆς πρώτης ἐκδόσεως).

Οἱ ὀλίγοι στίχοι, οὓς παραδίδω σήμερον τῷ κοινῷ, γρα-
φέντες κατὰ διαφόρους καιροὺς καὶ ἐπὶ διαφόροις εὐκαιρί-
αις, ἤκιστα δὲ πρὸς ἀγῶνα ἐσταλμένοι, ἐστάλησαν οὐχ
ἥττον εἰς τὸν ἐφετεινὸν ποιητικὸν συναγωνισμόν, συνορ-
μαθισθέντες ἐκ τῶν μυχῶν τοῦ κεκονιαμένου ποιητικοῦ
μου χαρτοφυλακίου, καὶ πᾶν ἄλλο ἢ τὴν δάφνην ἀξιοῦν-
τες. Ἀληθῶς ἐκ τῶν ἐνόντων συγκαταρτίσας, καὶ ἰδίᾳ
χειρὶ ἀπροσποιήτως ἀντιγράψας, παρέπεμψα αὐτοὺς ἀ-
σταλεῖς καὶ ῥιγοῦντας εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ οὐδὲ κἂν ὠνει-
ρευόμην τὸ ἀπονεμηθὲν μοι γέρας. Ἐξομολογοῦμαι ὁμῶς
ἐπίσης, ὅτι, μὴ προσδοκῶν τὸν στέφανον τοῦ νικητοῦ, ἔτι
ὀλιγώτερον προσεδόκων τὸ ἥμισυ αὐτοῦ. Μὴ ἐξετάζων,
μήτε θέλων νὰ ἐξετάσω, τίνας εἶχον λόγους οἱ κριταὶ νὰ
κατανείμωσι τὴν δάφνην μεταξὺ τῶν Ἐκ τῶν Ἐνόντων
καὶ τῶν Στόνων, ἀπορῶ μόνον, πόθεν ἠρύσαντο τὸ δι-
καίωμα τοῦτο οἱ ἀγωνοδίκαι, ἀφοῦ ῥητὸς τοῦ ἀγωνοθέτου
ὅρος εἶνε νὰ βραβεύηται τὸ σχετικῶς κρεῖττον ποίημα· ἢ
ὕπῃρχε μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν λυρικῶν συλλογῶν μικρά

τις, ἐλαχίστη, ἔστω καὶ κατὰ κεραίαν, διαφορὰ, καὶ τότε ἔπρεπε νὰ προτιμηθῇ ἢ κατὰ τὴν κεραίαν αὐτὴν ὑπερέχουσα, ἢ ἥσαν ἀμφοτέραι μαθηματικῶς ἰσοπαλεῖς, καὶ τότε οὐδετέρα αὐτῶν ἔπρεπε νὰ βραβευθῇ, ἀφοῦ σχετικῶς κρεῖττον ποίημα δὲν ὑπῆρχεν. Ἀγνοῶ ἂν ἄλλοι, ἀναμιμνησκόμενοι τοῦ ἀριστοφανείου :

ὥς οὐχὶ πᾶσαν ἡμέραν

πλακοῦσιν ἔστιν ἐντυχεῖν,

εὐχαριστοῦνται ἐκ τῶν δεδογμένων τοῖς κυρίοις ἑλλανο-
δίκαις· τὸ κατ' ἐμὲ, παραδιδούς εἰς τὴν κρίσιν τοῦ κοινοῦ
τοὺς κατ' ἀρχὰς μὲν ἄνευ ἀξιώσεων γραφέντας καὶ ἄνευ
ἀξιώσεων ἀγωνισθέντας, νῦν ὅμως ἀπαιτητικωτέρους γε-
νομένους στίχους μου, ἀπεκδέχομαι εὐθαρσῶς τὴν ἀπόφα-
σιν αὐτοῦ, ἣν οὔτε συμπάθειαι ἢ ἀντιπάθειαι ἐπηρεάζουσιν,
οὔτε φιλίας δυσωποῦσιν οὔτε ἔχθραι πικραίνουσιν.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 28 μαΐου 1866.

1.

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ ΕΛΛΗΝ.

(ᾠσμα παροίνιον).

Τί ἐγείνατε Ἀθῆναι ;
 Ποῦ αἱ δάφναι, αἱ μυρσίναι
 Τῶν παιδρῶν σου ἐορτῶν ;
 Ποῦ τὰ Παναθήναιά σου ;
 Τοῦ εὐθύμου των θιάσου
 Ποῦ τὸ πλῆθος τὸ σκιρτῶν ;
 Ἡ ψυχρά των μόνον—οἶμοι !
 Ἡ ψυχρά των μένει μνήμη !
 Κίρνα, Γλαῦκε, κίρνα οἶνον • • •
 Λήθην θέλω, λήθην πίνων !

Τί ἐκάμετε τὸν θεῖον
 Ὅμιλον τῶν Ὀλυμπίων ;
 Ποῦ ὁ Ζεὺς, ἡ Ἥρα ποῦ ;
 Ποῦ τὸ ἄλλο πλῆθος ὅλον ;
 Ποῦ λατρεύετ' ὁ Ἀπόλλων,
 Ἡ Κυθήρη τοῦ λοιποῦ ;
 Φεῦ τὰ θεῖά των τεμένη
 Βεβηλοῖ θρησκεία ξένη • • • (1)
 Κίρνα, Γλαῦκε, κίρνα οἶνον,
 Λήθην θέλω, λήθην πίνων !

(1) Μὴ ξενίσῃ, παρακαλῶ, μήτε σκανδαλίσῃ τὸν ἀναγνώστην μου ἡ λέξις β ε β η λ ο ῖ, λεγομένη ὑπὸ εἰδωλολάτρου Ἑλληνοστροφῆς. ἑκατονταετηρίδος.

Ποῦ αἰ πάλαι πανηγύρεις,
 Οἱ ἀγῶνές σου οἱ πλήρεις
 Εὐσωμάτων παλαιστῶν;
 Ποῦ οἱ κλάδοι τῆς ἐλαίας,
 Ο Ἰέρων, ὁ Πυθέας,
 Ἡ πλειὰς τῶν δικαστῶν;

Τόρα λιτανείας μόνον
 Ἔχομεν ἀντὶ ἀγώνων ·
 Κίρνα, Γλαῦκε, κίρνα οἶνον,
 Λήθην θέλω, λήθην πίνων!

Ποῦ αἰ κόραι τῆς Κορίνθου,
 Μὲ στεφάνους ὑακίνθου
 Καί ναρκίσσων νεαρῶν;
 Μὲ τὸ μελανόν των ὄμμα,
 Μὲ τὸ λιγυρόν των σῶμα,
 Μὲ τὸν εὐχαριν χορόν;
 Ποῦ ἐν ἐλαφρόν των φάσμα,
 Ἐν τοῦ φάσματός των ἄσμα;
 Κίρνα, Γλαῦκε, κίρνα οἶνον,
 Λήθην θέλω, λήθην πίνων!

Ἔστω φάσμα, ἔστω πλάνη·
 Τὴν ψυχὴν μου νὰ θερμάνη
 Μία σου σκιὰ ἀρκεῖ·
 Μία τοῦ ποτέ σου κλέους,
 ὦ πατρίς τοῦ Περικλέους,
 Ἐν σου ὄνειρον γλυκύ!
 Φεῦ! ὁ ὕπνος σας Ἀθῆναι,

Δίχως καὶ ὄνείρων εἶνε!

Κίρνα, Γλαῦκε, κίρνα οἶνον,
 Λήθην θέλω, λήθην πίνων

Ἐρημοὶ τοῦ Ἀκαδήμου
Εἶν' οἱ κῆποι, καὶ τοῦ Δήμου

Ἐρημος ἡ ἀγορά . . .

Ἠρημώθη ἡ Ποικίλη,
Καὶ ἡ Πνύξ ῥητόρων χεῖλη
Δὲν ἀκούει ἡχηρά!

Ἐχασε τὸν Δημοσθένη·

Τώρα τίς τὴν ἀναβαίνει;
Κίρνα, Γλαῦκε, κίρνα οἶνον,
Λήθην θέλω, λήθην πίνων!

Ἐβωδάθη τοῦ Αἰσχύλου

Ἡ σκηνή, παιδρου ὁμίλου

Τέμενος ποτὲ μεστὸν,

Κ' εἰς τὴν γῆν τῶν Σοφοκλέων
Σμῆνος μάχετ' ἱερέων

Κατὰ σμήνους σοφιστῶν.

Ὅστις, φεῦ! καὶ ἂν νικήσῃ,

Ἡ Ἑλλάς δὲν θ' ἀναζήσῃ!

Κίρνα, Γλαῦκε, κίρνα οἶνον,

Λήθην θέλω, λήθην πίνων!

Φεῦ! τοῦ Κέκροπος ἡ πόλις

Οὐδ' ἐν ἵχνος ἔχει μόλις

Τοῦ ποτέ της τοῦ κλεινοῦ

Καὶ τοῦ Πλάτωνος ἡ χώρα

Δούλους τρέφει μόνον τώρα

Τοῦ Ἰουστινιανοῦ! —

ὦ! εἰς ταύτην τὴν ἀγέλην

Εἷς δὲν ζῇ, εἷς μόνος Ἕλληνας; . . .

Κίρνα, Γλαῦκε, κίρνα οἶνον

Εὔρηκα τὴν λήθην πίνων.

2.

ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ.

Τίς πνοή, φαιδροί μου ξένοι, τὴν ἐρήμην μου θυρίδα
 Νὰ κοσμήσετε σᾶς στέλλει μὲ τ' ὠραῖον σας πτερόν ;
 Τίς σᾶς ἔστειλ' εὐθυμίαν νὰ μοῦ φέρετε κ' ἐλπίδα ;
 Τίς τὸν οἶκόν μου σᾶς εἶπε κ' ἤλθετε χαρᾶς χορὸν
 Νὰ μοῦ ψάλετε πτηνά ;

Μὴ δὲν εἶδετε πῶς ἔχουν αἱ θυρίδες μου χιόνα,
 Πῶς ἐθάμβωσ' ἡ θερμότης μου τὰς ὑέλους των πνοή,
 Κ' ἐνομίσατε ἀνθοῦντα ὅτι θὰ εὐρῆτε κλῶνα,
 Ὅτι τοῦ φυλλώματός του θὰ συμψάλλη ἡ θροή
 Μὲ τὸ ἄσμά σας, πτηνά ;

Ἡ μὴ βίαιος σᾶς φέρῃ νότος ἀπὸ ἄλλας χώρας,
 Καὶ τὸ ἄσυλον ποθεῖτε φιλοξένου ὀροφῆς ;
 Ἡ πωλεῖτε τὴν ὥδὴν σας ἀντὶ θάλπους μιᾶς ὥρας,
 Ἡ μοῦ φέρετ' εὐθυμίαν εἰς ἀντάλλαγμα τροφῆς,
 Ὡς πεινῶντά μου πτηνά ;

Ἐλθετε νὰ σᾶς θερμάνω εἰς νεανικὰς ἀγκάλας,
 Εἰς καρδίαν ἣτις πάλλει ἔτ' ὑπὸ τὸν παγετὸν,
 — Ὅπως σεῖς, ἐξόριστοί μου, εἶμ' ἐξόριστος ὁ τάλας,
 τὴν χαρὰν, ἣν τιν' ἀφῆκα, μάτην κύκλω μου ζητῶν,
 Ὡς τὸ θάλπος σεῖς, πτηνά.

ὦ ! εἰς τ' ὄμμα σας ἡλίου θὰ εὐρῶ φαιδροῦ ἀκτῖνα,
 Εἰς τὸ ῥάμφος σας θ' ἀντλήσω ἄρωμα πατρίδας γῆς,
 Θὰ φιλήσω τὰ πτερά σας καὶ θὰ εὐρῶ κ' εἰς ἐκεῖνα
 Δρόσου καὶ σταγόνα μίαν, δάκρυ ἀττικῆς αὐγῆς !
 Καλῶς ἦλθετε πτηνά !

ὦ ! εἰπέτε μοι ὠραῖοι τῆς πατρίδος ταχυδρόμοι,
 Λάμπ' εἰς γαλανὸν ὁ Φοῖβος ὅπως πάντοτ' οὐρανόν ;
 Προεδρεύει τῶν χορῶν σας λάλος ἀηδὼν ἀκόμη ;
 Ψάλλει ἔτ' ὑπὸ τὴν χλόην τ' ἄσμα τὸ νυκτερινόν
 Γρύλλος εὐθυμος, πτηνά ;

Σπινθηρίζουν τ' ἄστρ' ἀκόμη, ὅπως θρύμματ' ἀδαμάντων,
 Ῥαίνουν αἱ πορτοκαλλεαὶ μ' ἄνθη των τοὺς ἐραστάς,
 Ὅσοι ὅρκους ψιθυρίζουν ὑπὸ τὴν πιστὴν σκιάν των ;
 Εἶν' ἡ φύσις, ὅπως ἦτο, νυμφικὴ φαιδρὰ παστάς ; . .
 ὦ ! εἰπέτε μου, πτηνά !

Ναὶ . . . ὦ ! ναί· καλὰ τὸ λέγει τὸ διπλοῦν κελεύδημά σας,
 Τὸ προδίδει ὁ μικρὸς σας σπινθηρίζων ὀφθαλμός·
 Κ' εἰς τοῦ στήθους μου τὰ βάθη, σύμφωνος πρὸς τὰς φωνάς σας
 Μυστικὴ φωνὴ τις ἄλλη, ζωνρὸς χαρᾶς παλμός
 Μοὶ τὸ βεβαιοῖ, πτηνά !

Πλὴν . . . εἰπέτε μου πτηνά μου, οἱ εὐδαίμονες ἐκεῖνοι,
 Οὓς σιγὰ ἀποκοιμίζει ἡ ζωὴ, τροφὸς καλὴ,
 Ἐνθυμοῦνται ἂν καὶ ἄλλος ἔζη πρὶν μαζύ των, χύνει
 Στόνον ἓνα ἡ ψυχὴ των, δάκρυ τ' ὄμμα των θολοῖ
 Εἰς τὴν μνήμην μου, πτηνά ;

Ἦ ἐσβέσθη τ' ὄνομά μου τῶν βημάτων μου ὀπίσω
 Ὡς τοῦ πλοίου μου ἢ αὐλαξ, ὅπερ μ' ἔσυρε μακράν;
 Ἦ εἰς τὴν πατρίαν γῆν μου ἐπιστρέφων θ' ἀπαντήσω
 Ἀγνωστος γνωστούς, καὶ ζῶσα ἢ ἀγάπη μου νεκράν
 Τὴν ἀγάπην των, πτηνά;

Μὴ σιγᾶτε, τὴν σιγὴν σας ὦ! ἐμάντευσά, πτηνά μου,
 Εἰς τῶν φίλων μου τὰ στήθη ἢ ἀγάπη των δὲν ζῇ!
 Εἰς τῶν φίλων μου τὰ χεῖλη ἐμαράνθη τ' ὄνομά μου,
 Κ' ἐμαράνθ' εἰς τὰς ψυχὰς των καὶ ἢ μνήμη μου μαζύ...
 Μ' ἐλησμόνησαν, πτηνά!

Ἄς μὲ λησμονοῦν! ἂν ὅμως, πάλιν, ξένοι μου, σᾶς φέρῃ
 Εἰς τῆς Ἀττικῆς τὰ νέφη παγεροῦ βορρᾶ πνοῇ,
 Εἶπατ' ὅτι δι' ἐκείνους σᾶς ἡρώτων, ὅτι σπαίρει
 Ἦ ψυχὴ μου, ὅτι μ' εἶνε ἢ ἀγάπη των ζωῇ,
 Ὅπως σεῖς χαρὰ, πτηνά.

Εἶπατέ τους ὅτι βλέπω εἰς τὰ πνίγοντά με νέφη
 Τοῦ πατρίου οὐρανοῦ μου τὴν σινδόνην τὴν γλαυκὴν,
 Ὅτι μί' ἀκτὺς ἡλίου φανταστοῦ ἐδῶ μὲ τρέφει,
 Ὅτι ζῶ εἰς τὴν ὁμίχλην, ἀναπνέων ἀττικὴν
 Ζεφυρίτιδα, πτηνά!

Εἶπατέ τους, . . . πλὴν, πτηνά μου, ἂν ἀντὶ νὰ τοὺς εἰπῇτε
 Ὅλ' αὐτὰ, εἰς τὰ φαιά σας μ' ἐλαμβάνετε πτερὰ,
 Καὶ μ' ἐφέρειτ' ἐκεῖ κάτω, παροδίτην, παροδίται . . .
 — Πλὴν πετᾶτε — φεῦ! ἢ πτέρυξ σᾶς διώκει τοῦ βορρᾶ...
 — Κατευόδιον πτηνά.

[Ἐν Γερμανίᾳ τῷ 1861.]

3.

ΤΗ: ΗΘΟΠΟΙΩ: ΡΙΣΤΟΡΗ:

Τὸ ὄνομά σου ἤκουον κ' ἐπέτων κατ' ὀνείρους
 Εἰς τῆς Γαλλίας τὴν σκηνὴν, ψυχὴ ἐνθουσιῶσα, . . .
 Ὑπνώττων ἔτεινα τὸ οὔς, καὶ μ' ἔθελγ' ἡ μελίρρους
 Τῆς λαλιᾶς σου μουσικὴ, σοῦ καὶ τοῦ Τάσσου γλῶσσα !

Τώρα σιγὰ μ' ἐλίκνιζες κ' ὑπνώττων ἐμειδίων,
 Ἄλλοτε μία σου κραυγὴ μ' ἔφερ' εἰς τρόμου ζάλην,
 Εἰς σου λυγμὸς ἐπάγονε τὸ αἷμά μου τὸ κρῦον,
 Κ' ἐν βλέμμα σου τὰ στήθη μου ἐθέρμαινε καὶ πάλιν.

Μ' Ἀρτέμιδος ἀνάστημα καὶ μὲ μαγίσσης βλέμμα
 Ἡρέσκετο ἡ νέα μου ψυχὴ νὰ σ' ἀναπλάττη,
 Κ' ἐκόσμει τοὺς βοστρύχους σου μὲ βασιλίσσης στέμμα,
 Καὶ τῆς πορφύρας σου δειλὴ τὰ κράσπεδα ἐκράτει !

ὦ ! τέλος σ' εἶδον κ' ἔξυπνος ! ἡ ἀληθὴς Ῥιστόρη
 Ἐξήλειψε τὰ πλάσματα τοῦ ὕπνου μου τὰ θεῖα,
 Καὶ μ' ἔδειξες, ὦ φλογερὰ τῆς Μεσημβρίας κόρη,
 Πῶς τῆς πραγματικότητος ἦττᾱτ' ἡ φαντασία.

ὦ, ναί ! δὲν σὲ φαντάζεται οὐδεὶς χωρὶς νὰ σ' ἴδῃ !
 Τῶν λόγων σου τὴν μουσικὴν κατέχεις σὺ καὶ μόνη,
 Τὴν φλόγα τῶν βλεμμάτων σου σοῦ μόνον τ' ὄμμα δίδει,
 Καὶ εἶνε σοῦ μυστήριον τοῦ στήθους σου οἱ στόνοι !

Πλὴν τίς σεμνὴ ἡγίασε θεὰ τὸ μέτωπόν σου;
 Καὶ σ' ἐψιθύρισε σιγὰ ἡθοποιὸς νὰ γείνης;
 Τίνος ἡλίου ἔφλεξεν ἀκτὶς τὸν ὀφθαλμόν σου,
 Ἀκτὶς, ἧς κατορθοῖς τὸ πῦρ ν' ἀνάπτῃς καὶ νὰ σβύνῃς;

ὦ ! ὁ θερμός μας ἥλιος, τὸ πῦρ τῆς Μεσημβρίας,
 Τοῦ Σοφοκλέους ἡ θεὰ, ἡ μοῦσα τοῦ Σενέκα
 Διὰ σφραγίδος ἔχρισαν τὸ μέτωπόν σου θείας
 Καὶ σ' ἔκαμαν ἀθάνατον θεάν, θνητὴν γυναῖκα !

ὦ ! τῆς μεγάλης ἄλλοτε Ἑλλάδος θεία κόρη,
 Ἄφες ἐν ἄνθος, προῖόν τῆς νῦν μικρᾶς Ἑλλάδος,
 Νὰ σ' ἀναμνήσῃ τὰ γλαυκὰ τῆς μεσημβρίας ὄρη,
 Καὶ τὰς μυρτοστεφεῖς πλευρὰς ἰταλικῆς κοιλάδος...

Ἄφες εἷς στέφανος πλεχθεὶς μὲ δάφνην ἑλληνίδα
 Νὰ στέψῃ τὴν μελάγχροα ἰταλικήν σου κόμην,
 Ὡς ἄλλοτε ἐστέφοντο μὲ δάφνην ἰταλίδα
 Οἱ τῆς Ἑλλάδος τραγωδοὶ εἰς τὴν ἀνθοῦσαν Ῥώμην !

Ὅρνις καὶ σὺ εἰς τοῦ βορρᾶ τὰ νέφη διαβάτις,
 Πτηνὸν κ' ἐγὼ παραδικὸν ἐντὸς πυκνῶν συννέφων,
 Ἄς ἐνωθῶμεν πρὸς στιγμὴν, σὺ ὡς σεμνὴ θεά τις,
 Κ' ἐγὼ ὡς ἔνθους λατρευτῆς τὸ μέτωπόν σου στέφων.

[Ἐν Γερμανίᾳ τῷ 1861].

4.

ΕΙΣ ΛΕΥΚΩΜΑ ΦΙΛΟΥ.

Ὅποταν ὄρνιθας φαιδράς τῶν χλιαρῶν αἰθέρων
 Διώκη κλύδων, εἰς ἀκτὰς ἀξένους παραφέρων,
 Μακρὰν ὀχθῶν τερπνῶν καὶ μάγων,
 Τὴν πτέρυγα πᾶσα μικρὰ ἐξόριστος προτείνει,
 Θερμαίνει τὴν πλησίον της, θερμαίνεται κ' ἐκείνη,
 Καὶ λησμονεῖ τὸν κύκλω πάγον.

Ἄς τείνωμεν τὰς πτέρυγας κ' ἡμεῖς, ἀφ' οὗ ἡ τύχη
 Ἀπὸ ἡλίου χλιαροῦ μᾶς ὤθησεν εἰς ψύχη,
 Ἀπ' οὐρανοῦ φαιδροῦ εἰς, νέφη.
 Ἄς γίνωσι τὰ στήθη μας μία κοινὴ ἀγκάλη,
 Ἀγάπης ἡ καρδιά μας μόνον παλμὸν ἄς πάλῃ,
 Καὶ τ' ὄνειρον : πα τ ρ ῖ ς ἄς τρέφῃ.

5.

ΕΙΣ ΝΕΑΝΙΔΑ.

Μ' ἀγαπᾷς ; ἂν μ' ἀγαπᾷς
 Διατὶ τὸ σιωπᾷς,
 Καλὴ μου κόρη;
 Ὁχι ; — πλὴν ὁ καστανὸς
 Ὁφθαλμός σου εὐμενῶς
 Χθὲς μ' ἐθεώρει.

Σ' ἀγαπῶ ; ἂν σ' ἀγαπῶ
 Διατὶ νὰ τὸ εἰπῶ,
 Δὲν ἔχω χεῖλη ;
 "Οχι ; — Τότε διατί
 Ἡ ψυχὴ μου σὲ ζητεῖ
 Ἀποῦσαν, φίλη ;
 Μ' ἀγαπᾷς καὶ σ' ἀγαπῶ,
 Σιωπᾷς καὶ σιωπῶ,
 Πλὴν δὲν πειράζει !
 Θὰ λυθῇ ἡ σιωπὴ
 Ὅταν φύγ' ἡ ἐντροπή·
 Τί μᾶς βιάζει ;

6.

Ἡ ΠΡΩΤΗ ΓΥΝΗ.

Ἦτον ὠραία ὡς ὁ ἔσπερος,
 Ἦτον ἄγνὴ ὡς ἡ χιών·
 Κατώπτριζ' εἰς τὸ μέγα ὄμμα της
 Τὸν πλάσαντα αὐτὴν Θεόν,
 Καὶ τὰς ῥοδίνους παρειάς της,
 Ἄς ἔτι ἔψαυεν ὁ Πλάστης,
 Ἐβρεχε δρόσος πρωϊνὴ·
 — Ἦν ἡ πρωτόπλαστος γυνή !

Τὸ ὄμμα της ἐπλάνα ἔκθαμβον, —
 Ἦν ἔκστασις πᾶσα εἰκῶν·

Τὸ οὖς της ἀκροᾶτο ἄπληστον,
 Τὸ πᾶν τῇ ᾗτο μαγικόν·
 Ἐβλεπεν, ἤκου', ἐμειδία,
 Καὶ ἡ παρθένος της καρδία
 Ἀπῆντα μὲ χαρᾶς παλμοὺς
 Εἰς τοὺς ἐκθάμβους ὀφθαλμοὺς.

Τί ᾗτο κύκλω της ! τί ἄπειρος
 Κόσμος ἀνθέων καὶ φωτός !
 Ἐκλεις τ' ὄμμα της, τὸ ἥνοιγε....
 Ἦν ἀληθής, ἦν ὑπαρκτός.
 Εἰς κρίνα νέα καὶ εἰς ρόδα
 Ἐπάτει τὸν γυμνόν της πόδα·
 Τί εὖοσμος ἦν ὁ ἀνθῶν,
 Ὡραῖος, δίχως ἀκανθῶν !

Ἐπὶ τὴν κόμην τὴν μετάξινον
 Τῆς παιδικῆς της κεφαλῆς
 Ἐπέτα κούφη ἡ χρυσόπτερος
 Τοῦ Παραδείσου χρυσαλλίς·
 Ἀνθη τῆς ἑρραῖνον τὰ στέρνα,
 Καὶ ἡ μικρά, μικρά της πτέρνα
 Ἐβρέχετο εἰς τὸ νερόν,
 Ὅπερ ἐφλοίσβιζε περῶν.

Βλέπει, ἀκούει ὅλα κύκλω της,
 Θαυμάζει, χαίρει, μειδιᾷ·
 Ἀλλ' νῆ διέφυγε τὸ ὄμμα της
 Τοῦ σώματός της ἡ σκιά·
 Εἶδε τὸν ξένον κόσμον ἤδη,
 Χωρὶς τὸν ἴδιον νὰ ἴδῃ...

Δέν τὸν μαντεύει κἄν—οὐδεὶς
Τῇ εἶπε : Τοῦτο νὰ ἰδῇς !

Μικρὸν ἐνίστε ἀπότολμον
Ἐπέτα ἐπ' αὐτῆς πτηνόν,
Κρίνον ἐνόμιζε τὸν ὤμόν της,
Καὶ τὸν ἐκέντα, τὸν γυμνόν.
Γελῶσα ἔστρεφεν ἐκείνη,
Οὐδὲ τὴν χεῖρα κἄν ἐκίνει ...
Ἐβλεπε τ' ὄμμα της, τὸ οὖς
Ἦκουεν, ἐπλανᾷτ' ὁ νοῦς.

Ποῦ ἐπλανᾷτο ; Μήπως ἤξευρε ;
Κἄτι ἐζήτει—ἄρα τί ;
Ὁ νοῦς ἐσίγα, ἡ καρδία της
Ἐλεγε κρύφα τί ζητεῖ.—
Εἰς λίμνης νῶτα γαληναῖα
Ἐκυψε... τί εἰκὼν ὠραία,
Τί νέα ὄψις, μαγικὴ
Ἐγκατωπτρίζετο ἐκεῖ !

Ἦτο τὸ πρόσωπον, ἡ ὄψις της
Τὴν ἐθεώρησ' ἐν χαρᾷ,
Κ' εὐγνώμων νὰ θωπεύσῃ ἔκυψε
Τ' ἀντανακλῶντ' αὐτὴν νερά !
Ἐκεῖ, ἀντίκρυ, εἰς τὴν πέραν
Ὅχθην, μορφὴν βλέπει δευτέραν . . .
Πῶς ἡ μορφὴ της ἡ καλὴ
Ἐξείνεν ἕξαφνα διπλῇ ;

Τὸ παιδικόν της ὄμμα ὕψωσε
Καὶ εἶδε πέραν—Τί ἀστήρ !

Δέν εἶδε πλέον ἄλλο κύκλω της,
 Ἦν ὁ πρωτόπλαστος ἀνὴρ!
 Τὸν βλέπει ἄπληστος . . . τὸν βλέπει,
 . . . Ἄλλοῦ τὸ ὄμμα της δέν τρέπει...
 —Τότ' ἡ πρωτόπλαστος γυνὴ
 Ἐγεινεν . . . ἡ σημερινή.

7.

ΤΑΙΣ ΑΘΗΝΑΙΑΙΣ.

(Καταλείπων τὰς Ἀθήνας τῷ 1861).¹

Ἐφυγον καὶ μ' εἶπον ὅλαι· «Εὐδοῦ», χωρὶς νὰ μ' εἶπη
 Μία μεταξύ των «Μεῖνε!»

Ἐφυγον, καὶ μ' εἶπον ὅλαι· «ὦ! τοῦ χωρισμοῦ ἡ λύπη
 Λύπη διὰ σέ δέν εἶνε.»

«Φεύγεις, ἔλεγον... τοὺς πάγους μὴ φοβοῦ τῆς Γερμανίας;

«Σὺ ὁ παγετοὺς ἐγκλείων,

«Σὺ ὁ τὴν ψυχρὰν χιόνα τῆς παρθένου σου καρδίας

«Ἀλαζῶν ἐπιδεικνύων.

«Τί λοιπὸν ; καρδία ἔτι δέν εὐρέθη τίς ἀξία

«Τῆς ψυχῆς σου νὰ λαλήσῃ;

Ὅλαι εἰν' ἀνάξιαί σου ; δέν ὑπάρχει οὐδεμία

«Πρὸς τὴν σὴν καρδίαν ἴση ;»

Ἀφελεῖς, ἀγναὶ ὑπάρξεις ! Μὲ τοῦ βίου τὰς ἀτρίδας
 « Παίζετε φαιδραὶ εἰσέτι,
 Καὶ εἰς ὄνειρα ἐρώτων, εἰς χιμαίρας, εἰς ἐλπίδας
 Φεύγουν τὰ χρυσᾶ σας ἔτη . . .

Σᾶς ἀκούει πᾶς λαλούσας, ἀγαπώσας σᾶς λατρεύει,
 Εὐτυχίζειτ', εὐτυχεῖτε,
 Καὶ εἰς ἐν' ἀγάπης κόκκον, ὃν ἀδάμαντα πιστεύει,
 Ἡ καρδιά σας ἀρκεῖται.

Πλὴν . . . δὲν ἔτυχ' εἰς τινά σας ἄλλην νὰ καλῇ καρδίαν,
 Καὶ νὰ ἀποκρίνεται ἄλλη;
 Ν' ἀδιαφορῇ πρὸς φλόγα ἡ καρδιά σας μυχίαν
 Καὶ πρὸς παγετοὺς νὰ πάλλη ;

Νὰ σιγᾷ καὶ ν' ἀγαπᾶται, ν' ἀγαπᾷ καὶ νὰ σιγῶσι,
 Νὰ γελοῦν ὁπόταν κλαίῃ,
 Κ' ἴσως νὰ γελᾷ κ' ἐκείνη, ὅταν δι' αὐτὴν θρηνῶσι,
 Ἀντὶ δάκρυ τῆς νὰ ῥέῃ ;

Εὐτυχεῖς ψυχαί ! τρυφᾶτε εἰς τοῦ βίου τὰς ἀγκάλας
 Εἰς χλωροὺς τρυφῆς λειμῶνας . . .
 Μὴ σᾶς μέλῃ ἂν ἀγάπης στερημένος ζῇ τις τάλας,
 Ὑπὸ πάγους καὶ χιόνας.

Δὲν ζηλοτυπεῖ τὸ πῦρ σας ὦ ! τὸ στῆθος του προκρίνει
 Ὑπὸ πάγον νὰ κοιμᾶται,
 Καὶ νὰ προσδοκᾷ καὶ φλόγα, ἐνῶ σεῖς σποδὸς νὰ γείνη
 Ὅλ' ἡ φλόξ σας προσδοκᾷτε !

Μὴ δὲν δύνανται ν' ἀνάψουν καὶ αὐτοῦ ποτὲ τὰ στήθη,
 Ὅταν τις σπινθῆρα βάλῃ;
 Δύνανται, . . . καὶ ἂν κάμμία ἀπὸ σᾶς δὲν ἡδυνήθῃ,
 Ἴσως δυνηθῇ τις ἄλλη!

8.

ΤΩ: ΦΙΛΩ: Α * * *

ΖΗΤΟΥΝΤΙ ΣΤΙΧΟΥΣ ΜΟΥ.

Στίχους ζητεῖς· τῆς λύρας μου ν' ἀκούσῃ πάλιν θέλεις
 Τὸ ἀδελφόν σου οὖς·

Ἡ σιωπὴ της σ' ἐνοχλεῖ, καὶ οὐδὲν κἂν σοὶ μέλει,
 Ἄν ἡ ψυχὴ μου σιωπᾷ, ἐὰν κοιμᾷτ' ὁ νοῦς.

Ἔστω λοιπόν· ἐγείρομαι, ἀφοῦ νὰ μ' ἐξεγείρῃς
 Τοῦ ὕπνου μου ποθεῖς,

Ἄλλ' ἄκουσον τί ἔβλεπον νὰ σ' εἴπω ἐν ὀνείροις, . . .
 Ζηλοτυπῶν τὸν ὕπνον μου καὶ σὺ θὰ κοιμηθῇς.

Εἶνε πικρὸς, ὦ φίλε μου, ὁ ἀληθὴς μας βίος,
 Γλυκὺς εἶν' ὁ ψευδής·

Εὐδαίμων ὅστις κοιμηθεῖς κοιμᾷται αἰωνίως,
 Καὶ ζῇ μὲ μόνον ὄνειρα . . . — Κοιμήσου νὰ ἰδῇς!

Κοιμήσου, τὸ ἀνάλγητον νὰ λησμονήσῃς πλῆθος
 Τὸ κύκλω μας βομβοῦν,

Τὸ θῦον ἐπὶ τοὺς βωμοὺς τοῦ Μαμωνᾶ εὐήθως,
 Τὸ κλίνον γόν' εἰς τὸν χρυσαῦν τῶν Ἰουδαίων βοῦν!

Κοιμήσου, νὰ ὀνειρευθῇς ἀκροατῶν ἐκθάμβων
 Ὀμήγυριν πολλήν,
 Νὰ μεθυσθῇς εὐφημιῶν, ν' ἀκροασθῇς θριάμβων,
 Στέμμα χλωρὸν νὰ αἰσθανθῇς περὶ τὴν κεφαλὴν.

Νὰ γείνη ἄθλόν σου γλυκὺ τῶν νέων ἢ μυρσίνη,
 Τῆς κόρης ὁ παλμὸς,
 Εἰς τὴν φωνήν σου νὰ σεισθοῦν τὰ ἄλκιμά των σμήνη,
 Νὰ ὑγρὰνθῇ ὁ καστανὸς ἐκείνης ὀφθαλμός!

Κοιμήσου, κύκλω σου πυκνὰ, φρυάσσοντα τὰ πλήθη
 Ν' ἀκούσης ἀλαζῶν, . . .
 Κοιμήσου, τὴν ἀξίαν σου νὰ ἐννοήσης, — ζῆθι,
 Ζῆθι κοιμώμενος, παρὰ ν' ἀποκοιμᾶσαι ζῶν.

Καὶ μήποτε τὸ ὄμμα σου εἰς φῶς ἀνοίξης πάλιν.
 Αἰώνια κοιμοῦ,
 Κ' εἰς τῶν χρυσῶν ὀνείρων σου τὴν μαλακὴν ἀγκάλην
 Τὸ πᾶν, τὸ πᾶν λησμόνησον — ἢ μᾶλλον ἐνθυμοῦ,

Ναὶ, ἐνθυμοῦ, εἰς τινῶν οὓς τὰ ἄσματά της στέλλει
 Ἡ νέα σου ψυχὴ,
 Ὅποια κύκλω σου βομβεῖ ἀκροατῶν ἀγέλη,
 Εἰς τίνων στήθ' ἡ μυστικὴ φωνὴ σου ἀντηχεῖ!

— Εἰς οὐδενὸς, Ἀλέξανδρε! — Ἐὰν τὸ στήθος πάλλῃ
 Ὀλίγων ἀδελφῶν,
 Ὡν ἀκροᾷτ' ὁ εἷς δειλὸς, ἐνῶ ὁ ἄλλος ψάλλει,
 Τὸ πλῆθος ὅμως, τὸ κοινόν, εἶνε κοινὸν κωρόν!

Καὶ ἂν πρὸς τὴν φωνὴν ἡμῶν ἐνίοτε τὰ ὦτα
 στρέψη ἀλλόφρων τίς,
 Ἀκούει δυσανασχετῶν τὰ ἔπη μας τὰ πρῶτα,
 Καὶ λέγει μ' ἐν μειδίαμα·—“ Ἄ ! εἶνε ποιητής.”

Εἴμεθα ! πλὴν ἀροῦ κύνεις, κύνεις δὲν μᾶς ἀκούει,
 “ὦ ! κ' ἐξ ἡμῶν οὐδεὶς
 Τὴν λύραν τοῦ ἐμπρὸς κωρῶν ἀκροατῶν μὴ κρούῃ !
 Καθ' ὕπνους μᾶς ἀκούουσι—Κοιμήσου νὰ ἰδῇς !

9.

Η ΠΡΟΦΗΤΙΣ.

“Εἶμαι γραῖα· τί πειράζει ;
 Εἴμ' ἐπαῖτις, τί σᾶς μέλει ;
 Τὴν σοφίαν μου πωλῶ !
 Τίς ἐξ ὅλων σας διστάζει ;
 Τίς νὰ δοκιμάσῃ θέλει,
 “Ἄν ἀλήθειαν λαλῶ ;”

Εἰς ὁδοῦ προχθές γωνίαν ἔκραζέ τις ῥακενδύτις,
 Τὸ ἐπάγγελμα ἐπαῖτις, τὴν ἀξίωσιν προφῆτις !

Καὶ τῇ ἔτεινον τὴν χεῖρα
 Κύκλω της οἱ ἀβδηρίται,
 Καὶ ἡρώτα πᾶς ἀργός,
 “Ἄν τὸν εὖνοεῖ ἡ μοῖρα,
 “Ἄν ἐρᾶται, ἂν φθονεῖται,
 “Ἄν . . . θὰ γείνη ὑπουργός.

Καὶ ἡγόραζ' εὐτυχίαν καὶ χαρὰν πᾶς ἀβδηρίτης,
 Καὶ ἀντὶ λεπτοῦ ἐπώλει ἀληθείας ἡ προφῆτις.

Εἰς τὴν χεῖρά του προτάσσει·

« Αἶ ! τὸν λέγει, τόρα πλέον,

Κατὰ τὰς βουλευτικὰς

Ἐκλογὰς δὲν θὰ σὲ φθάσῃ

Ἀνυπάρκτων ἐκλογέων

Μία μόνη δωδεκάς. »

Κ' ἔφυγε σιγῶν εἰς πρώτην νομοθέτης, νῦν πολίτης,

Καὶ οὐδὲ λεπτόν του εἶδεν ἢ ταλαίπωρος προφῆτις.

« Ποιητά μου ! αἶ ! ποῦ τρέχεις ;

Λέγ' εἰς ἄλλον, νὰ μοῦ ζήσης,

Τὰς χιλίας μὴ ζητῆς·

Στείλε δράματα ἂν ἔχῃς,

Ὅχι λυρικὰς ποιήσεις,

Καὶ θὰ γείνης νικητής ! »

Πλὴν σαρδώνειον καγχάσας ἔφυγεν ὁ παροδίτης,

Καὶ μὲ γέλωτας καὶ μόνον ἐπληρώθη ἡ προφῆτις.

« Τί σ' ἀφῆκε, λέγ' εἰς τοῦτον,

Ἡ Εὐρώπη, νεανία ;

ὦ ! ἀνάστημα κομψόν,

Πίλων, φορεμάτων πλοῦτον,

Ποικιλόσχημα ῥαβδία,

Καὶ τὸ τάγμα τῶν γαμψῶν

Καὶ ὀξέων σου ὀνύχων· καὶ ἀκόμη... — ὦ ! μὴ φρίττης... »

Ἀλλ' ὁ νέος εἶχε φύγει κ' ἐσιώπησ' ἡ προφῆτις.

« Ἄ ! φιλτάτη ! δὲν σοῦ εἶπον,

Λέγ' εἰς ἄλλην, μὴ βραδύνῃς,

Κ' ἡ νεότης προχωρεῖ ;

Χεῖρα ἤθελες πριγκήπων

Καὶ δὲν σ' ἔμελε ν' ἀφίνης

Νὰ πετῶσιν οἱ καιροί !

Νέαν θὰ σ' ἐζήτει νέος, γραῖαν σὲ ζητεῖ πρεσβύτης ;

Πλὴν δὲν ἤκουσεν ἐκείνη τί τῆς ἔλεγ' ἡ προφῆτις.

« Δημοσιογράφος εἶσαι,

Λέγ' εἰς ἓνα, κ' ἔχεις μόλις

Δεκαπέντε συνδρομάς·

Τί καλὰ ἂν ἐνθυμῆσαι,

Ὅτε ἤρχες καὶ ἐπώλεις

Θέσεις, χάριτας, τιμάς !... »

Τόρα εἰς τοὺς καπνοπώλας τὴν ἀλήθειαν κηρύττεις

Καί... » — Πλὴν πάλιν εἰς τὸ μέσον ἔμειν' ἡ πτωχὴ προ-
φῆτις.

Δὲν διώρθωσες ἀκόμη,

Λέγ' εἰς ἄλλον, τὸ σπαθί σου,

Ἄρῃ μου μὲ τὰ πτερὰ ;

Ἄφοῦ ὅλοι μας οἱ δρόμοι,

Βλέπεις, ὥμοσαν ἐξ ἴσου

Νὰ τοῦ τρώγουν τὴν οὐρά ; »

Πλὴν ἐν ῥάπισμα ἐδέχθη αἴφνης ἡ ῥικνὴ μορφή της,

Κ' ἐπληρώθη ἀναλόγως τοῦ πελάτου ἡ προφῆτις.

« Τί τὴν σβοῦράν σου ἀφίνεις,

Λέγ' εἰς νήπιον ἀνδρίζον,

Καὶ προβάλλεις συγγραφεύς ;

Ἦθελες λοιπὸν, νὰ γείνης

Σὺ, τροφοῦ εἰσέτι χρήζων,

Ἄλλων νοερὸς τροφεύς,

Καὶ τὸ θέμα σου τυπόνων νὰ φανῆς σοφὸς ἀπήτεις ; »

Πλὴν δὲν ἤκουσε τὸν παῖδα ν' ἀπαντήσῃ ἡ προφῆτις.

Ἔστελλε καὶ τὴν ἡρώτων
 τοὺς ἀργούς της ὅλ' ἡ πόλις

Κ' ἔτρεχον ὅσοι πιστοί,
 Πλὴν τῆς χρησμωδοῦ τῶν πρώτων
 λόγων ἠκροῶντο μόλις

Κ' ἔφευγον ὀργῆς μεστοί.

Πῶς τῆς μνήμης της ἐκείνη ἡ ἀπέραντος εὐρύτης
 τὴν ἀπήλαττε μαντείας, ἂν κ' ἐλέγετο προφῆτις!

Ἐφευγε πᾶς διαβάτης,

τὴν συνέχειαν μὴ θέλων,

τὴν μαντείαν μὴ ποθῶν,

καὶ ἡ γλῶσσα ἡ πικρά της

δὲν ἐμάντευε τὸ μέλλον

λέγουσα τὸ παρελθόν.

σιωπὴ ἢ γέλως ἦτο μόνη πάντοτ' ἀμοιβή της,

Κ' ἐπληρόνετο ἀξίως τῆς μαντείας ἡ προφῆτις.

Ἀπ' ἐκεῖ περῶν, — «ὦ! εὔγε!

Ἐκραξα, ἐκ γλώσσης φίλης

θέλω καὶ ἐγὼ χρησμόν!

— «Ὅχι, μ' εἶπε, φεῦγε, φεῦγε.

Ὅ,τι σ' εἶπω, σὺ θὰ στείλῃς

εἰς τὸν διαγωνισμόν!

καὶ σιγήσασα, ἠρνήθη νὰ μαντεύσῃ ἡ φωνή της,

τὴν μαντείαν της τὴν μόνην ἀφοῦ εἶπεν ἡ προφῆτις.

10.

ΤΩ ΜΟΥΣΙΚΩ ΒΑΓΝΕΡ. (*)

(Μετὰ δῖωρον ἀκρόασιν μουσικῆς του).

Μὰ τὸν Θεόν ! ἂν μουσικὴ ὁ πάταγος καλῆται,
 "Αν ἡ παράφωνος μιγὴ ἄλλοπροσάλλων κρότων
 Ὡς ἁρμονία σήμερον τερπνὴ χειροκροτῆται,
 Πρὸς ἅγιον μαρτύριον τῶν δυστυχῶν μας ὥτων,
 "Αν τῶν γαλῶν αἱ μουσικαὶ κραυγαὶ εἰς τοὺς ὀρόφους
 Πρόκειται νὰ διαδεχθοῦν μὲ γρυλλισμοὺς καὶ ψόφους
 Τῆς μελωδίας τὴν φωνήν, τὴν γλῶσσαν τῶν ἀγγέλων,
 Καὶ μουσικὴ νὰ βαπτισθῇ ἢ ἄλλως ἀηδία,...
 "Ω ! τότε ἅς λείψ' ἡ μουσικὴ, θὰ κράξω, μὰ τὸν Δία,
 (Συγγνώμης σᾶς παρακαλῶ ὁ ὄρκος μου ἅς τύχη·
 Εἶνε εἰδωλολατρικὸς, πλὴν τὸ ζητοῦν οἱ στίχοι)
 Εἰς τὸν διάβολον αὐτὴν καὶ τὰς κραυγὰς τῆς στέλλων.
 Διότι—τέλος—κάλλιον τὰ ὦτά μου νὰ ἔχω,
 Παρὰ κωφὸς βαγνεριστὴς τὰς ἀγυιάς νὰ τρέχω !
 —"Ω Βάγνερ ! τί σοὶ ἔπταισε τὸ δυστυχές μας γένος,
 Εἰς τί τῶν ἀγαθῶν βροτῶν ἡμάρτησαν τὰ πλήθη,

(*) 'Ριχ. Βάγνερ, γνωστὸς μουσικὸς τῆς Γερμανίας, θελήσας νὰ ἐξοστρακίσῃ τὴν μελωδίαν ἐκ τῆς δραματικῆς μουσικῆς. Τὴν μουσικὴν τοῦ ὠνόμασε μόνος τοῦ μουσικῆν τοῦ μέλλοντος.

(Σημ. 6'. ἐκδ.) Τὰ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τοῦ βασιλέως τῆς Βαυαρίας ἐσχάτως διατρέξαντα, ἡ στενὴ αὐτῶν φιλία, ἢ εἰς αὐτὴν κατὰ μέγα μέρος ἀποδιδομένη νοερὰ ἔκπτωσις τοῦ βαυαροῦ ἡγεμόνος καὶ ἡ ἐκ τούτου ἐθνικὴ κατ' αὐτοῦ δυσαρέσκεια, περιεποίησαν ἐν Γερμανίᾳ νέαν, μείζονα φήμην εἰς τὸ ὄνομα τοῦ παρὰδόξου αὐτοῦ ἀνδρός.

Κ' ἔχυσες κατ' αὐτῶν βαρὺ τὸ μουσικόν σου μένος,
 Καὶ ἡ σοφὴ σου κεφαλὴ πικρὰ ἐξεδικήθη ;
 Εἰς τί ἐν παραδείγματι, ἐγὼ, ἄθῳος ξένος,
 Ἐπταισα καὶ τὸ δυστυχές οὖς μου ἐτιμωρήθη,
 Ἀντὶ τῶν δεκαπέντε μου ὡραίων γροσικίων,
 Ὡν αἱ ἐπάργυροι μορφαὶ γλυκύ μοι ἐμειδίων,
 Ν' ἀκούσῃ δύο συνεχεῖς ἀτελευτήτους ὥρας
 Τῆς σεβαστῆς σου κεφαλῆς τὰς μουσικὰς πληθώρας,
 Καὶ μουσικὴν τοῦ μέλλοντος, ἀφοῦ, — ὦ θεία δίκη !
 Τὸ δυστυχές μου ἔτι οὖς εἰς τὸ παρὸν ἀνήκει ;
 Γράφεις, ὡς λέγεις, μουσικὴν διὰ τὸ μέλλον μόνον·
 Πλὴν τότε θάψε την λοιπὸν, κρύψε τῶν παραφώνων
 Ἀρμονιῶν σου τὰ μακρὰ ἀπέραντα βιβλία,
 Καὶ, ἂν ποτ' ἀναζήσωσι καὶ εὕρωσιν ὠτία
 Ἐκφυλλισθέντα ἐντελῶς καὶ πρὸς τὸ μέλος ξένα,
 Ἡ καὶ μὲ τύμπανον τραχὺ καλῶς ὠχυρωμένα,
 Ἀς ζήσουν, ἅς εὐφημισθοῦν — δὲν θὰ τ' ἀκούουν τότε
 Ὅσοι τῆς ἀρμονίας σου δὲν εἶνε θιασῶται.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

Ἐν σελ. 5. στίχ.	22	γράφει:	Ἄν
» 26 »	12	»	καὶ πᾶν σεστέρτιόν του
» 32 »	8	»	ἔρημον ;
» » »	11	»	εἶδε πῶς ζῇ.
» 75 »	44	»	κ' ἴσως νομίζουν ἑαυτοὺς καὶ [εὐτυχεῖς
» » »	τελ.	»	δαῖδας
» 58 »	10	»	πρὸ τινων ὥρων κ' ἐγὼ
» 80 »	12	»	φλιάν
» » »	13	»	δαῖδας
» » »	16	»	δαῖδας
» » »	17	»	δαῖδας

Bayerische
 Staats-
 Bibliothek
 München

Heyse, Paul,

[Nichtlateinische Schriftzeichen] [Nichtlateinische Schriftzeichen]

Athen 1866

36.6191

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10701094-2